

Dönem: 22

Yasama Yılı: 4

TBMM

(S. Sayısı: 1082)

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanun Tasarısı; Gümüşhane Milletvekili Sabri Varan'ın, Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Kanun Teklifi ve Avrupa Birliği Uyum ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (1/1147, 2/415)

Not: Tasarı, Başkanlıkça; Avrupa Birliği Uyum, Adalet ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına; Teklif, Adalet, Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

24/11/2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1098/5185

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 5/10/2005 tarihinde kararlaştırılan "Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Teknolojide sağlanan gelişmeler ve küreselleşmenin hız kazanması, banka kartları ve kredi kartlarının dünyadaki gelişimine paralel olarak ülkemizde de kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bu kartları kullananların sayısı ve yapılan harcamalardaki artış, bankalar arasında rekabetin artmasına neden olmuştur.

Banka kartları ve kredi kartları kullanılarak yapılan ödemelerin hızlı, kolay ve güvenilir bir şekilde gerçekleştirilmesi, tüketiciler ve işyerlerinin bu kartları kullanımını artırmıştır. Bu kartların, hamilini para taşıma zorunluluğundan kurtarma, çalıma ve kaybolma gibi olası tehlikelere karşı koruma gibi faydaları bulunmaktadır. Ayrıca, gelişmiş ekonomilerde olduğu gibi kredi kartlarının etkin bir şekilde kullanımını sağlayacak yasal alt yapının olması durumunda kredi kartları, kayıt dışı ekonominin kontrol altına alınması ve küçültülmesi hususunda büyük önem arz etmektedir.

2000 yılının Temmuz ayında Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi tarafından yayımlanan "Ödeme Sistemleri Temel Prensipleri"nde, ödemeler sisteminin güvenirliliği ve etkinliği için gerekli on temel prensip ortaya konmuştur. Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesinin 2001 yılının Ekim ayında yayımladığı "Banka Müşterilerinin Değerlendirilmesi" başlıklı raporda, bankaların müşterilerini tanımlarına ilişkin politikalar ve kaideler ile bu politikaların bankaların itibarı ile bankacılık sistemindeki dürüstlüğü korunması ve banka risklerinin etkin yönetimi hususunda önemi vurgulanmıştır. Ayrıca, söz konusu hususların Karapara Aklanması Hakkında Finansal Aksiyon İş Gücü tarafından yayımlanan "Karapara Aklanması Hakkında 40 Tavsiye" ile uyumlu olması öngörülmüştür.

Ülkemizde 1968 yılında kredilendirme niteliği olmayan ilk kredi kartı çıkarılmıştır. Banka kartlarının çıkarılmasına ise ilk olarak 1987 yılında başlanmıştır. Aşağıda, banka kartları ve kredi kartları sayılarına ilişkin seçilmiş göstergeler yer almaktadır.

Adet ve Yüzde	2000	2001	2002	2003	2004
Kredi kartı sayısı	13.408.477	13.996.806	15.705.370	19.863.167	26.681.128
Artış yüzdesi (%)	-	4,4	12,2	26,5	34,3
Banka kartı sayısı	29.560.303	31.656.944	35.057.308	39.563.457	43.084.994
Artış yüzdesi (%)	-	7,1	10,7	12,9	8,9

Banka kartları ve kredi kartlarının kullanılabileceği işyerlerindeki POS makinesi sayısı ile 1987 yılı sonunda kurulmaya başlanan otomatik vezne makinesi (ATM) sayısına ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır.

Adet	2000	2001	2002	2003	2004
Ot.vezne mak.	11.991	12.127	12.069	12.857	13.544
POS makinesi	299.636	364.636	495.718	662.429	912.118

Yurtdışından gelen kişilerin kredi kartı kullanımı sonucunda ülkemize sağlanan döviz girdisi, Türkiye'de çıkarılan kredi kartlarının yurtdışında kullanımları sonucu gerçekleşen döviz transferi ve ülkenin net döviz girdisine ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır.

Milyon USD	2000	2001	2002	2003	2004
Döviz girdisi	1.165	1.081	1.261	1.373	1.663
Döviz çıktısı	647	457	543	726	948
Net döviz	518	624	718	647	715,1

Ülkemizde 2004 yılında kredi kartları ile toplam 65,7 milyar YTL tutarında 1.136.300.000 adet işlem, banka kartları ile ise 448,6 milyon YTL tutarında 19.928.312 adet işlem gerçekleştirilmiştir.

Kredi kartı ile yapılan işlemlerin hacminin artması neticesinde, kart çıkaran kuruluşlar arasında başlayan rekabet sonucunda kredi kartlarının kullanımı ile ilgili oldukça karmaşık hukuki ilişkiler ağı kurulmuştur. Kredi kartları, taksit yapan, kredi veren, yapılan harcamalar karşılığında kart hamillerine karşılıksız mal ve hizmet imkânı sağlayan, sigorta ve benzeri hizmetleri veren araçlar haline dönüşmüştür.

1990 yılında banka kartları ve kredi kartı kullanımındaki artışa paralel olarak kartlı ödeme sistemlerinde yer alan bankalar, bu konudaki ihtiyaçları karşılayabilmek amacıyla Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'yi (BKM) kurmuşlardır. Bu Kurum takas, hesaplaşma, yetkilendirme ve yurt içi kuralar geliştirme fonksiyonunu yerine getirmektedir.

Ülkemizde, kredi kartlarının kullanımında ilgili tarafların hak ve yükümlülüklerinin tespitinde hukuki alt yapının oluşturulmuş olması ve kredi kartlarının kullanımından doğan sorunların giderilmesinde yetkili mercilerin açıklığa kavuşturulmuş olması bu sistemin etkin ve rekabetçi bir şekilde işleyişini engellemektedir.

Kartlı ödeme sistemlerinin tarafları olan kart hamilleri, işyerleri, kart çıkaran ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların yanı sıra uyumsuzlukların çözümünde adli merciler ve emniyet güçleri de yasal boşluktan kaynaklanan bu eksikliği hissetmişlerdir. Yasal alt yapıdaki bu eksiklik, kimi zaman adil olmayan uygulamaların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Banka kartları ve kredi kartlarına ilişkin yasal boşluğu doldurmak amacıyla, 1993 yılında Türkiye Bankalar Birliği bünyesinde çalışmaları başlatılan ve 1995 yılında BKM'ye devredilen "Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasa Tasarısı" bir komite tarafından gözden geçirilmiştir.

Banka kartları ve kredi kartlarına ilişkin olarak ülkemizde yürürlükte bir yasa mevcut olmadığından, kart çıkaran kuruluş, üye işyeri ve kart hamili arasındaki ilişkiler genellikle, Borçlar Kanununa, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna, Türkiye Bankalar Birliğinin 3/8/1990 tarihli ve 924 sayılı "Kredi Kartı Uygulamalarına İlişkin Mesleki Tanzim Kararı Tebliği" ile 25/9/1996 tarihli ve 998 sayılı "Bankaların Tüketici Kredisi Uygulamasında Yükümlü Oldukları İlkeler ve Koşullar Tebliği" hükümlerine göre yürütülmektedir.

17/10/1999 tarihli ve 23849 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 13/10/1999 tarihli ve 99/13414 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki "2000 yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" ile 2000 Yılı Programında yer alan "Finans Reformu, Mali Piyasalarda Etkinliğin Artırılması, Dünya ile Entegrasyon, Mülkiyetin Tabana Yayılması Projesi" çerçevesinde hukuki ve kurumsal düzenlemelerde banka kartları ve kredi kartları ile ilgili işlemleri denetlemek ve mevcut belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun bu dönemde çıkarılması öngörülmüştür. Ancak, banka kartları ve kredi kartlarının kullanımı yukarıda belirtilen rakamsal büyüklüklere ulaşırken bugüne kadar konuya ilişkin yasal bir düzenleme yapılmamıştır.

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Tasarısı taslağının hazırlanacağı ve bu düzenleme ile banka kartları ve kredi kartlarının kullanımına ilişkin esasların banka kartı ve kredi kartı kullanıcılarıyla bankalar, kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma faaliyetinde bulunan kuruluşlar ve üye işyerlerinin bu kartların verilmesiyle kullanımından doğan hak ve yükümlülüklerinin kart çıkaracak veya üye işyeri anlaşması yapacak kuruluşların faaliyet esaslarının belirleneceği öngörülmüştür. Ayrıca, Taslağın kart hamiliyle kart çıkaran kuruluşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen 17/11/1988 tarihli ve 88/590/EEC sayılı Avrupa Birliği Komisyonu Tavsiyesiyle uyumlu olarak hazırlanacağı ifade edilmiştir.

Sektörün sağlıklı gelişimi için; terminolojinin tanımlandığı, tarafların hak, yükümlülük ve sorumluluklarının belirlendiği, kartların kullanımına ilişkin genel işlem şartlarının hüküm altına alındığı, sistemde yer alan kuruluşların denetiminin genel çerçevesinin çizildiği, Kanun kapsamındaki kuruluşların ve ilgili kamu kuruluşlarının kendi aralarındaki bilgi alışverişi esaslarının belirlendiği, banka kartı ve kredi kartı kullanan tüketicilerin haklarının güvence altına alındığı, ispat yükünün açıklığa kavuşturulduğu, ilgili suçların ve cezaların belirlendiği bir kanunun hazırlanması zarureti hâsıl olmuştur.

Bu çerçevede, yukarıda açıklanan hususlar, Ulusal Program, temel kanunlarda yapılan değişiklikler, Avrupa Birliğinin ilgili direktifleri, Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi tarafından hazırlanan prensipler ve raporlar, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, son zamanlarda yapılan ülkemiz uygulama esasları ve sektörde karşılaşılan sorunlar da dikkate alınarak bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Banka kartları ve kredi kartlarının yeterli hukuki alt yapısı oluşturulmadan yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanması, sistemde yer alan taraflar arasında yaşanan ihtilaflarda artışa sebep olmuştur.

Teknolojik gelişmeler neticesinde kredi kartlarının elektronik ortamda kullanılmaya başlanması ile birlikte, bu kartların kart hamillerinin rızası haricinde haksız bir şekilde kullanımı ve bilişim suçları ile karşılaşmaya başlanılmıştır.

Bu gelişmeler, banka kartları ve kredi kartları sisteminden yararlanan kart hamilleri, üye işyerleri ile bu sistemin kurucuları arasında yer alan kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar açısından sistemin daha etkin bir şekilde işlemesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Kartlı ödemeler sisteminden yararlananlar için elde edilen faydaların maruz kalınan maliyetlerden daha fazla olması etkinlik ölçüsü olarak kabul edilmektedir. Sistemin kurucuları için banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılması ve kullanılmasından elde edilen gelirin sistemin kurulması ve işletilmesi için maruz kalınan maliyetleri karşılaması suretiyle sistemin daha etkin bir şekilde çalışması mümkün olabilecektir. Sistemin etkinliğinin sağlanması konuya ilişkin yasal çerçevesinin çizilmesi ile sağlanacaktır.

Bu kapsamda, Kanunun amacının öncelikle banka kartları ve kredi kartları sisteminin etkin çalışmasının sağlanması olduğu vurgulanarak, kartlı ödemeler sisteminin taraflar açısından yukarıda belirtildiği şekilde etkin çalışmasını teminen banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, bu kartların kullanımından doğan hak ve yükümlülüklerin takas ve mahsup edilmesi işlemlerine ilişkin usul ve esasların Kanunda açık bir şekilde düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 2.- Banka kartları ve kredi kartları, kullanımları özellik arz eden ve farklı hukuki ilişkiler ile farklı sorumlulukların doğmasına yol açan araçlar olup, özel bir düzenlemeyi gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede Kanunun kapsamı sadece banka kartları ve kredi kartları ile sınırlı tutulmuştur. Ayrıca, banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılması ve kullanımında rol alan kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile üye işyerleri ve kart hamilleri Kanun hükümlerine tabi kılınmıştır.

Doktrinde "iki taraflı sistem olarak" adlandırılan ve münhasıran mağazaların kendilerine ait işyerlerinde kart hamillerinin nakit ödemeksizin alışveriş yapmalarına imkân tanıyan mağaza kartları da bulunmaktadır. Bu kartların çıkarılmasındaki amaç, işyerlerinin mal veya hizmetlerini vadeli satmaları halinde, alıcının hak ve yükümlülüklerinin izlenmesinin sağlanması, diğer bir deyişle müşteri hesabının yakından takip edilebilmesidir. Bu kartlar banka veya kredi kartının sahip oldukları özellikleri taşımamaları nedeniyle Kanun kapsamına alınmamışlardır.

Madde 3.- Kanunda öngörülen yapıların, süreçlerin, sistemlerin daha iyi anlaşılabilmesi, anlam bütünlüğünün ve terim birliğinin sağlanması, Kanunun takibinin kolaylaştırılması ve ilgili tarafların hak ve yükümlüklerinin belirlenmesi amacıyla sıklıkla geçen temel kavramlar tanımlanmıştır.

"Banka Kartı", kartın hamiline ait mevduat hesabı ile özel cari hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlamak üzere çıkarılan kart olarak tanımlanmaktadır.

"Kredi Kartı" nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını ifade etmektedir. Bu tanım çerçevesinde kart çıkaran kuruluşların fiziki bir varlığı bulunmayan, ancak kredi kartının hukuki sonuçlarını doğuran kart numaralarını oluşturabilmelerine cevaz verilerek, teknolojik gelişmelere paralel olarak elektronik ortamda yapılan alışverişler için ayrı bir kart tipinin oluşturulabilmesine hukuki dayanak sağlanmıştır.

Maddede kredi kartı sisteminin açıkça ortaya konulabilmesi amacıyla sisteme dahil olan taraflar tanımlanmıştır. Banka kartı veya kredi kartı sistemi; kartlı sistem kuruluşu, üye işyeri anlaşması yapan kuruluş, kart çıkaran kuruluş, üye işyerleri ve kart hamillerinin kendi aralarındaki sözleşme ilişkilerinin üzerine kurulmuştur.

Kartlı sistem kuruluşları, kurdukları sisteme dahil olmak isteyen üye işyeri anlaşması yapan veya kart çıkaran kuruluşlara, yapılan sözleşmeler aracılığıyla üye işyerleri ile anlaşma yapılması ve kart çıkartılması yetkilerini veren kuruluşlardır. Kart çıkaran kuruluş, kartlı sistem kuruluşu ile yaptığı sözleşmeye istinaden sistemde kullanılacak kartları müşterilerine pazarlamakta ve bu aşamada kart hamili sıfatıyla kişiler sisteme dahil olmaktadır.

Kart çıkaran kuruluşlar, kartlı sistem kuruluşu ile yapmış oldukları anlaşma ile bu yetkiye sahip olan bankalar veya diğer kuruluşlar olarak belirlenmiştir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, kartlı sistemi kuran kuruluştan yetki almak suretiyle işyerleri ile anlaşma yapan ve bu işyerlerinde kartlı sistem dahilinde ödeme yapılmasını sağlayan bankalar veya kuruluşlardır. Bu kuruluşlar, sadece bu alanda faaliyet gösteren şirketler olabilecekleri gibi, aynı zamanda kart çıkaran veya kartlı sistemi kuran kuruluşlar da olabilmektedirler. Böylesi bir durumda ise, sistemde birden fazla tarafa ilişkin sıfatlar, tek bir kuruluşta birleşmiş olacaktır.

Mal ve hizmet teminine yönelik olarak her türlü mağaza ve işyerini içeren "üye işyerleri" de yukarıda sözü edilen anlaşma ile sisteme dahil olmaktadır.

Yukarıda açıklanan taraflar etrafında gelişen sistemde işlemlerin çoğunluğu elektronik ortamda gerçekleşmekte ve işlemlerin tevsiki, işyerlerinde kullanılan "Harcama Belgesi", "Nakit Ödeme Belgesi" ve "Alacak Belgesi" gibi belgelerle yapılabilmektedir. Belgeler, sistem dahilinde düzenlenip, borçlu tarafından imzalandıktan sonra, taraflarca birer nüsha olarak muhafaza edilmekte ve bunlara özellikle uyumsuzlukların çözümünde başvurulabilmektedir.

Maddede son ödeme tarihi ve asgari tutar tanımları yapılarak ilgili taraflar bakımından temel kavramların açıklığa kavuşturulması öngörülmüştür.

Kart hamilinin bildirim, talep, şikayet ve itirazları yazılı olarak, elektronik ortamda veya telefon ile yapabileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 4.- Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyeri anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların bu alanlarda faaliyet gösterebilmelerinin, bunlara ilişkin belirli bir güvenilirliğin sağlanması ile mümkün olabileceği kuşkusuzdur. Bu nedenle kuruluş ve faaliyet izni için özel şart ve koşulların öngörülmesi kaçınılmaz olmaktadır. Bu sebeple, bu kuruluşların bankalar, kurucularının ise banka kurucularının sahip oldukları nitelikleri taşımaları öngörülmüştür.

Maddede belirtilen kuruluşların ödenmiş sermayelerinin bankalardan farklı olarak asgari altı milyon Yeni Türk Lirası olması hükme bağlanmıştır. Ayrıca, bunların denetim ve gözetiminin Kurumca yapılacak olması nedeniyle sisteme giriş payının alınması öngörülmüştür.

Uluslararası alanda, son yıllarda yaşanan şirket yolsuzluk ve suiistimallerinin altında yatan en önemli nedenler arasında ağırlıklı olarak ülkelerin ve şirketlerin kurumsal yönetim politikalarının yetersizliği olduğu görüşüne yer verildiği dikkate alınarak, kuruluşların Kanun kapsamındaki faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunun sağlanması amaçlanmıştır.

Merkezi yurt dışında bulunan kartlı sistem kuran kuruluşların Türkiye'de şube açmaları, kredi kartı sistemi kurmamak, kart çıkarmamak ve üye işyeri anlaşması yapmamak kaydıyla temsilcilik açmaları Kurulun iznine tabi kılınmıştır.

Madde 5.- Maddeyle, kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunan kuruluşların, faaliyet iznine ilişkin 4 üncü maddede belirtilen şartları kaybetmeleri veya belirli koşulları sağlayamamaları halinde faaliyet izninin kaldırılması hükmüne bağlanmıştır. Bu koşullar; iznin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olduğunun tespit edilmesi, iznin alınmasından itibaren altı ay içinde faaliyete geçmemesi veya bir yıl içinde kesintisiz altı ay süre ile faaliyette bulunulmamış olması olarak belirlenmiştir.

Kuruluşlara faaliyet izni verilmesine ilişkin kararlar ile verilmiş olan izinlerin iptaline ilişkin gerekçeli kararların Resmi Gazetede yayımlanması öngörülmüştür.

Madde 6.- Maddede kartlı sistem kurma, kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunan kuruluşların ana sözleşme ve değişiklikleri, pay edinim ve devirleri ile dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesine ilişkin hususları belirleme yetkisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

Madde 7.- Madde ile Kanun kapsamında yapılacak denetim faaliyetinin etkin bir şekilde ifa edilmesine engel olabilecek nitelikte, doğrudan veya dolaylı herhangi bir ilişki mevcutsa veya izne tâbi işlem için öngörülen koşulların, niteliklerin, yeterliliklerin izin başvurusu esnasında ya da değerlendirme sürecinde sağlanamaması veya kaybedilmesi hâlinde izin başvurularının reddedileceği ifade edilerek söz konusu sürecin daha açık hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Genel hukuk ilkeleri, Avrupa Birliği direktifleri ve uluslararası uygulamalar çerçevesinde izin işlemlerinin daha şeffaf hâle getirilmesi amacıyla, izin başvurularına ilişkin red kararlarının gerekçeli olarak bildirilmesi öngörülmüştür.

Madde 8.- Madde ile kart çıkaran kuruluşların, talepte bulunmayan veya sözleşme imzalamayan kişiler adına hiçbir şekil ve surette kart veremeyecekleri, bu kuruluşlarca genel müdürlük veya şube haricinde kredi kartı talebi toplanabilecek yerlerin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun uygun görüşü alınarak Türkiye Bankalar Birliği ile Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından müştereken belirleneceği ve asgari tutarın son ödeme tarihini takip eden üç ay içinde ödenmemesi durumunda uygulanacak müeyyideler hüküm altına alınarak sistemin güvenli ve etkin bir şekilde çalışması amaçlanmıştır.

Kredi kartı hamillerinin bilgilendirilmesi, kartla yapılan ödemelerin ayrıntılı dökümünün hamilin kolayca öğrenebilmesinin sağlanmasına bağlı bulunmaktadır. Kartlı işlemler piyasasında teknolojinin hâkim olduğu düşünüldüğünde kart çıkaran kuruluşların yazılı bildirim yanı sıra çok farklı hizmetlerle bu bilgilendirmeyi sağlayabilecekleri görülmektedir.

Kart çıkaran kuruluş mümkün olan her imkânı kart hamiline sunmak, kart hamili de bu imkânlardan yararlanarak borcunu öğrenip, ödemek durumundadır. Bunun haricinde bir bildirim usulünün, sistemin işleyişine ve gelişimine ayak uyduramayacağı kuşkusuzdur. Zira çok geniş bir kullanıcı kitleye hitap eden kuruluşların, tebligatla kaybedecekleri zaman ve bunun maddi külfeti kart hamillerine sunulacak daha başka hizmetlerin geri kalmasına neden olacaktır. Doğaldır ki, bu sistemin işlemesi kart hamilinin bilinçlenmesi, haklarını ve yükümlülüklerini tam olarak öğrenmesi ile mümkündür. Bu imkânı sağlayacak olan ise, kartı kullanıcılara sunan kuruluşlardır.

Kart çıkaran kuruluşlar, sistemde kullanılan kartları pazarlamak, bunların kullanıcılara ulaşımını sağlamak amacıyla faaliyet göstermektedirler. Bu faaliyetlerin, gereği olan zorunlu ilk unsur, kart hamillerinin kartı kullanmaları için gereken hizmetin sağlanmasıdır. Bu kapsamda, kartın verilmesi ile kartın kullanım şekli, kartın kullanım sınırı, kartın kullanımından doğan borçların ödenme şartları ve usulü, sorumluluk halleri ve hesap özeti nin öğrenilmesi yöntemi hususlarında kart hamili bilgilendirilmelidir. Ayrıca, kartların çalınması veya kaybolması halinde kart hamilleri tarafından yapılacak bildirimlerin anında kart çıkaran kuruluşlara ulaşmasını sağlayacak sistemin kesintisiz olarak kart hamillerinin hizmetine açık tutulması, kötü niyetli kullanımların önlenmesi açısından büyük önem arz ettiğinden bu husus maddede açıkça belirtilmiştir.

Madde ile kartların güvenli kullanımının sağlanması amacıyla, kartların kullanılması bir kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa, kart çıkaran kuruluşların bu tür bilgilerin gizli kalması amacıyla gerekli önlemleri alması hüküm altına alınmıştır. Diğer taraftan, aynı saikle, kart çıkaran kuruluşlar, düzenlenen harcama ve alacak belgesinin müşteri nüshası üzerinde ve yazışmalarda kart numarasının açıkça yer almasını engellemekle yükümlü tutulmuşlardır.

Banka kartları ve kredi kartlarının bilinçli ve amacına uygun olarak "ehil ellerde" kullanılabilmelerini teminen, kart çıkaran kuruluşların, banka kartları ve kredi kartlarının asıl kart hamiline teslim edilmesini sağlayacak önlemleri almak, reşit olmayan ek kart hamilleri adına düzenlenen banka kartları ve kredi kartlarının asıl kart hamillerine teslimini sağlamakla yükümlü kılınmışlardır.

Madde 9.- Kart çıkaran kuruluşlara, kredi kartından kaynaklanabilecek risklerini azaltabilmeleri ve makul bir seviyede tutabilmeleri amacıyla kredi kartı almak isteyen kişilerin yasaklılık veya engel durumu bulunup bulunmadığı, ekonomik ve sosyal durumu, aylık ve yıllık ortalama geliri, diğer kart çıkaran kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kart limiti, bir model veya skorlama sistemi sonuçları, müşterini tanı ilkeleri ve 29 uncu madde çerçevesinde temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden bir kullanım sınırı tespit etme zorunluluğu getirilmiştir. Kartlı sistemin etkin, güvenli ve istikrarlı bir şekilde çalışmasında kart limiti çok önemlidir ve kart çıkaran kuruluşların kart limitlerini ancak bu hususlar çerçevesinde artırebilecekleri öngörülmüştür.

Kart limitinin taşıdığı öneme binaen bir gerçek kişiye ilk yıl için tanınacak azami kart limiti belirtilmiştir.

Madde ile Kurula, kart çıkaran kuruluşların maruz kalacakları risklerin belirli bir düzeyde kalmasını sağlamak amacıyla genel ve bireysel risk sınırı ve oranlarını belirleme yetkisi verilmiştir.

Madde 10.- Madde ile tüketicinin korunmasını teminen, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, kredi kartı hesap özeti düzenlenmesi ve bunların kart hamillerine belirlenecek usullere göre bildirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Madde 11.- Kredi kartlarının ülkemizdeki kullanımıyla ilgili olarak bugüne kadar yaşanan en önemli sıkıntılardan biri, kart kullanıcılarının yapacakları şikayetler ve itirazlarla ilgili bir merci bulamamalarıdır. Maddeyle, tüketici haklarının korunması ilkesine paralel olarak bu tür sorunların ilgili kuruluşlarca, maddede öngörülen süre içinde cevaplandırılması zorunlu hale getirilmiştir.

Kredi kartları ile yapılan işlemlere ilişkin itiraz süresi, son ödeme tarihinden itibaren on gün olarak düzenlenmiştir. İtiraz konusu işlemle ilgili araştırma yapılarak, itirazın sonuçlandırılabilmesini teminen kredi kartı hamili, kart çıkaran kuruluşa vereceği itiraz dilekçesinde, hesap dökümünde yer alan hangi unsurlara itiraz ettiğini gerekçesiyle bildirmekle yükümlü tutulmuştur.

Buna paralel olarak, madde ile hesap özetinde yer alan unsurlara son ödeme tarihinden itibaren on gün içinde usulüne uygun olarak itiraz etmeyen kredi kartı hamilinin, kart çıkaran kuruluşa karşı itiraz imkânı kalmayarak hesap dökümünün kesinleşeceği hükme bağlanmıştır.

Hesap özeti kesinleşmesinin genel hükümler uyarınca dava hakkını ortadan kaldırmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 12.- Kartın ya da kod numarasının, şifrenin veya kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılması halinde bu bilgilerin çalınma veya kaybolma nedenleriyle yetkisi olmayan kişilerin ellerine geçmesi ve hukuka aykırı kullanımın söz konusu olabileceği durumlarda, hem kart sahibinin hem de kart çıkaran kuruluşun sorumluluklarının belirlenmesi gereksinimi bulunmaktadır.

Kart hamili tarafından çalınma veya kaybolma durumunun kart çıkaran kuruluşa yapılacak bildirim ile kesilmesi hakkaniyet icabıdır. Bu husus özellikle Yargıtayın kartın kaybı veya çalınması halinde, kart hamilinin bu durumu öğrenir öğrenmez kart çıkaran kuruluşa yapacağı ve daha sonra yazılı bildirimle teyit edilecek olan sözlü bildirim tarihinden sonraki kullanımlardan kart hamilinin değil, kart çıkaran kuruluşun sorumlu olacağı hususundaki yerleşik içtihadında da yer edinmiştir.

Kaybolma ve çalınmanın gerçekleştiği tarih ile kart hamili tarafından bu durumun fark edilip kart çıkaran kuruluşa bildirim yapıldığı tarihe kadar geçen süre zarfında hukuka aykırı kullanımdan doğan zarara ilişkin sorumluluk kart hamiline aittir. Bununla birlikte bireylerin modern hayatın önemli bir parçası ve günlük hayatın giderek vazgeçilmez bir unsuru olan bu kartın kullanımından mahrum edilmesi gelişmiş bir toplum yapısıyla uyumlu olmayacağı gibi bu araçları kullanan bireylerin karşılaşılabilecekleri tehlikelerden korunması da gelişmiş toplum hayatında kamu vicdanı gereğidir. Bu husus bir yandan kart hamilinin uğrayabileceği zararın sınırlandırılmasını bir yandan da hakkaniyet gereği kart çıkaran kuruluşun kart hamilinin ağır ihmal veya kastına dayalı eylemlerinden kaynaklı zararlardan korunmasını gerektirmektedir.

Bu itibarla maddenin birinci fıkrasında, AB mevzuatı ve ülke uygulamaları da göz önünde bulundurularak, kart sahibinin kayıp ve çalınma durumunda kart çıkaran kuruluşa yapacağı bildirimden önceki 24 saat içinde gerçekleşen sorumluluğu yüz elli Yeni Türk Lirası ile sınırlandırılmıştır. Buna mukabil kart çıkaran kuruluş lehine de bu sınırlı sorumluluk kart hamilinin vakit geçirmeksizin bildirim yapmış olmasına veya çalınma ya da kaybın kart sahibinin kastına veya ağır ihmeline dayanmaması esasına bağlanmıştır.

Günümüz dünyasında, kişilerin karşılaşılabilecekleri çeşitli risklerden doğacak zararlarının karşılanması veya azaltılması amacıyla yönelik olarak sigorta uygulamaları önemli bir risk yönetim aracı oluşturmaktadır. Bu nedenle gelişmiş birçok ülkede de görülen çağdaş uygulamalara paralel olarak, maddenin ikinci fıkrasında, kart çıkaran kuruluş, söz konusu sınırlı sorumluluğa ilişkin tutar için kart hamilinin isteği ve ilgili sigorta prim bedelinin ödenmesi koşulu ile kartın sigortalanmasını sağlamakla yükümlü tutulmuştur. Ayrıca kartların sigortalanması ve sorumluluğun paylaşılmasına ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 13.- Uluslararası alanda, son yıllarda yaşanan şirket yolsuzluk ve suiistimallerinin altında yatan en önemli nedenler arasında ağırlıklı olarak ülkelerin ve şirketlerin kurumsal yönetim politikalarının yetersizliği gösterilmektedir. Bu nedenle, OECD tarafından kurumsal yönetim ilkeleri belirlenerek tüm üye ülkelerin kendi hukuksal yapıları çerçevesinde söz konusu ilkeleri uygulamaları önerilmiştir. Ayrıca, Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi tarafından bankacılıkta kurumsal yönetimin geliştirilmesine yönelik ilkeler yayımlanmıştır.

Worldcom, Enron, Parmalat ve Ahold gibi şirketlerde yaşanan skandallardan sonra ABD'de ve Avrupa Birliği ülkelerinde kurumsal yönetime giderek daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Söz konusu skandallar sonrasında, ABD'de kurumsal yönetimi zorunluluk hâline getiren Sarbanes&Oxley yasası çıkarılmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinde ise her bir ülkede farklı şekillerde uygulanan kurumsal yönetim ilkeleri için ortak bir direktifin çıkarılması yönünde çalışmalar başlatılmış ve Avrupa Birliği tarafından ticaret kanunu hükümlerinin yenilenmesi amacıyla başlatılan çalışmalarda kurumsal yönetim hükümlerine ayrı bir bölüm ayrılmıştır.

Başta yaşanan şirket skandalları olmak üzere son yıllardaki gelişmeler, yatırımcıları şirketlerin finansal tablolarında görünen performansları yanında bu performansın uzun dönemde sürdürülebilirliğine işaret eden kurumsal yönetim uygulamalarının kalitesine de önem verir hâle getirmiştir. Yatırımcıların kararlarını kurumsal yönetim çerçevesinde vermeleri, kurumsal yönetim yapı ve uygulamalarını söz konusu ilkeler doğrultusunda uyarlamaları bakımından şirketlerde piyasa baskısı yaratmakta ve iyi kurumsal yönetime doğru geçişlerini hızlandırmaktadır.

Dolayısıyla, kartlı sistem kurma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunan kuruluşların kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yönetim, yapı ve uygulamalarını geliştirmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda, kart çıkaran kuruluşların yönetim, teşkilat yapısı, muhasebe ve raporlama sistemi ve kurumsal yönetimine ilişkin usul ve esasların Kurulca belirlenmesi öngörülmüştür. Bahse konu kuruluşların şeffaflığının sağlanması amacıyla kredi kartlarına uyguladıkları faiz, gecikme faizi, yıllık ücret ve her türlü komisyon oranları ile istenilen diğer bilgilerin kamuoyuna duyurulmak üzere aylık olarak Kuruma gönderilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 14.- Finansal piyasalarda, bilişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmelere paralel olarak sürekli değişen uluslararası uygulamaların yakalanabilmesi esnek uygulamaları beraberinde gerektirmektedir. Bu madde ile kuruluşların mali bünyelerini etkileyen tüm unsurların izlenmesi ve değerlendirilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapma yetkisi Kurula bırakılmıştır.

Söz konusu kuruluşlar mali bünyelerinin sağlıklı olmasını teminen açık bir şekilde yapılan düzenlemelere uymakla yükümlü kılınmışlardır.

Madde 15.- Kartlı sistemde ödemelerini kartla yaparak sistemin hayata geçmesini sağlayan kart hamillerinin, kendilerine birçok imkân sunan bu sözleşmeden yararlanırken, sistemin risklerinin ve doğuracağı sorumlulukların da bilincinde olmaları gerekmektedir. Kural olarak tahsis edilen limiti aşan miktar da dahil olmak üzere, kartın kullanılmasından doğan sorumluluğun kart hamiline ait olması gerekeceği kuşkusuzdur. Bu kapsamda, kartın kullanımından doğan sorumluluğun, sözleşme imzalandığı ve kartın zilyetliğe geçtiği ve fiziki varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenildiği andan itibaren kart hamiline ait olduğu, banka kartının, kredi kartının veya ek kartın kart hamiline teslim edilmiş olması kaydıyla yenileme ücreti ve yıllık üyelik ücretinin kart hamiline ait olması hükme bağlanmıştır.

Kartların güvenli bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve üye işyerleri tarafından kartların kart hamilleri dışındaki kişiler tarafından kullanılmasını önlemek üzere, kart hamili kartın imza hanesini imzalamakla yükümlü kılınmıştır. Kart hamiline, kartın kullanımı sırasında üye iş yerince talep edilmesi halinde kimlik belgesi ibraz etme zorunluluğu getirilmek suretiyle kartın üçüncü kişilerce herhangi bir suretle ele geçirilerek kullanılmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Kart hamillerinin harcama belgesi düzenlenmeksizin, kartların iletişim araçları veya sipariş formu aracılığıyla hukuka aykırı kullanımlardan kaynaklanan zarardan sorumlu tutulmayacakları hüküm altına alınarak, uygulamada karşılaşılan tereddütlere son verilmiştir.

Madde 16.- Kart hamillerine, sistemin risklerinin ve doğuracağı sorumlulukların bilincinde olmaları gerekliliği dikkate alınarak, kartın güvenli kullanımını sağlayan bilgileri saklama yükümlülüğü getirilmiştir. Bu kapsamda, kart hamilleri kartın kullanılmasını gerektiren kod numarası, şifre veya benzeri gizli bilgileri güvenli şekilde korumak ve başkalarınınca kullanılmasına engel olacak önlemleri almak ve kartın kaybolması çalınması veya kendi iradesi dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemi öğrenmesi halinde kart çıkaran kuruluşu gecikmeksizin haberdar etmekle zorunlu tutulmuştur.

Kart hamilinin kart çıkaran kuruluşla irtibatını sağlayan unsurlardan olan adreste meydana gelecek değişikliğin kart çıkaran kuruluşu onbeş gün içinde bildirilmesi ile uygulamada bu konuda yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

Madde 17.- Üye işyerleri, yaptıkları anlaşmalarla, kartla ödemeleri kabul edeceklerini üye işyeri anlaşması yapan kuruluşu taahhüt etmekte ve bu bağlamda kart hamilleri lehine bir hak doğmaktadır. Bu hak, kart hamillerine üye işyerlerini kartla ödemenin kabul edilmesi hususunda zorlayabilme imkânını vermektedir. Kart hamili lehine doğan bu hakkı açık olarak ortaya koyabilmek amacıyla Kanunda üye işyerlerine kartla ödemeyi kabul zorunluluğu getirilmiştir. Kart kullanımında üye işyerlerinin kart hamillerinden komisyon veya benzeri bir isim altında ilave bir ödemede bulunulmasını istemeyecekleri hüküm altına alınarak, uygulamada farklı yollara başvurulacak bir menfaat sağlanması önlenmiştir. Hükme aykırı davranılması halinde, üye işyeri sözleşmesinin feshedileceği ve bir yıl süreyle yeni bir sözleşme yapılamayacağı belirtilmiştir.

Maddede, kart hamillerinin kartlarını kaybetmeleri veya çaldırmaları halinde doğabilecek zararlara karşı bir önlem olarak, üye işyerlerine, imza gerektiren işlemlerde imza kontrolü yapmak, kartın tahrifata uğrayıp uğramadığının ve geçerliliğinin kontrolünün yapılması, gerekli durumlarda kimlik belgesinin ibrazını talep etmek ve harcama belgesi ile kredi kartı üzerindeki bilgileri kontrol etmek yönünde bir zorunluluk getirilmiştir. Bu yükümlülüğün bir sonucu olarak üye işyerleri bu kontrolleri yapmaması halinde doğacak zararlardan sorumlu tutulmuştur.

Madde 18.- Kartla ödemelerin gerçekleştirildiği birimler olan üye işyerleri, sistemin işleyebilmesi, kart hamillerinin kartla ödeme yapabilmeleri için, her şeyden önce sisteme dahil olduklarını müşterilerine duyurmak durumundadırlar. Bu duyuru, günümüzde belirli amblemlerin üye işyerleri girişlerine yapıştırılması suretiyle yapılmaktadır.

Üye işyerleri sistemden ayrıldıklarında, bu amblemleri kaldırmak ve geçici olarak kart kabul edemedikleri hallerde kart hamillerini uyararak zorundadırlar. Aksi durumda, kartla ödeme yapacağı düşüncesiyle üye işyerine gelen müşterinin, sözleşme akdedildikten sonra kartla ödeme yapamayacağını öğrenmesi ve mağdur olması söz konusu olabilecektir. Bununla birlikte, geçici olarak kart kabul edilmemesi teknolojik donanımda meydana gelen arıza aksaklıkları içermemektedir. Ancak, söz konusu aksaklığın işyeri sahipleri veya görevlileri tarafından fark edilmesiyle birlikte bu durumun hizmet veya mal satın almak üzere üye işyerine gelen tüm kart hamillerine bildirilmesi zorunludur.

Üye işyerlerinin, harcama belgesi düzenlenmeksizin telefon, elektronik ortam ya da diğer iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla işlem yapılmasına olanak sağlamak üzere kuracakları sistemlerin güvenli bir şekilde çalışmasını temin etmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Madde 19.- Üye işyerlerinin harcama ve nakit ödeme belgesi düzenlemelerine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Üye işyerleri, mal ve hizmet bedellerinin banka kartı ya da kredi kartı ile ödenmesi veya nakit talep edilmesi halinde, elektronik ya da mekanik cihazları kullanarak harcama belgesi veya nakit ödeme belgesi düzenlemek ve bir nüshasını kart hamiline verdikten sonra diğer bir nüshayı da sözleşmede belirtilen süre içinde muhafaza etmekle yükümlü tutulmuştur.

Üye işyerleri, kart kullanılarak satın alınmış bir malın iadesi veya hizmetin alınmından vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde alacak belgesi düzenleyerek imzalamak ve bir nüshasını kart hamiline verdikten sonra diğer bir nüshayı da muhafaza etmekle yükümlü tutulmuştur.

Madde 20.- Teknolojide sağlanan gelişmeler sayesinde günümüzde satış belgesi olmadan ve/veya imza gerektirilmeksizin kartlar ile işlem yapılabilir. ATM'lerdeki bazı işlemler, çipli kartlar aracılığıyla imza gerektirilmeksizin yapılanlar ile telefon ve internet yolu ile siparişte bulunmak suretiyle gerçekleştirilen işlemler bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Söz konusu madde ile işlemin niteliği itibarıyla harcama ve alacak belgesi düzenleme imkanı olmayan hallerde kartların, kart hamili tarafından çeşitli iletişim araçları ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle kullanılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Madde 21.- İşyerlerinin kartlı ödeme sistemine girişleri, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarla yaptıkları anlaşmalar sonucunda olmaktadır. Dolayısıyla anlaşmayı yapan kuruluşlar, işyerinin sistem dahilinde çalışmasını sağlayan hizmetleri sunmak durumundadırlar. Bu kapsamda, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlara, kartın kabulüne ilişkin olarak kart çıkaran kuruluşun onay alınmasını sağlayacak alt yapıyı oluşturma zorunluluğu getirilmiştir. Diğer taraftan, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar sözleşme yaptıkları işyerleri için işlem limiti tespit etme konusunda serbest bırakılmıştır.

Üye işyerlerinin kart hamillerinin kredi kartı kullanımından doğan alacaklarını açık olarak koruyabilmek amacıyla, Kanunda üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar kart hamillerinin gerçekleştirdikleri işlem bedellerini sözleşme hükümlerine uygun olarak üye işyerlerine ödemekle yükümlü tutulmuşlardır.

Madde ile kartların kullanılacağı işyerleri ile işlem türlerini sınırlandırma yetkisi Kurula verilmiştir.

Madde 22.- Kart çıkaran kuruluşun ya da üye işyerinin nakit karşılığı olmayan işlemlerden zarar görmesini önlemek amacıyla, üye işyerinin kart çıkaran kuruluşun kartın kabulü için yetki almakla yükümlü tutulduğu durumlarda, işlem tutarının belirlenen limiti aşması halinde, söz konusu harcama için yetki alındıktan sonra işlem yapılması yükümlülüğü getirilmiştir. Belli bir büyüklüğü aşan işlem tutarlarının, birbirinden bağımsız küçük işlemler şeklinde gösterilip limit aşan söz konusu işlemin yetkisiz bir şekilde gerçekleştirilmesinin önlenmesini teminen, aynı kart ile yapılacak tek harcama işlemi için birden fazla harcama belgesi düzenlenemeyeceği öngörülerek, kart hamilinin kart çıkaran kuruluş açısından risk durumunun yakından izlenmesi amaçlanmıştır. Üye işyerinin bu yükümlülüğünü yerine getirmesi amacıyla, hükme aykırı davranılması durumunda satılan hizmet veya mal bedelini üye işyeri anlaşması yapan kuruluşun talep edemeyeceği yaptırımı getirilmiştir.

Madde 23.- Kart hamillerinin banka kartları ve kredi kartlarını güvenli bir şekilde kullanmalarını sağlamak amacıyla, bu süreçte edinilen bilgilerin gizliliğinin korunmasını teminen üçlü bir koruma sistemi oluşturularak üye işyerlerine, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlara ve kart çıkaran kuruluşlara bilgilerin saklanması yönelik sorumluluklar yüklenmiştir. Üye işyerleri açısından kart kullanımı sonucunda kart ve kart hamili ile ilgili edinilen bilgilerin kart hamilinin yazılı rızası olmaksızın, kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar hariç olmak üzere başkasına açıklanamayacağı, kopyalanamayacağı ve üye işyeri anlaşması yapılan kuruluş dışındaki şahıs veya kuruluşlarla paylaşamayacağı, satılmayacağı ve takas edilemeyeceği öngörülmüş; üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar açısından ise bu hükmün uygulanmasını gözetme yükümlülüğü getirilmiştir.

Bunların dışında, kart hamillerinin kredi kartlarını güvenli olarak kullanabilmelerini sağlamak amacıyla kart çıkaran kuruluşlar, faaliyetleri nedeniyle öğrendikleri kişisel bilgileri gizli tutmak, başka amaçlarla kullanılmamak ve kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar dışında kalanların bu bilgilere ulaşmasını engellemek amacıyla gereken önlemleri almakla yükümlü kılınmıştır.

Madde 24.- Banka kartı ve kredi kartı uygulamasında kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkilerden doğacak her türlü hak ve yükümlülüklerin, bu Kanun ve bu ilişkilere uygulanabilecek diğer mevzuatta yer alan emredici hükümlere aykırı olmamak kaydıyla taraflar arasında yazılı şekil esasına bağlı olarak sözleşme ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Kart uygulamasından doğan her türlü hak ve menfaatlerini kart hamillerine göre daha iyi izleyebilme, anlayabilme ve kendi lehine sözleşme ilişkilerini düzenleyebilme imkânına sahip olan kart çıkaran kuruluşlar ile günümüz koşullarında kart kullanma gereksinimi duyan, ancak kart çıkaran kuruluşların sahip olduğu imkânlarla erişimi olmayan kart hamilleri arasındaki hukuki ilişkinin, güçlü olan taraf lehine düzenlenmesinin engellenmesi ve objektif esaslara bağlanması amacıyla taraflar arasındaki hukuki ilişkiyi niteleyen sözleşmelerde bulunması gereken hususlar belirlenmiştir.

Bu amaçla maddede, taraflar arasında akdedilen sözleşmelerin şekil ve içeriğinde yer alması gereken asgari hususların Kurul tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, kart hamillerinin mesnetsiz uygulamalarla karşılaşmama amacıyla, sözleşmede var olmadığı veya yasal bir uygulamaya dayanmadığı sürece, yaptıkları işlemlerden dolayı kendilerinden faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekil ve surette ödeme talep edilemeyeceği ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamayacağı yönünde düzenleme yapılmıştır.

Kart çıkaran kuruluşlar tarafından kart hamilinin borcu için kefil gösterilmesinin istenilmesi halinde, Borçlar Kanunu hükümlerine paralel olarak, kefilin sadece sözleşmede yer alan ve kefil olmayı kabul ettiği miktar olan kart hamilinin kullanım limiti dahilinde sorumlu olması esası benimsenerek müteselsil sorumluluk gereği kefillere de sözleşmenin bir örneğinin verilmesi öngörülmüştür. Kefilin sorumluluğunu artırıcı nitelikteki değişikliklerde ve kartın kullanım limitinin yükseltilmesi durumlarında kefilin korunması ve zarara uğramasının önlenmesi amacıyla yazılı onayının alınması yasal bir zorunluluk haline getirilmiştir.

Madde 25.- Kart çıkaran kuruluş ile kart hamili arasında akdedilen sözleşmede yapılacak değişiklikler hakkındaki hususlar düzenlenerek, sözleşme değişikliklerine ilişkin süreç açıklığa kavuşturulmuştur.

Sözleşme değişikliklerinin kart hamiline bildirilmesi esası getirilerek, söz konusu değişikliğin bildirim yapıldığı döneme ilişkin son ödeme tarihinden itibaren geçerli olması benimsenmiştir. Kart hamilinin söz konusu ödeme tarihinden sonra kartı kullanmayı sürdürmesi halinde bildirilen değişikliği zımnen onayladığının kabul edilmesi öngörülmüştür. Faiz oranının artırılmasına ilişkin değişikliklerde ise kart hamiline otuz gün öncesinden bildirim yapılmış olması zorunlu tutulmuştur. Faiz oranına ilişkin artırımların kart hamilleri tarafından önceden öngörülmesi zor olabilmektedir. Daha önce yapmış olduğu kart kullanımından doğan ödemeleri nedeniyle kart hamilinin kart kullanımından doğan borçları derhal ödeyip kart kullanımına son vermesi güç olabilecektir. Bu nedenle değişikliğin otuz günlük sürenin bitiminden itibaren hüküm ifade etmesi ancak hamilin bu tarihe kadar olan borçlarını almış gün içinde ödemesi ve kart kullanımına son vermesi halinde bu süre zarfında kendisine faiz oranındaki artışın uygulanmaması öngörülmüştür.

Kart hamillerinin her zaman için kart kullanımından vazgeçme imkanları bulunması ve kart veren kuruluşların hamilleri müşkül duruma sokmamaları amacıyla maddenin son fıkrasında, hamilin her zaman kartı iptal ettirme ve sözleşmeyi sona erdirmeye hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır.

Madde 26.- Kartlı sistemlerde ödemelerini kartla yaparak sistemi kullanan kart hamillerinin, sistemin riskleri ve doğuracağı sorumluluklar açısından bilinçlendirilmeleri ve aynı zamanda kart hamilleri ile kart çıkaran kuruluşlar arasında yapılacak sözleşmelerde, mal ve hizmet tüketen ve bu anlamda tüketici haklarından faydalanması zorunlu olan kart hamillerinin bazı açılardan korunmaları gerekmektedir. Yapılacak sözleşmelerde özellikle faiz oranlarına ilişkin müdahaleci bir anlayış benimsenmemekle birlikte, uygulanacak faiz dönemlerinin yasal olarak belirlenmesi ve tüm kart çıkaran kuruluşlarca aynı koşullara bağlanması zorunlu hale getirilmiştir.

Buna göre, bir hesap dönemine ilişkin toplam borç tutarı veya hesap bakiyesi üzerinden, o döneme ilişkin hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla faiz yürütülebileceğine ilişkin kayıtların hükümsüz olduğu öngörülerek, kart hamilinin ödeme gününde o hesap döneminde yaptığı harcamalara ilişkin toplam borç tutarının tamamını ödeyememesi halinde, kart çıkaran kuruluşça sadece hesap kesim tarihinden sonraki döneme ilişkin olarak kalan bakiye üzerinden faiz talep edilebileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, temel kanunlarda öngörülmüş olmasına rağmen tüketicinin korunması ve uygulamalardaki sorunların önüne geçilebilmesi amacıyla, temerrüt hali de dahil olmak üzere, kart uygulamasından doğan borçlarda bileşik faiz uygulanamayacağı hükme bağlanmıştır.

Kart hamilinin nakit kullanımına ilişkin borçları bu hükmün dışında tutulmuştur. Diğer taraftan, uygulamada karşılaşılabilecek sorunlar gözetilerek nakit kullanımı olarak değerlendirilebilecek işlemleri belirleme yetkisi Kurula verilmiştir.

Uygulamada birliğin sağlanması ve haksız uygulamaların önüne geçilmesi amacıyla gecikme faiz oranının üst sınırı akdi faiz oranına atıf yapılmak suretiyle belirlenmiştir.

Hesap kesim tarihi ve son ödeme tarihi arasında on günden az bir sürenin olamayacağı hüküm altına alınmak suretiyle, kart hamillerine kolaylık tanınarak gecikme faizine maruz kalmayacakları bir süre öngörülmüştür.

Maddenin son fıkrasında, katılım bankaları açısından bu Kanun uygulamasında yer alan faizlin kâr payı, gecikme faizinin ise gecikme cezası olarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 27.- Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen kuruluşların Kanun hükümlerine uyumunun zamanında ve süreklilik arz edecek şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu husus, uluslararası uygulamalarda da görüldüğü üzere, etkin bir denetimin sağlanabilmesi amacıyla, sadece yerinde yapılacak denetimlere bağlı olmamalı, aynı zamanda Kurum tarafından istenen bilgi, belge ve raporlamalar üzerinden Kurum bünyesinde yapılacak gözetim faaliyetleri ile bütünlük arz etmelidir. Bu amaçla, yukarıda belirtilen kuruluşlar ve bunların faaliyetlerinin Kurumun denetim ve gözetimine tâbi olduğu hükümlenmiştir.

Söz konusu kuruluşların, başta iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri, muhasebe ve finansal raporlama birimi, finansal tablolara ilişkin bilgi ve belgeler olmak üzere her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini denetime uygun hâle getirmek zorunda oldukları belirtilmek suretiyle denetimde kullanılacak gerekli araçların, denetimi kolaylaştıracak bir şekilde hazır bulundurulması amaçlanmıştır. Ayrıca, Kanun kapsamında yer alan kişi ve kuruluşlar, gizli dahi olsa bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi Kurumun talebi üzere Kuruma tevdi etmekle yükümlü kılınmak suretiyle etkin gözetim ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde ile kapsam dahilindeki kuruluşların denetim ve gözetimine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Kurula verilmiştir.

Madde 28.- Maddede, yapılan denetimler sonucunda Kanun kapsamındaki kuruluşların yapılan düzenlemelere uymak, belirlenen sınırlamaları ve standart oranları hesaplamak, tutturmak ve idame ettirmek ve bunlara ilişkin Kurumca belirlenen her türlü tedbiri almak hususunda gerekeni yapmamaları halinde, bu kuruluşların faaliyet iznini iptal etmeye Kurulun yetkili olduğu öngörülmüştür.

Madde 29.- Basel Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesinin 2001 yılında yayımladığı "Banka Müşterilerinin Değerlendirilmesi" başlıklı raporunda, bankaların müşterilerini tanımalarına ilişkin olarak yer alan politikalar ve kaideler dikkate alınarak, kart hamillerinin risk durumlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve kontrolü amacıyla kart kullanımından kaynaklanan işlemlere ilişkin olarak yapılacak bilgi ve belge alışverişi ile takas ve mahsup işlemlerinin kart çıkaran kuruluşlar arasında akdedilecek yazılı sözleşmeler çerçevesinde kurulacak şirketler vasıtasıyla gerçekleştirileceği hükme bağlanmış ve söz konusu şirketlerin faaliyetlerinin gözetim ve denetimine ilişkin hususların belirlenmesi yetkisi Kurula verilmiştir. Kart hamillerinin kendilerine ait bilgileri kart çıkaran kuruluştan edinebilmesi imkanı tanınmıştır. Ancak bu bilgilerin bilgi alışverişine ilişkin olarak kurulmuş sistemlerden edinilmesi için kart çıkaran kuruluşça ödemede bulunulmuş ise kart hamilinin kendisiyle ilgili edinmek istediği söz konusu bilgilere ilişkin talebinin söz konusu ödemeyi aşmamak kaydıyla kart çıkaran kuruluşça ücret karşılığında yerine getirilebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu hakkın kullanımına veya alınan bilgi ve belgelere ilişkin uyumsuzluklarda "Yetkili mahkeme ve merciler" başlıklı 44 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür. Bu madde çerçevesinde yapılan işlemlerin 31 inci maddede hüküm altına alınan sırların açıklanmamasına ilişkin zorunluluğa aykırı olmadığı hükme bağlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkraya uyarınca oluşturulacak şirketlerin bünyelerinde mevcut bilgilerin Kurum tarafından kullanılabilmesi amacıyla, söz konusu şirketler Kurumca istenilen tüm bilgi ve belgeleri, bu istemde belirtilen süre ve standartlara uygun olarak vermekle yükümlü tutulmuştur. Kurumun alınan bilgi ve belgeleri gözetim ve denetim sisteminde ve yapılacak kanuni işlemlerde kullanmaya yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, birinci fıkraya uyarınca kurulacak şirketlerin faaliyet usul ve esasları, üyelik şartları ile gözetim ve denetimine ilişkin hususların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenmesi ve Kurulca gerekli görülmesi halinde bu şirketlerin gözetim ve denetiminin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile birlikte yürütülmesi öngörülmüştür.

Madde 30.- Finans sektörünün düzenli bir şekilde işleyişi, denetimi ve piyasa riskinin yönetimi, hukuk kurallarına uyumun yanı sıra, ilgili kuruluşlar ile yakın ve sürekli işbirliğini gerektirir. Para ikamesi şeklinde kullanılan ve özellikle günümüzde taksitli alışverişe olanak tanıyarak tüketimi artıran kredi kartlarına ilişkin politikalar sektör üzerinde önemli etkilere sahiptir. Sektörün bu politikalara uyum sağlayıp sağlayamayacağı, sektörde yer alan kuruluşların ve kart hamillerinin finansal durumları ile yakından ilgilidir. Bu nedenle, söz konusu politikaların belirlenmesinde veya yürütülmesinde Kurumun, Maliye Bakanlığının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, Hazine Müsteşarlığının, Rekabet Kurumunun, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ve Kurulca belirlenecek diğer kurumların karşılıklı mütalaa ve bilgi alışverişinde bulunacağı öngörülmüştür.

Bu madde kapsamında yetkili mercilerle bilgi paylaşımına ve diğer hususlara dair yapılacak işbirliğine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yetkisi Kurula verilmiştir.

Madde 31.- Maddenin birinci fıkrası ile Kurul üyeleri ile Kurum personelinin sır saklama yükümlülüğü hüküm altına alınmıştır.

Kanun çerçevesinde kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, 29 uncu maddede belirtilen kuruluşlar ile üye işyerleri ortakları, yönetim kurulu üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile kart çıkaran kuruluşların destek hizmeti aldığı kuruluş ve çalışanlarının görevleri dolayısıyla öğrendikleri bilgileri kanunen yetkili kılınan merciler dışındaki kimselere açıklayamayacakları öngörülmüştür.

Madde 32.- Kural olarak kartların kullanımı sırasında üye işyeri tarafından kart hamilinin borcunu gösteren ve kart hamilinin imzasını taşıyan satış belgesi düzenlenmektedir.

Satış belgesi düzenlenmeksizin gerçekleştirilen işlemlerde de kart hamili ile üye işyeri muhatap olmakta ancak, satış belgesi yerine, mal ve hizmetin kart hamiline ulaştığını ispatlayan belgeler bulunmaktadır. Bu belgeler ancak üye işyeri nezdinde olacağından, satış belgesi olmaksızın gerçekleştirilen işlemlerde ispat yükünün üye işyerine ait olması öngörülmüştür.

Kart hamilleri ile kart çıkaran kuruluşlar arasındaki işlemler nedeni ile oluşabilecek uyuşmazlıklarda, ihtilaf konusu işlemin hatasız bir şekilde kaydedildiği, hesaba intikal ettirildiği ve herhangi bir arıza veya teknik yetersizlik halinin olmadığına dair ispat yükünün kart çıkaran kuruluşa ait olması öngörülmüştür.

Kanun kapsamında telefon aracılığıyla yapılan bildirimlerin güvenliğinin ve ispat gücünün sağlanmasını teminen konuşmaların kaydedildiği çağrı merkezlerine veya ilgili yerlerde sağlanan kayıt cihazları aracılığıyla yapılması ve ilgili kayıtların bildirim tarihinden itibaren tabi olacakları saklanma süreleri hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mikrofilm ve mikrofişlerden alınan kopyaların ya da elektronik ve manyetik ortamlardan çıkarılan bilgileri içeren belgelerin, bu kopya ve belgelerin birbirlerini teyit etmeleri kaydıyla asıllarına gerek kalmaksızın 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılacağı belirtilmiştir.

Madde 33.- Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile üye işyerlerinin etik ilkeler çerçevesinde hareket etmesi, bu kuruluşlarda iyi yönetimi güçlendirecek, sosyal sorumluluğu artıracaktır. Değişen ve gelişen ihtiyaçlar çerçevesinde piyasadaki rekabetin gerektirdiği etik ilkelerin ve örnek davranışların belirlenmesi, sektörde hizmet kalitesinin ve sektöre olan güvenin artmasını sağlayacaktır.

Madde 34.- Banka kartları ve kredi kartları sisteminin sağlıklı ve etkin bir şekilde çalışması, denetim ve gözetimlerinde etkinliğin sağlanması için lisanslandırma yolu ile denetim çerçevesinde kartlı sistem kurma, kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Kuruldan izin almaları Kanunun 4 üncü maddesi ile hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla, Kurul tarafından yetkilendirilenler dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişinin kamuoyunu yanıltacak şekilde kartlı sistem kuramayacağı, kart çıkaramayacağı veya üye işyerleri ile anlaşma yapamayacağı hükme bağlanmıştır. Buna ek olarak, hiçbir gerçek veya tüzel kişinin ticaret unvanları ve her türlü belgeleri ile ilan ve reklâmlarında bu işlemlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime veya tabiri kullanamayacağı belirtilmiştir.

Madde 35.- "Ekonomik suça ekonomik ceza" ilkesinden hareketle, kartlı sistem içinde yer alan kuruluşların denetim ve gözetim görevinin yerine getirilmesinde etkinliği sağlamak ve denetimin işlevselliğini artırmak amacıyla, gerekçesini belirtmek şartıyla maddede sınırlanmış durumlarda Kurulun, idari para cezası uygulaması hükme bağlanmıştır.

Somut olayın özelliklerine ve fiilin ağırlığına göre, öngörülen para cezalarının miktarının, maddede belirtilen alt ve üst sınırlar dahilinde Kurul tarafından belirlenmesinin olumlu sonuçlar doğuracağı, para cezaları ile ulaşılmak istenen caydırıcılığın daha rahat temin edilebileceği müşahede edilerek madde bu doğrultuda düzenlenmiştir.

Madde 36.- Bu Kanun ile hüküm altına alınan adli cezalar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri dikkate alınmak suretiyle düzenlenmiştir.

Ayrıca, söz konusu madde ile Kanunun uygulanmasına yönelik olarak, satış yapılmış gibi harcama belgesi, nakit ödemesi yapılmış gibi nakit ödeme belgesi, mal iadesi, hizmet alımından vazgeçilmesi ya da işlemin iptali olmaksızın bu işlemler yapılmış gibi alacak belgesi düzenlenmesi veya bu belgelerde tahrifat yapılması suretiyle kendilerine veya başkalarına yarar sağlayanlar hakkında adli ceza uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 37.- Maddenin birinci fıkrasında gerçeğe aykırı olarak kredi kartını kaybettiği ya da çaldığı yönündeki beyanlarını müteakip kartı bizzat kullanan ya da başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananların cezalandırılması öngörülmektedir. Bu suretle kart hamilleri tarafından kartların kullanımının suiistimal edilmesi engellenmeye çalışılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanların veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenlerin cezalandırılmaları öngörülmektedir.

Madde 38.- Gerekli izinler alınmaksızın kart çıkarılması sistemin güvenliği için önemli bir tehdit unsurudur. Bu itibarla, maddede Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen izinler alınmaksızın kartlı sistem kurulması, kart çıkarılması veya üye işyeri ile anlaşma yapılması veya ticaret unvanları, her türlü belgeler, ilan ve reklâmlarda veya kamuoyuna yapılan açıklamalarda bu işlemlerle uğraşıldığı izlenimini yaratacak söz ve deyimlerin kullanılması adli ceza ile müeyyidelenmiştir. Hapis ve ağır para cezasının yanı sıra, maddenin birinci fıkrasına aykırı davranan kuruluşlar için faaliyetlerinin ve reklâmlarının geçici olarak durdurulması, ilanlarının toplatılması gibi tedbirler de öngörülmüştür.

Madde 39.- Maddenin birinci fıkrasında, Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrası ve 23 üncü madde hükümlerine kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevliler ve işlemi yapan kişiler hakkında ceza hükmü getirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, kartların kullanılması için zorunlu olup gizli kalması gereken kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik veya emir ve kurallara aykırılık nedeniyle açığa çıkmasına sebep olan kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevliler ve işlemi yapan kişiler hakkında ceza hükmü getirilmiştir.

Ayrıca, Kanunun 31 inci maddesine aykırı davrananlar hakkında hapis ve adli para cezası öngörülmüştür.

Madde 40.- Maddede, 17 nci maddenin birinci fıkrasına, 18 inci maddedeki banka kartı ve kredi kartı ile işlem yapıldığını gösteren işaretleri kaldırma yükümlülüğüne ve 19 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket eden üye işyerlerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensuplarına verilecek ceza hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 41.- Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca istenilen bilgi ve belgelerin verilmemesi veya gerçeğe aykırı verilmesi halinde uygulanacak ceza hükme bağlanmıştır.

Madde 42.- Maddenin birinci fıkrası ile, Kanunun 38 inci maddesindeki izinsiz kart çıkarma, 39 uncu maddesindeki bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması ve 41 inci maddesindeki denetimde istenilen bilgi ve belgeleri vermemek suçlarının kovuşturulması için Kurumun yazılı başvuruda bulunması şartı getirilmiş ve bu husus bir muhakeme şartı olarak öngörülmüştür. Ayrıca, Kurumun başvuruda bulunması halinde bu davalara kanuni müdahil sıfatıyla katılması imkanı tanınmıştır.

Maddenin ikinci fıkrası ile de, birinci fıkraya hükümlerine göre Kurumun başvurusu üzerine başlatılan soruşturmalarda kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesi halinde, itiraz edebilmesini teminen bu kararın, dava açılması halinde ise müdahale talebinde bulunup bulunmayacağına değerlendirilmesi açısından iddianamenin bir örneğinin Kuruma tebliğ edileceği hüküm altına alınmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise, 39 uncu maddedeki bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması suçu ile hukuki menfaatleri korunan ilgililerin, Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunması halinde, bu suçun, Kurumun birinci fıkraya uyarınca yazılı başvurusu bulunmasa dahi soruşturulması ve kovuşturulmasına imkan sağlanmıştır.

Madde 43.- Bu madde ile tacirlere verilecek kurumsal kredi kartlarının, temel olarak bireysel kredi kartları için ihdas edilmiş hükümlerin bazısına tabi olmaması benimsenmiştir.

Madde 44.- Bu madde ile kredi kartlarının kullanımı ile ilgili ortaya çıkan uyumsuzlukların çözümünde uygulamaya hız kazandırılması amaçlanmıştır. Şöyle ki, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca, değeri altı yüz yetmiş Yeni Türk Lirasının altında bulunan uyumsuzluklarda tüketici sorunları için hakem heyetlerine başvurulması öngörülmüştür. Bu paralelde, söz konusu madde ile belirli bir meblağın altında bulunan kredi kartı uyumsuzluklarında tüketicilerin sorunlarının hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulması öngörülmüştür.

Maddenin ikinci fıkrası hükmüyle, kart çıkaran kuruluşlar tarafından kart hamilleri aleyhine açılacak davalarda, davacının tüzel kişi olması münasebetiyle bu davaların tüketici mahkemelerinde görülmesi yerine 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun görev ve yetkiye ilişkin hükümleri çerçevesinde takip edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 45.- Özellikle kredi kartı portföylerinin genişliği göz önüne alındığında, borçların ödenmemesi ve hesabın katı halinde ihtamamelerin tebliği uygulamada sorun teşkil etmektedir. İhtarların noter kanalı ile gönderimi çok büyük maliyetler getirdiği gibi, geçerli tebligat yapıp yapılmadığı her işlemden tartışılmaktadır. Bu madde ile kart hamiline ve kefillerine yapılacak ihtarların 7201 sayılı Tebligat Kanununun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sözleşmedeki veya başvuru formundaki adresine ya da bildirilen son adrese yapılması öngörülmüştür.

Madde 46.- Bankalar hariç olmak üzere, 4 üncü madde uyarınca faaliyet izni verilen kuruluşların Kurum giderlerine katılma payı olarak bilanço toplamalarının on binde üçünü geçmeyecek şekilde Kurulca belirlenecek oranda Kuruma ödeme yapmakla yükümlü oldukları, ödenmeyen katılma paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrası ile kuruluşlarca Kuruma ödenen katılma payı tutarlarının kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Madde 47.- Para cezalarına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her birini her yıl Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan üretici fiyatları endeksindeki artış oranı kadar Kurula artırma yetkisi verilmiştir.

Madde 48.- Maddeyle, Kanunda öngörülen ve Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin bir yıl içerisinde hazırlanarak Kurumca yayımlanacağı hükme bağlanmıştır.

Geçici Madde 1.- Bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşların durumlarını, bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmeleri için bir yıllık geçiş süreci öngörülmüştür.

Geçici Madde 2.- Bankalar hariç olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan ve faaliyetleri bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşlara, 4 üncü maddede öngörülen yönetmeliğin yayımı tarihinden başlayarak üç ay içinde Kuruma başvurarak gerekli izinleri alma zorunluluğu getirilmiştir.

Geçici Madde 3.- Bu Kanunun kapsamında kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasında akdedilmiş sözleşmelerdeki faiz hesaplamasına ilişkin hükümlerin bir ay, diğerlerinin ise bir yıl içerisinde Kanun hükümlerine uygun hale getirilmesi öngörülmüştür.

Madde 49.- Yürürlük maddesidir.

Madde 50.- Yürütlme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

17.1.2005

Sabri Varan

Gümüşhane

GENEL GEREKÇE

Ekonomik ilişkilerin artması ile birlikte, güvenilir ortak değişim araçlarına gerek duyulmasına ve bu arayışın sonucu bugünkü para sistemine geçilmesine karşılık, uygulamada paranın taşıma ve korunması gibi bazı riskli faktörlerden dolayı yeni ödeme sistemlerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu ödeme sistemleri içerisinde banka kartları ve kredi kartları da yer almaktadır. Kredi kartları ilk defa 1960'lı yıllarda Amerika'da kullanılmaya başlanmıştır. 1970 yılından itibaren Avrupa'da gelişmiş ve 1980 yılından sonra Türkiye'de yaygınlaştığı görülmüştür. Ülkemizde ilk önceleri kredilendirilmeyen kredi kartları piyasaya sunulmuş ve daha sonraları da kredili kredi kartları piyasaya sunulmuştur. Kısacası dünyadaki gelişmeler doğrultusunda ülkemizde de banka kartları ve kredi kartları, ödeme araçları içerisinde yerlerini almıştır.

Banka ve kredi kartlarının kullanılmaya başlanılmasından bugüne kartlı sistem gelişme göstermiştir. Bu gelişme öyle ki 2004 yılının başlarında Türkiye, Almanya ve İngiltere'nin ardından Avrupa'nın 3 üncü en büyük kart pazarı konumuna gelmiştir. Türkiye pazarındaki kart sayısı AB Bölgesi toplamının yüzde 11'ine tekabül ettiği, Türkiye'de her üç satıştan birinde ödeme kredi kartıyla yapıldığı da dikkate alındığında, bu gelişmenin boyutu ve hızlığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Bankalar tarafından verilen kredi kartlarının sayısı Eylül 2004 sonunda 24.8 milyon oldu, diğer kartların sayısının ise 42 milyon civarında olduğu ve bu kartlarla gerçekleşen harcamanın yine 2004 Eylül ayı sonu itibariyle 40.2 katrilyon lira olduğu da dikkate alındığında,

Kartlı ödeme sistemlerinde yer alan bankalar, bu konudaki ihtiyaçları karşılayabilmek için Bankalararası Kart Merkezi'ni (BKM) 1990 yılında kurmuşlardır. BKM, Üyelik ve Hizmet Sözleşmesi uyarınca hizmet sunduğu banka/kuruluşlara kendi bünyesinde oluşturduğu Takas Merkezi üzerinden hizmet vermekte ve üye banka/kuruluşlar arasında kredi kartı işlemlerinden doğan borç veya alacakların tasfiyesi YTH Modülü ve Takas Merkezi aracılığı ile T.C. Merkez Bankası nezdindeki BKM hesabından net olarak yapılmaktadır. Bu hizmetlerin tamamına yakını elektronik ortamda yapılır hale gelmiştir.

Bu kurumun 2004 Eylül ayı sonu verilerine göre banka ve kredi kartlarının kullanılabilceği işyerlerindeki elektronik terminal (POS) sayısı 833.825'e ulaşmıştır. Otomatik para çekme makinaları (ATM) sayısı 13.431 dir. BKM üyesi bankaların ihraç ettikleri Visa/MasterCard ve diğer kredi kartlarının yurtiçi ve yurtdışı kullanım cirosu (Trilyon TL) aynı dönemde toplam 17.549 seviyesinde olmuştur. Yine bu kurumun verilerine göre kartlı ödeme sistemi döviz girdi ve çıktısı olarak; döviz girdisi 1.373 (Milyon USD), döviz çıktısı 726 (Milyon USD) seviyesinde gerçekleştiği,

Yine anılan kurum verilerinden yabancı bankalara ait kartların yurt içinde kullanımının;

Kredi kartı işlem adedi 3.874.402, kredi kartı işlem tutarı (Trilyon TL) 957.3 ,banka kartı işlem adedi 2.770.940, banka kartı işlem tutarı (Trilyon TL) 606.5, döviz girdisi (Milyon USD) 1.058, seviyesinde gerçekleştiği.

Bu veriler sistemin büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Bu büyük ölçekliliğin yanında sistemde yer alan kuralsızlıklar ve keyfi uygulamalara dur denecek gibi değildir. Özellikle faiz konusunda;

Bankaların kredi kartlarına uyguladığı alışveriş faiz oranları; aylık yüzde 6.5'le yüzde 12.95; nakit çekim faizi yüzde 6.5'le yüzde 10.5; nakit çekim ücretleri yüzde 3.5 ile yüzde 10 arasında değişiyor. Kredi kartlarına uygulanan aylık gecikme faizlerinin ise yüzde 15.5'e kadar çıktığı, bankaların kredi kartları için ilk veriliste ve yenileme durumunda aldıkları ücretlerin de oldukça farklılık gösterdiği, ilk kredi kartı verilisinde 3 milyon, 20 milyon lira ücret alındığı, yenileme sırasında alınan ücretlerin ise 3 milyon lira ile 10 milyon lira arasında değiştiği,

Devletin vatandaşa uyguladığı faizlerin aylık yüzde 7, yıllık yüzde 85 olduğuna dikkat edildiğinde, kredi kartı faizlerinin ise aylık yüzde 7.25 ile yüzde 9.95 arasında değiştiği, bileşik faizinin ise % 225'leri bulduğu böyle bir piyasanın vahameti ortadadır.

Bu olumsuzluklar haliyle kredi kartı hamillerinde yansımaktadır. Negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları toplamı Eylül ayında, bir önceki aya göre yaklaşık yüzde 47 oranında artarken, borcunu ödemeyenlerin sayısı da yüzde 54.2 artarak 14 bin 778 kişiye yükselmiştir.

T.C. Merkez Bankasının verilerine göre, ağustos ayında toplam 10 bin 292 adet olan negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartı sayısı, Eylül ayında 15 bin 133 çıkmıştır.

2004 yılının 9 ayında, negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları toplamı 93 bin 26 olarak belirlendi. Bunun 74 bin 196'sı borcunu ödemeyenlerden, 18 bin 830'u da borcunu gecikmeli olarak ödeyenlerden oluşmuştur. Bu durum; kart hamillerinin zor durumda olduklarını ortaya koymaktadır. Ortaya çıkan bu sonuç tüm sektörü etkilemektedir.

Bugün ülkemizde bankacılık sektörü ekonomik krizin kısıkaçı içinde. 2001 yılın sonlarında başgösteren durgunluk ve birçok bankanın fona devredilmesi, sektörü allak bullak etti. Bir süre önce bankaların paradan para kazanma dönemi de kapandı ve kârları ciddi oranda düştü. Kâr etmek için odağını müşteriye çeviren bankalar, müşteri tabanını yaygınlaştırmak ve en önemlisi müşteriye elinde tutmak ve onun bir adım ötesi de sadık müşteri oluşturmak için kişiye özel hizmetlere önem vermeye başladı. Kişiyi özel hizmetler de kişiyi çok iyi tanıyıp ona uygun hizmet vermek ve müşterinin her an, her yerden bankacılık işlemlerini yapabilmesini sağlamayı amaçlamış olsalar bile bankalar arası haksız rekabeti ve sektördeki mevzuat eksikliği vatandaşı bireysel bankacılık yapan bankaların adeta eline ve insafına bırakmıştır.

Sektörün sağlıklı gelişimi için; ana kavramların tanımlandığı, tarafların hak, yükümlülük ve sorumluluklarının belirlendiği, ispat yükünün açıklığa kavuşturulduğu, ilgili suçların ve cezaların belirlendiği özel bir yasa düzenlenmesinin kaçınılmaz olduğu görüşünden hareketle bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Ülkemizde banka kartlarının ve kredi kartlarının var olması ve çok sık bir şekilde kullanılmalarına rağmen, bu kartların tarafları arasında doğan ilişkilerin hukuki bir zemine oturtulmaması ve aralarındaki hukuki ilişkilerin net olarak tespit edilememesi ve aralarında ortaya çıkan sorunların çözümünde zorluklarla karşılaşılması ve hatta bazen de çözümsüzlük olması nedeniyle, bu işlemlere ve bu işlemlerin taraflarını oluşturan şahıslara ilişkin olarak kanuni bir düzenleme getirmek amacıyla bu kanun hazırlanmıştır.

Madde 2.- Kartlı işlemler alanında çok çeşitli ürünler piyasada mevcuttur ve her geçen günde çeşitleri artırarak piyasaya sunulmaya devam etmektedir. Akıllı kartla, e-kartlar, mağaza kartları, in-

dirim kartları gibi çeşitli kuruluşların hem hizmetlerini yaygınlaştırmak hem de bu alanda oluşan piyasadan daha fazla pay almak amacıyla sundukları ve "kart" adı altında kullanılan araçlar bulunmaktadır.

Banka kartı ve kredi kartı dışında piyasaya sunulan her kart ve/veya kart türleri yeni hukuki ilişkiler oluşturmakta hatta bu kartların bir kısmı reklam amacıyla olduğu gibi sadece işlemlerin kolay yürütülmesinde sağlamak amacıyla da sunulmaktadır. Kavram ve kart kargaşasından başka bir işe yaramayan bu sunumlar piyasada karışıklığa ve tanımlama problemlerine neden olmaktadır.

Ancak, banka kartları ve kredi kartları, kullanımları özellik arz etmesi, teknolojik gelişmelerle sürekli olarak kendilerini yenilemeleri, elektronik ortamda da bu ad altında işlem görmeleri nedeniyle farklı hukuki ilişkilerin, farklı sorumlulukların doğmasına yol açan araçlar olup, özel bir düzenlemeyi gerekli kılmaktadırlar.

Bu düşünce çerçevesinde, "kapsam" maddesinde kanunun sadece banka ve kredi kartlarını konu aldığı belirtilerek, bu kartlarla ilgili sistem içinde yer alan kuruluş ve kişilerin kanuna tabi olmaları öngörülmüştür.

Madde 3.- "Kurum", "Kurul" ve "Banka" kavramları, 4389 sayılı Bankalar Kanununda yer aldığı şekliyle tanımlanmıştır.

"Banka Kartı:" sadece banka tarafından çıkarılabileceği "Kredi Kartı" ise 4 üncü maddeye göre kurulan ve faaliyete geçen kuruluşlarca da bir gayrinakdi kredi ilişkisine dayalı olarak çıkarılabileceği hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla yer verilmiştir.

Kredi kartı sistemi çok taraflı bir oluşum olması nedeniyle sistemde yer alan taraflar tanımlanmıştır. Sistem içerisinde yer alan taraflar kendi aralarında yapmış oldukları sözleşme ilişkilerinin üzerine kredi kartı sistemini kurulmuş bulunmaktadır.

Gerek banka kartı ve gerekse kredi kartı sistemi;

üye işyeri anlaşması yapan kuruluş

kartlı sistem kuruluşu,

kart çıkaran kuruluş

üye işyerleri

kendi aralarındaki sözleşmelerle ilişkilerini devam ettirmektedirler.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, kartlı sistemi kuran kuruluştan yetki almak suretiyle işyerleri ile anlaşma yapan ve bu işyerlerinde kartlı sistem dahilinde ödeme yapılmasını sağlayan kuruluşlardır. Bu kuruluşlar sadece bu alanda faaliyet gösteren şirketler olabilecekleri gibi, aynı zamanda kart çıkaran veya kartlı sistemi kuran kuruluşlar da olabilmektedirler. Böylesi bir durumda ise, sistemde yer alan birden fazla taraf sıfatı, tek bir kuruluşun bünyesinde birleşmektedir.

Üye işyerleri de, yukarıda sözü edilen anlaşma ile sisteme dahil olmaktadır.

Kartlı sistem kuruluşları, kurdukları sisteme dahil olmak isteyen diğer kuruluşlara (üye işyeri anlaşması yapan kuruluş ve kart çıkaran kuruluş) sözleşmeler ile biri üye işyerleri ile anlaşma yapılması ve diğeri de kart çıkartılması olmak üzere iki temel yetki vermektedirler.

Kart çıkaran kuruluş, kartlı sistem kuruluşu ile yaptığı sözleşme ile almış olduğu yetkiye dayalı olarak sistemde kullanılacak kartları müşterilerine pazarlamakta ve bu aşamada kart hamili sıfatıyla kişiler sisteme dahil olmaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere çoklu ilişkinin ve çoklu tarafın yer aldığı bu sitemde işlemlerin tamamına yakını elektronik ortamda gerçekleşmekte ve bu işlemlerde işyerlerinde kullanılan POS veya mekanik cihazlar veya teknolojik gelişmelere paralel olarak oluşa bilecek başka araçlarla düzenlenen "Satış Belgesi", "Nakit Ödeme Belgesi" ve "Alacak Belgesi" veya "İade Belgesi" gibi veya elektronik ortamda üretilen sanal belgelerle yapılabilmektedir. Belgeler, sistem dahilinde düzenlenip, borçlu tarafından imzalandıktan sonra, taraflarca birer nüsha olarak muhafaza edilmekte ve sanal belgeler istendiği halde dökümlü hale getire bilinmektedir. Bunlara özellikle uyumsuzlukların çözümünde başvurulabilmektedir.

Madde 4.- Kartlı işlemler, bu kanunda tanımlandığı üzere bankacılık faaliyeti içinde yer aldıklarından ve bankalar kuruluşlarında da izine tabi olduklarından, bu Kanunda bankalar özel izne tabi tutulmamışlardır.

Kartlı sistem kuruluşlarının bu alandaki faaliyetleri kredilendirme olarak nitelendirilmediğinden, bu kuruluşların faaliyetleri izne tabi tutulmamıştır. Şayet kuruluşlar aynı zamanda kart çıkaran kuruluş veya üye işyeri anlaşması yapan kuruluş olmaları veya bu iki ayrı kurum tek çatı altında birleşmeleri halinde izin almaları gerekmektedir.

Kart çıkaran kuruluşlar ile üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların ise, bu alanda faaliyet gösterebilmeleri için önceden belirlenmiş kıstasları ve esasları olması gerektiğinden ve faaliyetlerinin devamı için de belirli bir standardın ve güvenilirliğin sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle kuruluş ve faaliyet izni için özel şart ve koşulların öngörülmesi kaçınılmaz olmaktadır. Bu şart ve koşullara ilişkin temel esaslar dışındaki hususlara, Kanunda ayrıntılı şekilde yer verilmesi, günümüzde bu alanda sürekli değişen koşullara uyum sağlanmasını zorlaştıracığı için, kuruluş ve faaliyete geçme iznine ilişkin diğer koşul ve şartların yönetmeliklerle düzenlenmesi tercih edilmiştir.

Diğer yandan, konunun Kanununun 3 üncü maddesinde de belirtildiği üzere sistemin çoklu ilişkinin ve çoklu tarafın yer aldığı bir sistem olmasından dolayı tüm tarafların sisteme katılımını sağlamak ve hukuki haklarını korumak amacıyla Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu kurulması ve bu komisyon çalışmaları neticesinde konunun esaslarını belirleyecek bir yönetmeliğin çıkarılması gerektiği, bu komisyonun teşkili ve görev alacakların süreleri, çalışma koşulları, komisyon üyelerinin bağımsız olarak karar vermeleri açısından kanun kapsamında zikredilmiştir.

Bu Kanunla faaliyet izni verilen kuruluşların, denetimleri kurum tarafından gerçekleştirilerek denetimde bir standart oluşturulmak amaçlanmıştır. Sistemde yer almak isteyen kuruluşlar mutlak surette gerekli uluslararası normları oluşturulması amaçlanarak sistem içerisinde tarafların hukuksal hakları güvence altına alınması amaçlanmıştır.

Benzer amaç sisteme katılacak kuruluşlara gerekli teknik donanım, yönetime ve personele sahip olunması, şikayet ve itirazlar ve bilgi edindirme birimleri oluşturması gibi bir standart getirilmesi amaçlanmıştır.

Bu Kanununun 4 ne bağlı olarak sisteminde yer alan kuruluşların belirli bir rapor düzeni ve kayıt ve sistemi oluşturulmak amaçlanmıştır.

İzin alma ve izin iptalleri belirli prosedüre bağlanarak taraflar hakları hukuki güvenceler altına alınması öngörülmüştür.

Madde 5.- Bu Kanunla izin alamadan hiçbir şekilde bu alanda faaliyet gösteremeyecektir. Ancak kendi işyerleri ile sınırlı olmak üzere oluşturulan kaydi ve elektronik sistemler bu Kanun hükümlerine tabi olmamakla birlikte, banka kartları ve kredi kartları nitelik ve nicelik yönünden

mutlak sürede güvene dayanması gerektiğinden dolayı bu sisteme dahil olanlar açısından bu maddeyle izin alanların faaliyetleri korunması amaçlanmıştır.

Madde 6.- Kart çıkaran kuruluşlar, sistemde kullanılan kartları satışa sunmak ve alıcılara güvenli bir şekilde ulaşmasını sağlamak gayesi ile faaliyette bulunurlar. Bu nedenle anılan kuruluşlar bu konudaki tüm tedbirleri almak ve gerekli güvenliği sağlamak zorundadırlar. Bu tedbirler günün şartlarına göre en üst seviyelerde olmak zorundadır.

Kart hamillerinin kartlarını kullanmalarında ve gerekse kart bilgilerine ulaşılmasında gerekli güvenliğin oluşturulması ve kartın kullanımından doğan borçların ve alacakların tahsil veya iade şekillerinin kart hamiline mutlak şekilde bildirme ve kartların güvenli kullanımı için gizli kalması gereken bilgiler saklanmalı ve bilgi vermek zorundadırlar.

Diğer taraftan, kartların çalınması veya kaybolması halinde kart hamilleri tarafından yapılacak bildirimlerin anında kart çıkaran kuruluşlara ulaşmasını sağlayacak sistemin kesintisiz olarak kart hamillerinin hizmetine açık tutulması, kötü niyetli kullanımların önlenmesi açısından büyük önem arz ettiğinden bu husus da madde de belirtilmiştir.

Kredi kartı hamillerinin bilgilendirilmesi, kartla yapılan ödemelerin ayrıntılı dökümünün hamilin kolayca öğrenebilmesinin sağlanmasına bağlı bulunmaktadır. Kartlı işlemler piyasasında teknolojinin hâkim olduğu düşünüldüğünde kart çıkaran kuruluşların yazılı bildirimini yanı sıra çok farklı hizmetlerle bu bilgilendirmeyi sağlayabilecekleri görülmektedir.

Kart çıkaran kuruluş mümkün olan her imkanı kart hamiline sunmak, kart hamili de bu imkânlardan yararlanarak borcunu öğrenip, ödemek durumundadır. Bunun haricinde bir bildirim usulünün, sistemin işleyişine ve gelişimine ayak uyduramayacağı kuşkusuzdur. Zira çok geniş bir kullanıcı kitleye hitap eden kuruluşların, tebligatla kaybedecekleri zaman ve bunun maddi külfeti kart hamillerine sunulacak daha başka hizmetlerin geri kalmasına neden olacaktır. Doğaldır ki, bu sistemin işlemesi kart hamilinin bilinçlenmesi, haklarını ve yükümlülüklerini tam olarak öğrenmesi ile mümkün kılınmaktadır. Bu imkanı sağlayacak olan ise, kartı kullanıcılara sunan kuruluşlardır. Kart çıkaran kuruluş, kartın verilmesi anında müşteriye gerekli açıklamaları yaparak, sistemin nasıl işlediğini anlatmak durumundadır. Diğer yünden kredi kartı temel özelliği olan ödeme aracı işlevini yerine getirebilmek için üye işyerine karşı kart hamili lehine mücerret bir ödeme taahhüdünde bulunmakta ve böylece kart hamiline bir gayrinakdi kredi sağlamış olmaktadır. Bu yapı, bir gayrinakdi kredi ilişkisini ortaya koymakta ve belirli sınırlamalara uyulması gereğini doğurmaktadır.

Bu amaçla, kart çıkaran kuruluşun bir banka olması halinde Bankalar Kanunundaki genel ve bireysel risk sınırlamasına tabi olacağı kuşkusuzdur. Buna karşılık banka dışındaki kart çıkaran kuruluşlar hakkında sınıra ilişkin bir düzenleme mevcut bulunmadığından, gerekmesi halinde Banka kartları ve kredi kartları komisyon başkanlığına bu alanda düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır.

Ayrıca, herhangi bir hesap bakiyesi ile sınırlı olmaksızın kart çıkaran kuruluşlara, bu kartlar için kendi tespit edecekleri usuller çerçevesinde yapacakları değerlendirmeye istinaden bir kullanım sınırı tespit etme yükümlülüğü getirilmiştir. Tespit edilen kullanım sınırı banka kartları ve kredi kartları komisyon başkanlığının belirlemiş olduğu azami sınırın üzerinde olamayacağından ötürü bu alanda oto kontrol sağlanmış olacağı öngörülmektedir.

İşlemin illetten mücerret olmasının bir sonucu olarak, kart hamilinin, kartını kullanarak üye işyeri nezdinde yapmış olduğu işlemleri nedeni ile hak ettiği mal ve hizmetin teslim edilmiş veya ayıplı olmasının veya kart hamili ile üye işyeri arasındaki herhangi bir anlaşmazlığın kartı çıkaran kuruluşu karşı ileri sürülemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Bilhare 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesi, 8 numaralı fıkrası ile paralellik arz edecek olan ve banka kartları ve kredi kartlarının hamillerini takip ve kontrolünü sağlamak üzere gerekli olan bilgi paylaşımı amacıyla oluşturulacak Kredi Kayıt Bürosu kredi pazarlama faaliyetleri, "Kredi Risk Yönetimi", "Müşteri İlişkileri Yönetimi" ve "Veri Ambarı Yönetimi" gibi çağdaş kavramlara cevap verecek şekilde bir şirket oluşturulmasına da imkan tanınmıştır.

Kredi kartlarına, kart hamillerinin fotoğrafının konulması güvenlik artırıcı bir unsur olarak görülmüştür.

Madde 7.- Kartlı sistemde ödemelerini kartla yaparak sistemin hayata geçmesini sağlayan kart hamilleri, kendilerine bir çok imkan sunan bu sözleşmeden yararlanırken, sistemin risklerinin ve doğuracağı sorumlulukların da bilincinde olmalıdır.

Bu gerçek gözönüne alınarak, kart hamillerine kartın güvenli kullanımını sağlayan bilgileri saklama yükümlülüğü getirilmiştir.

Kart çıkaran kuruluşların da, kartın verilmesi anında kartın kullanım şekli, kullanımından doğan sorumluluk halleri, tanınan limit miktarı konusunda, hamilleri bilgilendirmesi kartın sağlıklı kullanımı açısından gerekli bulunmaktadır. Ayrıca hamiller, kartın kullanılmasını gerektiren bir kod numarası, şifre veya benzeri gizli bilgileri güvenli şekilde korumak ve başkalarının kullanımına engel olacak önlemleri almak zorundadır.

Bu durumda, kural olarak tahsis edilen limiti aşan miktar da dahil olmak üzere, kartın kullanılmasından doğan sorumluluğun kart hamiline ait olması gerekeceği kuşkusuzdur.

Kartın kaybı ve çalınması halinde ise, kart hamilinin sorumluluğunun ne zaman sona ereceği hususunda doktrinde çok farklı görüşler mevcut olmakla birlikte, Yargıtayın kartın kaybı veya çalınması halinde, kart hamilinin bu durumu öğrenir öğrenmez kart çıkaran kuruluşa yapacağı ve daha sonra yazılı bildirimle teyid edilecek olan sözlü bildirim tarihinden sonraki kullanımlardan kart hamilinin değil, kart çıkaran kuruluşun sorumlu olacağı hususundaki yerleşik içtihadı uygulamaya esas teşkil etmiştir. Maddede uygulamada yerleşen bu esas benimsenmiştir.

Ayrıca, yukarıda açıklanan ve kart çıkaran kuruluşun yükümlülükleri arasında sayılan "bilgilendirme ve kart hamilinin borcunu kolayca ödeyebilmesini sağlama" yükümlülüğünün karşılığı olarak, kart hamillerinin de kendilerine sunulan imkanları öğrenip kullanmaları gerekmektedir. Bu karşılıklı yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile sistem düzenli ve süratli işleyebilecek ve kart hamili en iyi hizmeti alabilecektir. Bununla birlikte, her türlü imkanı kullanmak için gereken özeni gösteren ve buna rağmen ulaşmak istediği bilgiyi alamayan kart hamiline bir sorumluluk yüklenmesinin mümkün olmayacağı kuşkusuzdur.

Ayrıca, kart hamillerinin kartlarını kaybetmeleri veya çaldırmaları halinde doğabilecek zararlara karşı bir önlem olarak, kartla yapılan işlemlerde kimlik kontrolü ve imza kontrolü yapılmasına yönelik düzenlemeye gidilmiştir.

Kart çıkaran kuruluş, sözleşme hükümlerine göre belirlenecek dönemler itibarıyla, kredi kartı hamilinin yaptığı işlemleri, toplam borcu ve son ödeme tarihini içeren bir hesap dökümünü, hem işlemler hakkında onu bilgilendirmek, hem de borcunu ödemesi için kart hamilinin bilgisine sunmak durumundadır. Kart hamilinin içeriğini kontrol edeceği hesap dökümünde yer alan işlemlerle ilgili olarak, kendisine ait olmadığını veya mükerrer talep edildiğini tespit ettiği işlemlere veya yanlış yazılan işlem tutarlarına itirazlarını kart çıkaran kuruluşa yazılı olarak bildirmesi gerekmektedir.

İtiraz süresi son ödeme tarihinden itibaren 30 gün olup, böylece kart hamillerine itiraz edebilmek için uzunca bir süre tanınmış olmaktadır. Kart hamili, kart çıkaran kuruluşa vereceği itiraz dilekçesinde, hesap dökümünde yer alan hangi unsura itiraz ettiğini bildirdiği takdirde, kart çıkaran kuruluş da itiraz konusu işlemle ilgili araştırmalarına başlayıp, (üye işyerlerinden satış belgesi temin etmek gibi) itirazı sonuçlandırılacaktır. Salt "itiraz ediyorum" şeklindeki bir itirazın ise değerlendirilmesi fiilen mümkün değildir.

Buna paralel olarak, hesap özetinde yer alan unsurlara son ödeme tarihinden itibaren 30 gün içinde usulüne uygun olarak itiraz etmeyen kart hamilinin, kart çıkaran kuruluşa karşı artık itiraz imkanı kalmamalı ve kart çıkaran kuruluş açısından hesap dökümü kesinleşmelidir. Bu kesinleşme kart çıkaran kuruluş ile kart hamili arasındaki ilişkiye münhasır olduğu için sistemdeki diğer kuruluşların bu kesinleşmeden yararlanması veya bu süreden sonra yapılacak itirazların reddi hususunda kart çıkaran kuruluşu zorlamaları düşünülemeyecektir. Dolayısıyla yapılan itirazlarda bu sürenin gözönüne alınıp alınmaması tamamen kart çıkaran kuruluşun yetkisinde olmaktadır. Kart hamiline itiraz için hiç süre öngörülmemesi ve hesap dökümünün bu süre sonunda kesinleşmemesinin, sonuçta alacakların tahsilini sürüncemede bırakacağı ve kartlı sistemin gelişmesini engelleyeceği kuşkusuzdur.

Banka kartında ise, kredi kartından farklı olarak, gerek ATM'lerde gerek üye işyerlerinde kullanımı sırasında mutlaka şifre, kod veya bir diğer gizli bilginin kullanılması gerekmektedir. Banka kartının bu özelliği nedeniyle kart hamili dışında kartın kullanılması mümkün olmadığından, kredi kartında öngörülen itiraz usulü burada öngörülmemiş, sadece 30 günlük itiraz süresi belirlenmekle yetinilmiştir.

Hesap özeti, kart çıkaran kuruluşa karşı kesinleşmesinin, kart hamilinin üye işyerlerine karşı yapacağı başvuru hakkını engellemeyeceği açıktır. Ayrıca, kart hamilinin, kart çıkaran kuruluşa karşı da diğer yasalardan doğan hakları saklı bulunmaktadır.

Kart hamilinin kart çıkaran kuruluşla irtibatını sağlayan unsurlardan olan adreste meydana gelecek değişikliğin kart çıkaran kuruluşa bildirilmesi, aksi durumda, bildirilen son adresin esas alınması ile uygulamada bu konuda yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

Kart hamiline, karttaki imza hanesini imzalama ve kartın kullanımı sırasında üye işyerince talep edilmesi halinde kimlik belgesi ibraz etme zorunluluğu getirilmiş ve kartın üçüncü kişilerce herhangi bir surette ele geçirilerek kullanılmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 8.- Kartla ödemelerin gerçekleştirildiği birimler olan üye işyerleri, sistemin işleyebilmesi, kart hamillerinin kartla ödeme yapabilmeleri için, her şeyden önce sisteme dahil olduklarını müşterilerine duyurmak durumundadırlar. Bu duyuru, günümüzde belirli amblemlerin dükkan girişlerine yapıştırılması suretiyle yapılmaktadır.

Üye işyerleri sistemden ayrıldıklarında ya da geçici olarak kart kabul edemedikleri durumlarda, bu amblemleri kaldırmak zorundadırlar. Aksi durumda, kartla ödeme yapacağı düşüncesiyle üye işyerine gelen müşterinin, sözleşme akdedildikten sonra kartla ödeme yapamayacağını öğrenmesi ve mağdur olması sözkonusu olabilecektir. Bununla birlikte, geçici olarak kart kabul edilmemesi teknolojik donanımda meydana gelen arıza aksaklıkları içermemektedir. Ancak, sözkonusu aksaklığın işyeri sahipleri veya görevlileri tarafından farkedilmesiyle birlikte bu durumun hizmet veya mal satın almak üzere üye işyerine gelen tüm kart hamillerine bildirilmesi ve üye işyerlerinin girişinde yer alan ve kart kabulünün mümkün olduğunu belirten amblemlerde buna ilişkin tedbirlerin alınması zorunludur.

Diğer yandan, teknolojik donanımda aksaklık olmadığı halde, talep yoğunluğu veya üye işyerinin nakit para ihtiyacının temini gibi amaçlarla kart hamillerinin mal ve hizmet alımlarında nakit ödeme yapmaya zorlanmaları hallerinin tespiti halinde, üye işyerlerinin Kanunda öngörülen müeyyidelere tabi olacağı kuşkusuzdur.

Üye işyerleri, yaptıkları anlaşmalarla, kartla ödemeleri kabul edeceklerini üye işyeri anlaşması yapan kuruluşa taahhüt etmekte ve bu bağlamda kart hamilleri lehine de bir hak doğmaktadır. Bu hak, kart hamillerine üye işyerinin anlaşmasına dayanarak kartla ödemenin kabul edilmesi hususunda işyerini zorlayabilme imkanını vermektedir. Kart hamili lehine doğan bu hakkı daha açıkca ortaya koyabilmek amacıyla Kanunda üye işyerlerine kartla ödemeyi kabul zorunluluğu getirilmiştir.

Üye işyerlerince satış ve nakit ödeme belgesi düzenlenmesine ilişkin esaslar getirilmiştir.

Üye işyerleri, kart kullanılarak satın alınmış bir malın iadesi veya hizmetin alınmıdan vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde alacak belgesi düzenleyerek imzalamak ve bir nüshasını kart hamiline verdikten sonra diğer bir nüshayı da muhafaza etmekle yükümlü tutulmuştur.

Kartla ödeme yapılırken tanzimi gereken belgelerin düzenlenmesi üye işyerinin yükümlülüğünde olup, düzenlenen belgelerin mutlaka işlem tarihini taşımaları gerekmektedir.

Kartın haksız kullanımını önleme amacına yönelik olarak üye işyerlerine imza kontrolü yapmak ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmek yükümlülüğü getirilmiş ve bu kontrollerin yapılmaması durumunda doğan zarara üye işyerlerinin katlanması esası benimsenmiştir. Ayrıca, gerekli görmeleri halinde, üye işyerlerinin mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı ya da kredi kartı ile ödemek isteyen kişilerden, kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak üzere geçerli bir kimlik belgesi ibraz etmeleri isteyebilecekleri hükme bağlanmıştır.

Yine kartın haksız kullanımını ve sistemdeki tarafların bundan zarar görmesini önlemek amacıyla, tek bir kredi kartı ile yapılacak ödeme tutarının belirli bir tutarı aşması halinde üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan kartın kabulü için yetki almakla yükümlü tutulmuş ise üye işyerine, sınırı aşan harcamalar için üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan yetki aldıktan sonra işlem yapması yükümlülüğü getirilmiştir.

Üye işyerlerinin, satış belgesi düzenlenmeksizin telefon ya da diğer iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla işlem yapılmasına olanak sağlamak üzere kuracakları sistemlerin güvenli bir şekilde çalışmasını temin etmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Madde 9.- İşyerlerinin kartlı ödeme sistemine girişleri, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarla yaptıkları anlaşmalar sonucunda olmaktadır. Dolayısıyla anlaşmayı yapan kuruluşlar, işyerinin sistem dahilinde çalışmasını sağlayan hizmetleri sunmak durumundadırlar. Bu kapsamda üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlara limiti aşan işlemlerde onay alınmasını sağlayacak altyapıyı oluşturması ve işlem bedelini sözleşme hükümlerine uygun olarak işyerine ödemesi zorunluluğu ve ayrıca anlaşma yapılacak üye işyerlerinin de belirli standartlara sahip olması gerekmektedir. Bunun için Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, sundukları mal ve hizmetlerin uluslar arası standart belgesi veya Türk Standartlar Enstitüsü Kurumu standart belgesi olmayan işyerleriyle üye işyeri anlaşması yapmaları zorunluluğu getirilerek çok yönlü bir koruma amaçlanmış ve bu tür hizmetlere de standart getirilmesi hedeflenmiştir.

Madde: 10.- Kart çıkaran kuruluşların pazarlamış oldukları kartları alan kart hamillerinin, bu kartları istekleri dışında kötü niyetleri dışında ellerinden alınması çalınması veya kaybolması hal-

lerinde, kart hamiline bir ispat yükümlüğü getirilmekle birlikte bu hallerde riskin taraflar açısından büyümemesi ve önlenbilmesi açısından bu durumlar için ve ayrıca kart hamillerinin herhangi bir nedenle sakatlanması veya ölmesi halinde ve/veya bu haller sonucunda kart borcunu ödeyebilmek için çalışamayacak durumda olduğu hallerde taraflar açısından bir güvence oluşturulması ayrıca Kart sorumluluğu dışında gelişen her olaydan dolayı doğacak sorumluluklara karşı kart hamillerinin sigortalananarak bu tür negatif oluşumların önüne geçmek amaçlanmıştır.

Madde 11.- Kart çıkaran kuruluşlarca talepte bulunmayan kişilere de kart gönderildiği ve uygulama bundan kaynaklanan pek çok sorunun yaşandığı görülmektedir. Bu sorunlarla karşılaşıl-mamasını teminen, kart çıkaran kuruluşların yazılı talepte bulunmayan kimseler adına hiçbir şekil ve surette kart çıkaramayacakları hükme bağlanmıştır.

Kanunda, banka ve kredi kartı uygulamasında karşımıza çıkan dört tarafın temel hak ve yükümlülükleri öngörülmüş olup, taraflar bu Kanun hükümlerini dikkate alarak aralarındaki iliş-kileri sözleşme ile düzenleyeceklerdir.

Kart hamillerinin kartın kullanım şekli, kartın kullanımından doğan borçlarını ödeme şartları ve usulü, sorumluluk halleri, kartın kaybı veya çalınması halinde yükümlülükleri ve hesap dökümünün öğrenilmesi yöntemleri hususunda bilgilendirilmeleri zorunlu olduğundan, özellikle kart hamilleri ile yapılan sözleşmelerin, sözleşmenin yapıldığı anda açık, net, kolayca anlaşılabilir ve görülecek şekilde yazıya dökülmesi gerekmektedir. Ayrıca kart hamiline sözleş-menin bir örneği verilecektir.

Kart sözleşmeleri genellikle bir kez yapılıp süreklilik gösteren sözleşmelerdir. Değişen piyasa ve ekonomik koşullar doğrultusunda faiz ve komisyon oranları, ücret tutarları hep aynı kalamayacağı gibi, bunlarda yapılan her bir değişiklikte sayıları milyonlarla ifade edilen kart hamil-leri ile yeniden yazılı sözleşme yapılması fevkalade zordur. Bu nedenle, kart hamiline hesap dökümü ile bu değişikliklerinden bilgi verilmesi uygun bir yöntem olarak öngörülmüş ancak, bu değişikliklerin bildirim yapıldığı döneme ilişkin son ödeme tarihinden itibaren hüküm ifade edeceği hükme bağlanmıştır. Kart hamili bu değişiklikleri öğrendikten sonra kartla işlem yapmaya devam ederse, bu durumda söz konusu değişiklikleri kabul etmiş sayılacaktır. Zira kart hamiline maddede belirtilen sürede ve kartla herhangi bir işlemde bulunmaksızın, bakiye borcunu eski koşul-larla ödeyerek sözleşmeyi sona erdirme hakkı tanınmaktadır. Böylece kart hamiline kartlı işlemlerin özelliklerine uyan ve yeterli yasal bir koruma getirilmiş olmaktadır.

Sözleşmenin herhangi bir tarafça sona erdirilmesi durumunda, fesih tarihinde kart hamilinin kart çıkaran kuruluşa henüz ulaşmamış, dolayısıyla tahsil edilmemiş borcunun olması halinde, borç bakiyesinden kart hamilinin sorumlu olacağı da açıktır.

Kart çıkaran kuruluşlar tarafından kart hamilinin borcu için kefil gösterilmesinin istenmesi halinde, Borçlar Kanunu hükümlerine paralel olarak, kefilin sadece sözleşmede yer alan ve kefil ol-mayı kabul ettiği miktar olan kart hamilinin kullanım limiti dahilinde sorumlu olması esası benim-senmiştir. Kefillere de sözleşmenin bir örneğinin verilmesi ve kart hamilinin borcunun kefile bil-dirilmedikçe kefil için temerrüd durumunun oluşmayacağına sözleşmede açık bir şekilde belirt-ilmesi yasal bir zorunluluk olarak getirilmiştir.

Madde 12.- Kart sektöründe 2003 yılında bir önceki yıla göre yüzde 57 artış göstererek 40.3 kat-riyon lirayı bulan kredi kartı harcamalarının 2004 yılının ilk üç ayında 7.3 katrilyon lirayı bulduğu,

20 milyonu aşkın kredi kartının kullanıldığı Türkiye'de her bir kredi kartına düşen kredilen-dirilmiş borç tutarının 350 milyon lira olduğunu,

Kredi kartlarında geri dönmeyen kredi miktarının ise 348.7 trilyon lirayla yeni bir rekora imza attığı,

Enflasyonun yıllık yüzde 10'un altına düşmesine rağmen, bazı bankaların aylık kredi kartı faizlerinin yıllık enflasyon rakamını bile aştığı,

Tüketici kredisi faizlerini aylık yüzde 2.15'e kadar çeken bankaların kredi kartı faizlerini düşürmemekte ısrar etmesinin mantıklı bir izahının bulunmadığı,

Devletin vatandaşa uyguladığı faizlerin aylık yüzde 4, yıllık yüzde 48, Hazinesin borçlanma faizleri ile bankaların müşterilerine verdiği mevduat faiz oranlarının yüzde 25 olmasına karşılık, kredi kartı faizlerinin aylık ortalama yüzde 6.85, yıllık yüzde 120 düzeyinde seyrettiğinin altını çizdi. Şu anda kredi kartı faizlerinin, tüketici kredisi faizlerine oranla yüzde 250 oranında pahalı olduğunu,

"Bir banka kredi kartına aylık 9.95, yıllık yüzde 212 faiz uygulandığı, bankalar arasında bu konuda bir standardın bulunmadığı,

Tüketici kredilerinin aylık yüzde 3'ün altında seyrettiği bir ülkede, kredi kartı faizlerinin normalde aylık yüzde 4'ten fazla olmaması gerektiği,

Faiz oranlarının yüksekliği kayıt dışılığı körüklüyor. En acı bilanço ise, yüksek kredi kartı faizleri ile dar gelirli kesimden, yüksek gelirli kesime sermaye transferinde ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucu olarak, gelir dağılımı bozulmakta, fakirlik daha da artmaktadır."

Uygulanan yüksek kredi kartı faizleri ile yapılan sicil affının hiç bir önemi şimdiden bu rakam 500 bini aştı. Bunun 393 bini kredi kartı yüzünden. 1-2 yıl içerisinde yeni bir kredi kartları krizi ile karşı karşıya kalmaktan korkuyorum. Ne yazık ki, kredi kartları ruleti yeniden dönmeye başlamıştır. Böyle bir ekonomik ortamda tüketicilerin ayakta kalması mümkün olmaması nedeniyle bu konuya bir çözümün yasa ile getirilmesi gerektiği bunun için de tüm bankaların aynı dönemler içerisinde tüketici kredilerine uyguladıkları faizi oranlarının ortalaması tüketiciler ve kart hamilleri lehine bir düzenleme olarak uygun ve gerekli olduğu düşünülmektedir.

Kartlı sistemlerde ödemelerini kartla yaparak sistemi kullanan kart hamillerinin, kendilerine birçok imkan sunan bu sözleşmeden yararlanırken, sistemin risklerinin ve doğuracağı sorumlulukların da bilincinde olmaları gerekmektedir. Ancak, aynı zamanda kart hamilleri ile kart çıkaran kuruluşlar arasında yapılacak sözleşmelerde, mal ve hizmet tüketen ve bu anlamda tüketici haklarından faydalanması zorunlu olan kart hamillerinin bazı açılardan korunması da gerekmektedir. Yapılacak sözleşmelerde özellikle faiz oranlarına ilişkin müdahaleci bir anlayış benimsenmemekle birlikte, uygulanacak faiz dönemlerinin yasal olarak belirlenmesi ve tüm kart çıkaran kuruluşlarca aynı koşullara bağlanması zorunlu hale getirilmiştir.

Buna göre, kart hamilinin ödeme gününde o hesap döneminde yaptığı harcamalara ilişkin toplam borç tutarının bir kısmını veya tamamını ödeyememesi halinde, kart çıkaran kuruluşça sadece hesap kesim tarihinden sonraki döneme ilişkin olarak faiz talep edilebilecektir. Ancak, sözleşmede öngörülmek kaydıyla, kart hamilinin daha önceki aylara ilişkin borç ve faiz tutarlarına en son hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla ve sözleşmede belirtilmesi kaydıyla farklı bir faiz oranı uygulanabilecektir.

Kart hamilinin nakit kullanımına ilişkin borçları bu hükmün dışında tutulmuş olup, bu meblağlara hesap kesim tarihi dikkate alınmaksızın kullanıldıkları gün itibarıyla ve sözleşmede öngörülen oran üzerinden faiz uygulanabilecektir.

Madde 13.- Uygulamada kart hamilleri kendi sorumlulukları altında, bir üçüncü kişiye ve çoğunlukla bir aile bireyine de ek kart verilmesi talebinde bulunmaktadır. Genellikle ek kart verilmesi istenilen bu kişilerin, örneğin eş ve çocukların bağımsız bir geliri olmadığından, asıl kart hamilinin kredibilitésine dayanılarak ek kart düzenlenmektedir. Bu itibarla, ek kart hamillerinin sadece kendi yaptıkları harcamalardan sorumlu olmaları esası benimsenmiştir.

Madde 14.- Teknolojik gelişmeler paralelinde günümüzde satış belgesi olmadan ve/veya imza gereksizdir kartlar ile işlem yapılabilir. ATM'lerdeki bazı işlemler, telefon ve internet yolu ile siparişte bulunmak suretiyle gerçekleştirilen işlemler bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Madde ile Kanunda bu hususa yer verilmiştir.

Madde 15.- Kural olarak kartların kullanımı sırasında üye işyeri tarafından kart hamilinin borcunu gösteren ve kart hamilinin imzasını taşıyan satış belgesi düzenlenmektedir.

Satış belgesi düzenlenmeksizin gerçekleştirilen işlemlerde de, yine kart hamili ile üye işyeri muhatap olmakta ancak satış belgesi yerine, mal ve hizmetin kart hamiline ulaştığını ispatlayan belgeler bulunmaktadır. Bu belgeler ancak üye işyeri nezdinde olacağından, satış belgesi olmaksızın gerçekleştirilen işlemlerde ispat yükünün üye işyerine ait olması öngörülmüştür.

Kartların kullanımını gerektiren kod numarası, şifre veya benzeri gizli bilgilerin sadece kart hamilleri tarafından bilinmesi mümkün olduğundan ve itiraza uğrayan işlemler ancak bu şifrenin kullanılması suretiyle gerçekleştirileceğinden, bu durumda ispat yükünün kart hamiline ait olması esası benimsenmiştir.

Madde 16.- 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin 8 inci fıkrasında öngörülen bilgi alışverişine yönelik işbirliği hükmüne paralel olarak bu hüküm Kanuna konulmuştur.

Madde 17.- Kartlı sistemlerle ilgili belgelerin nitel ve nicel boyutları dikkate alınarak, uygulamada bunların mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik veya manyetik ortamlarda muhafaza edilmesine imkan tanınmıştır.

Madde 18.- Özellikle kredi kartı portföylerinin genişliği gözönüne alındığında, borçların ödenmemesi ve hesabın kat'ı halinde ihtarnamelerin tebliği uygulamada sorun teşkil etmektedir. İhtarların noter kanalı ile gönderimi çok büyük maliyetler getirdiği gibi, geçerli tebligat yapıp yapılmadığı her işlemde tartışılmaktadır. Bu madde ile Tebligat Kanununun 35 inci maddesine benzer bir tebligat şekli öngörülmüş, kart çıkaran kuruluşlara sadece bu işlemler için resmi usule yakın bir tebligat yapma yetkisi verilmiştir.

Madde 19.- "Ekonomik suça ekonomik ceza" ilkesinden hareketle, kartlı sistem içinde yer alan kuruluşların denetim ve gözetim görevinin yerine getirilmesinde etkinliği sağlamak ve denetimin işlevselliğini arttırmak amacıyla, Kurum nezdinde teşekkül ettirilecek komisyona, gerekçesini belirtmek şartıyla maddede sınırları çizilen durumlarda idari para cezası uygulama yetkisi tanınmıştır. Keyfi uygulamaların engellenebilmesini teminen, sözkonusu idari para cezalarının gerekçeli olmasının yanısıra, bu tür cezaların uygulanmasından önce ilgili kuruluşların savunmalarının alınması esası benimsenmiştir.

Madde 20.- Maddede çalıntı olan veya hamili tarafından kaybedilmiş, henüz hamiline ulaşmamış ya da iptal edilmiş bir kartı ele geçirerek kullananlar yahut kartı ele geçirmeden çeşitli yöntemlerle karta sağlanan hizmetlerden haksız yararlananlar için ağır hapis cezası ile suç teşkil eden bu fiiller nedeni ile zarar doğmuş ise bu zararın 5 katı ağır para cezası öngörülmüştür. Karta sağlanan hizmetlerden haksız yararlanma suçu, kartı fiilen elinde bulundurmayıp, numarasını, şifre, kod veya bunlar yerine geçecek herhangi bir kullanım yönteminin herhangi bir suretle ele geçirilmesi veya iletişim araçlarıyla kart hamili gibi davranarak kartı kullanmayı da içermektedir.

Maddede, kartın çalınmış, kaybedilmiş kart olduğunu bilerek kabul edenlerin de, suçun meydana gelmesindeki asli nitelikli faaliyetleri nedeniyle aynı şekilde cezalandırılacakları hükme bağlanmıştır.

Madde 21.- Maddede, izni olmadan faaliyet gösterme, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma gibi Kanunun 4 ve 5 inci maddelerindeki amir hükümlere aykırı davranışlara ilişkin ceza hükümleri yer almaktadır. Hapis ve ağır para cezası yanında, aykırı davranan kuruluşlar için faaliyetten men ve ilan ve reklamlarının durdurulması gibi ferî cezalar da öngörülmüştür.

Madde 22.- Maddenin birinci fıkrasında özel bir dolandırıcılık hali cezalandırılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında kart başvuru formunu veya sözleşme ya da eklerini gerçeğe aykırı düzenleyenlerin cezalandırılmaları öngörülmektedir.

Madde 23.- Maddenin birinci fıkrasında sahte banka kartı veya sahte kredi kartı üretenler ile sahte kartları sahteliklerini bildikleri halde kullananlar hakkında ceza öngörülmüştür. Diğer yandan, maddede bu tür teçhizatları sahte kart yapımı veya basımı saikiyle elinde bulundurma fiilinin de cezalandırılması öngörülmüştür. Bunun yanı sıra, sahte kart yapımında kullanılacak teçhizatı imal edenlerin cezalarının bir misli arttırılacağı hükme bağlanmıştır. Kuşkusuz bu fiillerde, Türk Ceza Kanununun 10 uncu maddesi gereği, aynı Kanunun 36 ncı maddesi hükümleri uygulanacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında satış belgesi ve diğer belgeleri gerçeğe aykırı düzenleyenlerin cezalandırılmaları öngörülmektedir.

Madde 24.- Maddede, otomatik para çekme makinaları ile bunların içindeki para koruma altına alınmaktadır.

Madde 25.- Bu maddeyle sözleşmesi iptal edilen kart hamillerinin kredi kartlarını kötü amaçlarla kullanmalarının engellenmesi, kart hamilleri ödeme güçlerinin bulunmadığını bile bile işlem yapmalarının engellenmesi ve ortaya çıkan zarar ayrıca tahsili amaçlanmıştır.

Madde 26.- Maddenin birinci fıkrasında, Kanunun 6 ncı maddesinin 2 ncı fıkrası ve 8 inci maddenin 7 ncı fıkrasına kasten aykırı hareket eden görevli ve ilgililer hakkında ceza hükmü getirilmiştir.

Madde 27.- Maddede, 8 inci maddenin 1, 2, ve 5 inci fıkralarına aykırı hareket eden üye işyerlerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensuplarına verilecek ceza hükme bağlanmaktadır.

Madde 28.- Maddede, adli cezalara ilişkin artırım ve indirim halleri ile yasalar arası fikri içtima durumu hükme bağlanmıştır.

Madde 29.- Maddeyle, Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik çıkarma yetkisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

Geçici Madde 1.- Maddeyle, Kanun kapsamına giren kuruluşların durumlarını 6 ay içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmeleri zorunluluğu getirilmiştir.

Geçici Madde 2.- Maddeyle, bankalar dışındaki bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşların, 4 üncü maddede öngörülen yönetmeliğin yayımı tarihinden başlayarak 6 ay içinde Kuruma başvurarak gerekli izinleri alma zorunluluğu getirilmiştir.

Geçici Madde 3.- Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bilgi alışverişi ve/veya kartların kullanımından doğan borç ve alacakların takas ve mahsup işlemleri yapmak amacıyla faaliyette bulunan şirketlerin, Kanunun yayımı tarihini izleyen üç ay içinde Kuruma bildirimde bulunmak şartıyla 6 ncı maddenin 3 üncü fıkrası ve 16 ncı madde hükümlerine istinaden kurulmuş sayılacakları belirtilmiştir. Kurulmuş olanlarda da işlemlere birlik sağlamak amacıyla birleşme imkanı getirilmiştir.

Madde 30.- Kanunun yürürlük maddesidir.

Madde 31.- Kanunun yürütme maddesidir.

GÜMÜŞHANE MİLLETVEKİLİ SABRİ VARAN'IN TEKLİFİ
BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, bankalarca çıkarılan kredi kartları ve banka kartları ile kart çıkarma yetkisine sahip kuruluşlarca çıkarılan kredi kartlarının kullanımına ilişkin esasları, kredi kartı ve banka kartı kullanıcıları ile bankalar, kartlı sistem kurma veya kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma faaliyetinde bulunan kuruluşlar ve kartlı sisteme dahil olmak üzere kendileriyle üye işyeri anlaşması yapılan üye işyerlerinin bu kartların verilmesi ve kullanımından doğan hak ve sorumlulukları ile, kartlı sistem kuracak veya kart çıkaracak veya üye işyeri anlaşması yapacak kuruluşların faaliyet esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- 1. Kartlı sistem kurma veya kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma faaliyeti gösteren kuruluşlar ile banka kartı ve kredi kartı işlemleriyle sınırlı olmak üzere bankalar, banka kartı ve kredi kartı kullanıcıları ile üye işyerleri bu Kanun hükümlerine tabidir.

2.2- Bu Kanunda açıklık olmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunun uygulanmasında;

3.1- Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu

3.2- Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu

3.3- Banka; Bankalar Kanunu'nda tanımlanan kurum ve kuruluşları,

3.4- Banka Kartı; ait olduğu bankanın kartlı sistemi içerisinde hamiline, mevduat hesabı ile bağlantılı olarak doğrudan ya da elektronik veya benzeri işlem cihazları aracılığı ile hesabın kullanımını ve diğer bankacılık hizmetlerini sağlayan, mülkiyeti kendilerine ait olmak üzere bankalarca çıkarılan kartı,

3.5- Kredi Kartı; Banka veya kartlı sistem kurma veya kart çıkarma yetkisi ile kurulmuş şirketlerin kendi kurdukları veya iştirak ettikleri ve/veya katıldıkları sistem çerçevesinde veya yurt içinde ya da yurtdışında kartlı sistem kurma veya kart çıkarma amacı ile kurulmuş şirketler ile yaptıkları anlaşmalara istinaden mülkiyeti kendilerine ait olmak üzere çıkardıkları, hamiline sağlanan kullanım limiti dahilinde nakit kullanımı gerekmesizin mal ve hizmet temini ile her türlü ödemeleri yapma ve ayrıca doğrudan ya da elektronik veya benzeri işlem cihazları aracılığıyla nakit çekme olanağı sağlayan kartı,

3.6- Kartlı Sistem Kuruluşu; Kredi kartı veya banka kartı sistemini kuran ve bu sisteme göre kart çıkarma veya kart kabulü konusunda üye işyeri anlaşması yapma yetkisi veren kuruluşları,

3.7- Kart Çıkarıcı Kuruluş; Sahip olduğu yetkiye istinaden kart düzenleyip veren bankalar ile diğer kuruluşları,

3.8- Üye İşyeri Anlaşması Yapan Kuruluş; Kart kabulünü sağlamak amacıyla işyerleriyle anlaşma yapan banka ya da kuruluşu,

3.9- Üye İşyeri; Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde banka kartı veya kredi kartı hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişiyi,

3.10- Kart Hamili; Banka ve kartlı sistem kurma veya kart çıkarma yetkisi ile kurulmuş kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde bunlardan aldığı banka kartı veya kredi kartı aracılığı ile bu kartları kullanan kişilere sağlanan hizmetlerden yararlanan gerçek veya tüzel kişiyi,

3.11- Satış Belgesi; Kartlı yapılan işlemler ile ilgili olarak üye işyeri tarafından düzenlenen, kart hamilinin işleminden doğan borcunu ve diğer bilgileri gösteren ve kart hamili tarafından imzalanan belgeyi,

3.12- Nakit Ödeme Belgesi; Bankalarca veya yetkili kılınan üye işyerlerince kredi kartı hamiline yapılan nakit ödemelerde düzenlenip, kart hamili tarafından imzalanan ve üzerinde kart no. su, hamilin adı soyadı, ödenen meblağın toplam tutarın, kesintilerden sonra ödenecek tutarı, kesinti yapılan komisyon ve vergi miktarını, 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde uygulanacak faiz oranı, tanzim tarihini, ödemeyi yapan kuruluşla ilgili bilgileri gösterir belgeyi,

3.13- Alacak Belgesi; Kart kullanılarak alınmış olan malın veya hizmetin iadesi veya yapılan işlemin iptali halinde üye işyeri tarafından düzenlenip, üye işyeri yetkililerince imzalanan belgeyi,

3.14- Mal; Alış-verişe konu olan taşınır eşyayı, konut ve tatil amaçlı taşınmaz malları ve elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri gayri maddi malları,

3.15- Hizmet; Bir ücret veya menfaat karşılığında yapılan mal sağlama dışındaki her türlü faaliyeti,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kartlı Sistem Kuruluşlarının Faaliyet İznine, Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar

MADDE 4.- 1- Bankalar hariç, "kartlı sistem kurma veya kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma faaliyetinde" bulunmak isteyen kuruluşların Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumundan izin almaları şarttır. Faaliyet izninin verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu faaliyette bulunacak kuruluşların taşınması gereken nitelik ve koşullar Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu Başkanlığında oluşturulacak, Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu,

a) Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu, Kurum Başkan Yardımcıları arasından Kurulca belirlenecek bir üye

b) Sanayi ve Ticaret Bakanlığının ilgili Genel Müdür Yardımcıları arasından görevlendirilecek bir üye,

c) Adalet Bakanlığınca, bu Bakanlıkta idari görevlerde çalışan hâkimler arasından görevlendirilecek bir üye,

d) Türkiye Barolar Birliğinin görevlendireceği avukat bir üye,

e) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin değişik sektörlerden görevlendireceği bir üye,

f) Tüketici Konseyinin Konseye katılan tüketici örgütü temsilcileri arasından seçeceği veya üst örgütlerinin görevlendireceği bir üye,

g) Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun görevlendireceği bir üye,

h) Türk Standartları Enstitüsünden bir üye,

i) Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinin görevlendireceği bir üye.

Komisyon üyelerinin görev süreleri iki yıldır. Süresi bitenler yeniden görevlendirilemez veya seçilemez. Üyelikler herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde boşalan yerlere üçüncü fıkra esasları dahilinde bir ay içerisinde görevlendirme veya seçim yapılır.

Komisyon enaz ayda iki defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır.

Komisyon, Başkan dahil en az dört üyenin hazır bulunması ile toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar verir.

Komisyon, gerekli görülen hallerde sürekli ve geçici olarak görev yapmak üzere özel ihtisas komisyonları kurabilir. Kurulun bu komisyonlarda görev yapmasını uygun göreceği kamu personeli, ilgili kamu kuruluşlarınca görevlendirilir.

Komisyon üyeleri ile özel ihtisas komisyonu üyelerinden kamu görevlisi olanlara verilecek huzur hakkı ile kamu görevlisi olmayan kurul üyelerine ödenecek huzur ücreti Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Komisyonun sekretarya hizmetleri kurul tarafından yerine getirilir.

Komisyon kararları, Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığınca açıklanır.

Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu görevleri, kuruluş, çalışma usul ve esasları ile sekretarya hizmetlerinin ne suretle yerine getirileceği Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

4.2.- Birinci fıkra hükümlerine göre faaliyet izni verilen kuruluşların, bu Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetler kurum tarafından denetlenir.

4.3.- Bankalar hariç, kartlı sistem kurma veya kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma faaliyetinde" bulunmak isteyen kuruluşların, Bu Kanun çerçevesindeki işlemleri yapabilecek gerekli teknik donanım, yönetime ve personele sahip olunması, şikayet ve itirazlar ve Bilgi edinme birimleri oluşturması zorunludur.

Gerekli izni alan kuruluşlardan kuruluş birliklerinin ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak, muhasebe sistemlerinde tekdüzeni sağlamak; varlık, yükümlülük ve kaynakları ile işlemlerini gerçek mahiyetlerine uygun surette ve ihtiyatlılık ilkesi çerçevesinde muhasebeleştirmek; finansal tablolarını finansal bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, anlaşılır, güvenilir ve karşılaştırılabilir, denetim, analiz ve yorumlamaya elverişli, zamanında ve doğru şekilde hazırlamak ve raporlamak zorundadırlar.

4.4.- Bu kanun çerçevesinde izin alan kurum veya kuruluşlar, yine bu kanun çerçevesinde yapılan düzenlemelere ve bu düzenlemelerle ilgili sürelere uymak zorundadırlar. Uymayanların izinleri iptal edilir. İzinleri iptal edilen kurum ve kuruluşlar tekrar izin alamazlar. Ayrıca izinleri iptal edilen kurum veya kuruluşların ortaklarının başka bir ad altında bu alanda faaliyet göstermek için kurdukları kurum veya kuruluşların tespiti halinde izin için müracaat etmemiş sayılırlar. Bu durumda olan kurum veya kuruluşlar her hangi bir şekilde izin almış olsalar dahi, bu hususun tespiti halinde izinler hiçbir işlem ve prosedüre tabi tutulmadan iptal edilmiş sayılır.

4.5.- Kuruluşlara Faaliyet izni verilmesi ve kaldırılmasına ilişkin kararlar ve bu kanun kapsamındaki düzenlemelerle ilgili yönetmenlikler Resmî Gazete'de yayımlanır.

Mesleki Faaliyetin Korunması

MADDE 5.- 1. Bu Kanuna göre kartlı sistem kurma veya kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma yetkisi olanlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzel kişi meslek edinerek, kartlı sistem kuramayacağı, kart çıkaramayacağı veya üye işyerleri ile anlaşma yapamayacağı gibi, ticaret unvanları ve her türlü belgeleri ile ilan ve reklamlarında bu işlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime veya tabiri kullanamazlar.

5.2.- Yalnızca kendi işyerleri ile sınırlı olmak üzere, satışına aracılık ettikleri mal veya hizmetlerde vadeli satış ve alıcının borç alacak durumunun izlenmesi kolaylığı sağlama amacıyla gerçek veya tüzel kişilerce oluşturulan kaydi ve elektronik sistemler bu Kanun hükümlerine tabi değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarafların Hak ve Yükümlülükleri ile Sorumlulukları

Kart Çıkaran Kuruluşlar

MADDE 6.- 1. Kart çıkaran kuruluşlar, kartların düzenli ve güvenli kullanımına, kart hamillerinin yeterli derecede bilgilendirilmesine, yaptıkları işlemlerden doğan borçlarını öğrenebilmelerine imkan veren sistemi, teknolojik gereksinimlere uygun olarak kurmakla yükümlüdürler.

6.2. Kartların kullanılması bir kod numarası, şifre, ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa, kart çıkaran kuruluşlar bu tür bilgilerin gizli kalması amacıyla gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler.

6.3. Herhangi bir hesap bakiyesi ile sınırlı olmaksızın kart çıkaran kuruluşlar, bu kartlar için kendi tespit edecekleri usuller çerçevesinde yapacakları değerlendirmeye istinaden bir kullanım limiti tespit etmek zorundadırlar. Bu limitin azami sınırı kart hamilinin belgeleyeceği gelirin 5 katını geçemez. Bu limit gerek görüldüğü takdirde Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığınca değiştirilebilir ve bu değişiklik ilan edilir.

Bankalar için Bankalar Kanunu Hükümleri saklı kalmak üzere, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kart çıkaran kuruluşların genel ve bireysel risk limitlerini ve oranlarını Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu başkanlığında oluşturulacak, Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu Kanun kapsamındaki işlemlere münhasır olmak üzere kart çıkaran kuruluşlar arasında yapılacak bilgi alışverişi bireysel kredi ürünü müşterilerine ait bilgilerin paylaşımına yönelik hizmetlerin bir arada toplanacağı ve kredi kartı hamillerine ve üye iş yerlerine ait kredi karar aşamasında kredi riskinin doğru olarak ölçülebilmesine olanak sağlayan yöntemlerin ve benzeri verilerin toplandığı ve sisteme dahil tüm kurum ve/veya kuruluşların kullanımına açılan ve yaptırım bulunan, Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin 8 inci fıkrasının, ikinci paragrafı hükmü çerçevesinde kurulacak Kredi Kayıt Şirketi vasıtasıyla gerçekleştirilir.

Kart başvurusunda bulunan şahısların veya tüzel kişilerin Kredi Kayıt Bürosundan sorguları yapıldıktan sonra ve büro skoruna göre tahsis kararı verilir.

6.4. Kart çıkaran kuruluşlar, sözleşme hükümlerine göre belirlenecek dönemler itibariyle kredi kartı hamilinin yaptığı işlemleri, toplam borcu, son ödeme tarihini ve son ödeme tarihinde ödenmesi gereken asgari tutarı gösteren bir hesap dökümü düzenlemek ve bunu son ödeme tarihinden makul bir süre önce kart hamiline bildirmek ya da hamilin bunu başka etkin yollarla kolaylıkla öğrenebilmesini sağlamakla yükümlüdürler.

6.5. Kart çıkaran kuruluşlar, kartın verilmesi anında, kartın kullanım şekli, kartın kullanımından doğan borçların ödenme şartları ve usulü, sorumluluk halleri, kartın kaybı ve çalınması hallerinde hamilin yükümlülükleri ve hesap dökümünün öğrenilmesi yöntemi hususlarında kart hamilini bilgilendirmekle yükümlüdürler.

6.6. Kredi ve banka kartlarının ilk kullanım kart ücreti ve yenilenmesinden dolayı alınacak yenileme ücretlerini, mal ve hizmet alışverişi faizini, gecikme faizini, nakit kullanımlarda uygulanacak faizini, gecikme faizini ve diğer yasal kesintileri, herkesin görebileceği şekilde merkez ve şubelerinde ilan etmek ve kart hamillerine bildirmekle yükümlüdürler.

6.7. Üye işyerleri tarafından kart çıkaran kuruluşlara usulüne uygun ibraz edilen satış belgelerinin anlaşılabilir komisyon oranı düşüldükten sonra kalan kısmını aralarındaki sözleşme hükümlerine göre, açık olmayan hallerde ise genel hükümlere göre ödemekle yükümlüdürler.

6.8. Kredi kartını ve/veya banka kartını hamile imza karşılığı teslim etmekle yükümlüdürler.

6.9. Kart çıkaran kuruluşlar, kart ve ek kart hamillerinin kart kullanımıyla ilgili olarak yapacakları şikayet ve itirazlara ilişkin yazılı başvurularını, başvuru tarihinden itibaren otuz iş günü içinde iadeli taahhütlü bir mektupla cevaplandırmak zorundadır. Yazılı itirazlarda bu süreye postada geçen süreler de dahil edilir. Elektronik ortamlardaki başvurular 15 günlük süreyle sınırlıdır. Kuruluşlar, kart ve ek kart hamillerinin şikayet ve itirazlarının ilgili birimlerine kolaylıkla ulaşmasını sağlayacak tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğe uyulmaması halinde 19. madde hükümlerinde hareket edilecektir.

6.10. Başvuru olmaksızın kredi kartı düzenlenemez ve sözleşme tanzim edilemez ve jest veya diğer adlar altında başvurusuz kredi kartı verilemez.

6.11. Kart çıkaran kuruluşlar, para puan veya benzeri promosyonlar yapabilirler ancak hiçbir surette bunların maliyetlerini kart hamillerine yansıtamazlar.

6.12. Kart çıkaran kuruluşlar, asıl kart ve ek kartlara kart hamillerinin resimlerini koymak zorundadırlar.

Kart Hamilleri

MADDE 7.- 1. Kartın kullanımından doğan sorumluluk, ilgili belgelere imza almak kaydıyla karta tanınan kullanım sınırının aşılması durumu da dahil olmak üzere, kart hamilinin zilyetliğine geçtiği andan itibaren, kart hamiline aittir.

7.2. Kart hamili, kendisine tevdi edilen kartı ve kartın kullanılması bir kod numarası, şifre, veya kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa bu bilgileri güvenli bir şekilde korumak ve başkalarının kullanımına engel olacak önlemleri almak zorundadır.

7.3. Kartın ya da 2 nci bentte belirtilen bilgilerin kaybolması ya da çalınması halinde kart hamili, yazılı teyit edilen sözlü bildirimden sonraki kart kullanımlarından sorumlu olmayıp, sorumluluk kart çıkaran kuruluşa aittir.

7.4. Kart hamili, kendisine kart çıkaran kuruluş tarafından 6 ncı maddenin 1 inci ve 4 üncü bendleri hükümlerince sağlanacak imkanlardan yararlanarak, ödemek zorunda olduğu borç miktarı ve harcamalarına ilişkin dökümü öğrenmek için gerekli özeni göstermek ve son ödeme gününe kadar sözleşme hükümlerine uygun olarak borcunu ödemek yükümlülüğündedir. Gerekli özenin gösterilmiş olmasına rağmen hesap dökümü öğrenilmez ise ve bu yaptığı girişimleri yazılı olarak belgelemek kaydıyla ödemenin yapılmamasının sonuçlarından hamil sorumlu tutulamaz.

7.5. Kart hamili, hesap dökümüne en geç son ödeme tarihinden itibaren 30 gün içerisinde, kart çıkaran kuruluşa yazılı olarak başvurmak suretiyle itiraz edebilir. İtiraz nedeninin belirtilmesi şarttır. Süresi içinde usulüne uygun olarak itiraz edilmeyen hesap dökümü kesinleşir. Bu kesinleşme, kart çıkaran kuruluşlarla kart hamili arasındaki ilişkiye münhasır olup, tarafların genel hükümlerden doğan hakları saklıdır.

7.6. Kart hamili, kartlarla ilgili ve sözleşme ile ilgili tüm itirazlarını 30 gün içerisinde Sistemde yer alan ilgili kuruluşlar yapacak ve alınan neticenin sonucunda gerekli görürse, Banka ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığına yazılı olarak yapabilir. Komisyon Başkanlığı mutlak surette bu itirazları 30 gün içerisinde değerlendirmek ve yazılı olarak cevap vermek zorundadır.

7.7. Kart hamili adresinde meydana gelecek değişiklikleri, değişiklik tarihinden itibaren 10 gün içerisinde kart çıkaran kuruluşa bildirmekle yükümlüdür. Bildirimin yapılmaması halinde tüm sorumluluk kart hamiline aittir.

7.8. Kart hamili, kartın kullanımı sırasında talep edildiği hallerde üye işyerine geçerli bir kimlik belgesi ibraz etmek zorundadır. Ayrıca, kartta imza hanesinin kart hamili tarafından imzalanmış olması zorunludur

Üye İşyerleri

MADDE 8.- 1. Üye işyerleri kredi ve banka kartı ile işlem yapıldığını gösterir işaretleri, hamilleri tarafından kolayca görülebilecek, işyerinin girişinde bir yere koymak, üye iş sözleşmeleri herhangi bir nedenle sona erdiği takdirde de, bu işaretleri kaldırmakla yükümlüdürler. Bu hükme uymayanlar hakkında ilgili kurum ve kuruluşların talebi üzerine T.C.K. hükümleri gereği işlem yapılacaktır.

8.2. Üye işyerleri, kart hamillerinin yapmış oldukları mal ve hizmet alımlarının bedelini kredi kartı ya da banka kartı ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadırlar.

8.3. Üye işyerleri, kanundan ve sözleşmeden doğan tüm yükümlülükleri yerine getirmek ve basiretli bir tacir gibi davranmak zorundadırlar.

8.4. Üye işyerleri, mal ve hizmet bedellerinin kredi kartı ya da banka kartı ile ödenmesi veya nakit talep edilmesi halinde, üye işyeri anlaşması yapan kuruluş tarafından kendilerine verilen elektronik ya da mekanik cihazları kullanarak satış belgesi veya nakit ödeme belge düzenlemek ve bunu kart hamiline imzalatarak, imzalı asıl nüshayı 2 yıl muhafaza etmek ve bir nüshayı da kart hamiline vermek zorundadırlar. 15 inci maddenin ispat yükümlülüğü hükümleri saklıdır.

Kart kullanılarak satın alınmış bir malın veya hizmetin iadesi veya yapılan işlemin iptali halinde üye işyerleri alacak belgesi düzenleyerek imzalamak ve bir nüshasını kart hamiline verdikten sonra diğer bir nüshayı da genel hükümlere göre muhafaza etmekle yükümlüdürler.

8.5. Üye işyerleri kart ile ödemenin yapıldığı tarih itibarıyla satış belgesi düzenlemek zorundadırlar. Düzenlemeyenler hakkında V.U.K. ilgili maddeleri uygulanacaktır. Bu hükme aykırılık halinde satılan hizmet veya mal bedeli üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan talep edilemez.

8.6. Üye işyerleri, mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı ya da kredi kartı ile yapmak isteyen kişilerden gerekli gördükleri hallerde geçerli bir kimlik belgesi ibraz etmelerini istemek, kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak ve imza kontrolü yapmak, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmekle yükümlüdürler. Bu kontrollerin yapılmamasından yararlanılarak gerçekleştirilecek haksız kart kullanımından doğan zararlardan üye işyerleri sorumludur.

8.7. Üye işyerleri, satış belgesi düzenlenmeksizin telefon ya da diğer iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla işlem yapılmasına olanak sağlamak üzere kuracakları sistemlerin güvenli bir şekilde çalışmasını temin etmekle ve bu sistemi kullanıma açabilmek için ayrıca ilgili kuruldan izin almakla yükümlüdürler.

8.8. Üye işyeri, kart hamillerinden kart ile işlem yapması nedeniyle peşin ödemeye kıyasen ilave ücret, fiyat ve benzeri hiçbir menfaat temin ve talep edemezler,

Üye işyerleri, indirimli ve kampanya dönemlerinde kart hamillerinden kart ile işlem yapması nedeniyle ilave ücret, fiyat ve benzeri hiçbir menfaat temin ve talep edemezler.

8.9. Üye işyerleri, tek bir kart ile yapılacak ödeme tutarının kendilerine tanınan işyeri limitini aşması halinde üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan kartın kabulü için yetki almakla yükümlü tutulmuş ise, bu limiti aşan her harcamanın tamamı için yetki almak zorundadır. Bu limiti aşan işlemlerin yetki alınmadan gerçekleşmesi durumunda üye işyerleri satılan hizmet veya mal bedelini üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan talep edemez. Talep hakkının bu şekilde kaybını önlemek amacıyla aynı ödeme işlemi için birden fazla satış belgesi düzenlenemez.

8.10. Üye işyerleri, Sözleşmeye uygun olarak ibraz ettikleri satış belgelerinin komisyon oranı düşüldükten sonra kalan kısmını isteme hakkına sahiptirler. Sözleşmede belirtilen sürede kalan kısım ödenmez ise, Ödeneceği tarihe kadar geçen zaman zarfında sözleşmede belirtilen ve/veya belirtilecek faiz oranı üzerinden isteme hakkına sahiptirler.

Üye İşyeri Anlaşması Yapan Kuruluşlar

MADDE 9.- 1. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar sözleşme yaptıkları işyerleri için işlem sınırı tespit etmek ve gereken durumlarda kartın kabulü hususunda kart çıkaran kuruluştan onay alınmasını sağlayacak altyapıyı oluşturmakla ve işlem limiti belirlemekle ve üye işyerlerinin kartların üzerindeki manyetik alandaki ve elektronik bilgileri elde etmelerini, sistemlerine kopyalamalarını ve herhangi bir surette muhafaza etmelerini önleyecek tedbirleri almakla, yükümlüdürler.

9.2. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar sözleşme yaptıkları üye işyerlerine kart hamillerinin gerçekleştirdikleri işlem bedellerini sözleşme hükümlerine uygun olarak ödemek zorundadırlar.

9.3. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, sundukları mal ve hizmetlerin uluslar arası standart belgesi veya Türk Standartlar Endüstrisi Kurumu standart belgesi olmayan işyerleriyle üye işyeri anlaşması yapamazlar.

9.4. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar sözleşme yaptıkları işyerleri ile ilgili olarak, kart hamilleri tarafından Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığına yapılacak şikayetlerin ilgili komisyon başkanlığınca değerlendirilmesi neticesinde; şikayetin haklı olması durumunda ilgili üye işyeri anlaşması yapan kuruluşları ve üye işyerlerini yazılı olarak bir kez uyarmak ve aynı konuda benzeri şikayetler olması halinde de üye işyerinin sözleşmesinin feshine ve ilgili üye işyeri anlaşması yapan kuruluşun para cezası ile cezalandırılmasına karar verirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta Hükümleri

Kayıp Çalıntı Kart Sigortası

MADDE 10.- 1. Kart çıkaran kuruluş, Kart hamilinin kartını kaybolması ya da çalınması durumlarına karşılık sigorta ettirmek zorundadırlar. Kartın kaybolduğu veya çalındığı bildirimimin alındığı gün kart çıkaran kuruluş kartı iptal etmekle yükümlüdür. Kart hamili kayıp/çalıntı ihbarını kart çıkaran kuruluşa yazılı olarak yaptığı andan itibaren kart kullanımından doğan borçlardan sorumlu tutulamaz.

Kaza Sigortası

10.2. Kart çıkaran kuruluş, Kart hamilinin her türlü kaza sonucu olabilecek sürekli sakatlık ve ölüm durumlarına karşılık kart limitleri oranında sigorta ettirmek zorundadırlar.

Alışveriş Sigortası

10.3. Kart çıkaran kuruluş, Kart hamilinin kartla yapacağı harcamalarda faydalandığı mal ve hizmetlerde sorumluluğu dışında gelişen her olaya karşılık 45 gün süreyle sigortalamak zorundadır. Alışveriş sigortası kapsamına girecek mal ve hizmetler ilgili kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sözleşmelere ilişkin hükümler

Genel Sözleşme Şartları

MADDE 11.- 1. Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile üye işyerleri arasındaki ilişkiler bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yazılı sözleşme ile düzenlenir.

11.2. Sözleşmenin bir örneğinin kart hamiline ve üye işyerine verilmesi zorunludur.

11.3. Kart çıkaran kuruluş tarafından kart hamiline verilecek sözleşme örnekleri 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden istisnadır.

11.4. Kart hamili ile yapılan sözleşme hükümleri açık, anlaşılır ve kolaylıkla okunabilecek boyutlarda düzenlenir. Sözleşmelerdeki yazıların renginin koyu siyah ve boyutları da 12 puntodan az olamaz.

11.5. Kart hamili ile yapılan sözleşmede faiz, ücret ve komisyon gibi parasal yükümlülüklerle ilişkin hükümler ile sözleşmenin yenilenmesi ve feshine ilişkin hususlar taraflarca kolayca anlaşılabilir bir şekilde belirli esaslara bağlanır. Bu hükümlerde yapılacak değişiklikler kart hamiline hesap dökümünde ya da ayrıca bildirilir. Kart hamili bu bildirimden sonra tüm borcunu ödemek ve kartını iptal ettirmek suretiyle sözleşmeyi sona erdirmek hakkına sahiptir. Kartın kullanımına devam edilmesi halinde ise değişiklikler kart hamiline kabul edilmiş sayılır.

11.6. Kart hamiline kart çıkaran kuruluş ile imzalayacağı sözleşmenin bir örneği ile birlikte, sözleşme hükümleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur. Kart hamili ile yapılan sözleşmede temerrüd dahil her türlü faiz oranı, faiz benzeri diğer oranlar, ceza, ücret ve komisyon gibi parasal yükümlülüklerle ilişkin hükümler ile kartın kayıp veya çalınması halinde ispat yüküne ilişkin şartlar ve sözleşmenin yenilenmesi ve feshine ilişkin hususlar taraflarca kolayca anlaşılabilir bir şekilde belirli esaslara bağlanır. Kart hamilinin yaptığı işlemler nedeniyle, sözleşmede yer almayan faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekilde ödeme talep edilemez ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamaz. Bu hükümlerde yapılacak değişiklikler kart hamiline hesap dökümünde ya da ayrıca bildirilir.

11.7. Kart çıkaran kuruluşlar kart hamillerinden borcunu kart hamili için belirlenen kullanım sınırı dahilinde şahsen ödemeyi taahhüt eden bir veya birden fazla kefil veya bu amacı içeren garanti gösterilmesini isteyemezler.

ALTINCI BÖLÜM

Faiz

Alışveriş ve Nakit Çekme Faizi

MADDE 12.- 1. Kredi kart kullanımından doğan her türlü mal ve hizmet alışverişlerinden kaynaklanan borçlarına ve nakit kullanıma ilişkin oluşan borç tutarı için uygulanacak faiz oranı Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların kısa vadeli tüketici kredilerine uyguladıkları kredi faiz oranının ortalamasını geçemez. Bu ortalama ilgili kurum tarafından her ayın 1'inde açıklanır.

12.2. Bir hesap dönemine ilişkin oluşan toplam borç bakiyesi üzerinden, o döneme ilişkin hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla faiz yürütülebileceğine dair kayıtlar hükümsüzdür.

12.3. İlgili bankaların kısa vadeli tüketici kredileri faiz oranları ve bu oranlardaki değişikliklerini 10 gün önceden ilgili kuruma bildirmek zorundadırlar.

12.4. Bankalar kredi kartı kullanımından doğan faiz hesaplamalarında ve asgari ödeme tutarlarının faiz uygulanmasının belirlenmesinde ilgili kurumun belirlediği yöntemleri kullanmak zorundadırlar. Bankalar faiz gelirlerindeki kayıpları hiçbir şekilde diğer ücret ve komisyon gelirleri adı altında kart hamillerine yansıtamazlar. Yansıtılmaları halinde ilgili komisyon başkanlığının bu konuda çıkarmış olduğu ve 19. maddede belirtilen yönetmelik hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ek Kart

MADDE 13.- Kart hamilinin yazılı talebi üzerine, üçüncü kişiler adına asli karta bağlı olarak ek kart düzenlenebilir. Asli kartın bağlı olduğu hesap bakiyesi ve bu karta tanınmış olan kullanım sınırı bakımından asli kart ile buna bağlı ek kartlar tek bir kart gibi işlem görür.

Asli kart ve ek kart hamilleri ek kartın kullanımından doğan her türlü borç ve yükümlülüğe ilişkin olarak kart çıkaran kuruluşa karşı müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Satış Belgesi ve İmza Gerektirmeyen İşlemler

MADDE 14.- İşlemin niteliği nedeniyle satış belgesi düzenleme imkanı olmayan hallerde kartlar, hamil tarafından çeşitli iletişim yöntemleri ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle işlem yapılmak sureti ile de kullanılabilir. Ancak bu konuda sözleşmede hüküm olması zorunludur.

İspat Yükümlülüğü

MADDE 15.- 1. Kart numarası bildirilmek suretiyle üye işyerinden satış belgesi düzenlenmek-sizin telefon ya da diğer iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla yapılan işlemlerle doğacak anlaşmazlıklarda ispat yükümlülüğü, üye işyerine aittir.

15.2. Kartın kullanımı bir kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yön-temin kullanılmasını gerektiriyorsa, bunların kullanımını ile gerçekleştirilen işlemlere yapılacak itirazlarda ispat yükümlülüğü kart hamiline aittir.

Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsup İşlemleri

MADDE 16.- Bu Kanun kapsamındaki işlemlere münhasır olmak üzere kart çıkaran kuruluş-lar arasında yapılacak bilgi alışverişi ve kartların kullanımından doğan borç ve alacakların takas ve mahsup işlemleri Bankalar Kanunu'nun 22 nci maddesinin 8 inci fıkrasının, ikinci paragrafı hükmü çerçevesinde kurulacak şirketler vasıtasıyla gerçekleştirilir.

Bilgisayar Kayıtları, Kartlı İşlem Belgeleri, Bunların Muhafazası ve Suretleri

MADDE 17.- Vergi Kanunları uyarınca düzenlenmesi, muhafazası ve ibrazı zorunlu olanlar haricinde, kartlı işlemlerle ilgili tüm belgeler ve muhasebe kayıtları, kartlı sistem kuruluşları, kart çıkaran kuruluşlar ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik veya manyetik ortamlarda muhafaza edilebilirler. Mikrofilmlerden veya mikrofişlerden alınan kopyaları ya da elektronik veya manyetik ortamlardan çıkarılan bilgileri içeren belgeler, bu kopya ve belgelerin birbirlerini teyit etmeleri kaydıyla, asıllarına gerek kalmaksızın icra iflas Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılır, asıllarına gerek kal-maksızın mahkemelerce delil olarak kabul edilir. Bu belgelerin saklama süresi genel hükümlere tabidir.

Tebliğat

MADDE 18.- Bu kanun uyarınca kart hamiline yapılacak ihtarlar sözleşmedeki adresine, kart hamilinin bu adresini değiştirdiğini yazılı olarak bildirmiş olması halinde ise bildirilen son adresine yapılır. Kendisine tebligat yapılacak kimse veya 7201 sayılı Tebligat Kanunu gereğince tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden çekinirse veya ad-res değiştirilmiş ve yenisi bildirilmemişse, tebliğ olunacak evrak, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir ve memuruna imza karşılığında teslim edilerek, tesellüm edenin adresini ihtiva eden, ihbarnameyi gösteren adresteki binanın kapısına asılır. Asılma tarihinden itibaren 15 günün bitiminde tebligat yapılmış sayılır. Yapılacak ihtarlar, yukarıdaki hükümleri içeren tebliğ tutanaklı zarfla gönderilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Para Cezaları

MADDE 19.- Bu Kanunda yer alan idari para cezalarının uygulanması ile ilgili olarak Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığınca belirlenecek yönetmenlik çerçevesinde, BDDK kurumunca uygulanır. İdari Para Cezaları Bu komisyon adına kuruma gelir kaydedilir.

Başkasına Ait Kartın Haksız Kullanımı

MADDE 20.- Çalınan veya hamili tarafından kaybedilen ya da hamiline henüz ulaşmamış veya herhangi bir nedenle iptal edilmiş bir kredi kartını ya da banka kartını herhangi bir suretle ele geçirerek kullanan ya da kullanmaya teşebbüs edenler ile kredi kartı ya da banka kartını fiilen elinde bulundurmayıp, numarasını, şifre, kod veya bunlar yerine geçecek herhangi bir kullanım yöntemini herhangi bir suretle de geçirerek, karta sağlanan hizmetlerden haksız olarak yararlananlar veya buna teşebbüs edenler ile bu kartları bilerek ödemeler de kabul edilen kişiler, 2 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis ve ortaya çıkan zararın 10 katı ağır para cezasına mahkum edilirler.

İzinsiz Kart Çıkartma veya Basma

MADDE 21.-1. 4 üncü madde belirtilen izinleri almaksızın kredi kartı çıkaran sistemi kuran ve ya 5 inci maddeye aykırı hareket eden kuruluşlar süresiz olarak faaliyetten men edilir ve bunların ilan ve reklamları durdurulur ve toplatılır, işleri fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları 100 milyon liradan 100 milyar liraya kadar ağır para ve 5 yıldan 8 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilirler.

21-2. 6 ncı maddenin 2 nci bendi hükümlerine aykırı hareket eden kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları 1 milyar liradan 5 milyar liraya kadar ağır para ve 6 aydan 5 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilir.

Gerçek Dışı Beyan, Gerçeğe Aykırı Bilgi Verme ve Belgelerde Sahtecilik

MADDE 22.- Banka kartı veya kredi kartını kaybettiği ya da çaldığı yolunda gerçek dışı beyanda bulunarak kartı kullanmaya devam eden ya da başkasına kullandıran kart hamilleri 2 yıldan 10 yıla kadar hapis ve ortaya çıkan zararın 10 katı ağır para cezasına mahkum edilirler. Ayrıca, Sözleşme ve eki belgelerde, kart başvuru formunda sahtecilik yapanlar. Ve kasten gerçeğe aykırı bilgi verenler, 6 aydan 5 yıla kadar ağır hapis cezasına mahkum edilirler.

Sahte Kart veya Belge Düzenlenmesi

MADDE 23.- 1. Sahte banka kartı veya kredi kartı üreten veya bu kartları bilerek kullanan kişiler ile sahte kart yapımı ve basımında kullanılan teçhizatı bulunduranlar 2 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis cezasına mahkum edilirler. Sahte kart yapımında kullanılmak üzere teçhizat imal edenlere verilecek cezalar bir misline kadar artırılarak uygulanır.

23-2. Kart başvuru formu, sözleşme veya eki belgelerde, satış belgesi, ve diğer belgelerde sahtecilik ve tahrifat yapanlar 2 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis cezasına mahkum edilirler.

23-3. Üye işyerinden kart kullanılarak satın alınmış bir mal veya hizmet bulunmaksızın satış yapılmış gibi gösterilerek satış belgesi veya kart hamiline nakit ödeme yapılmaksızın, yapılmış gibi gösterilerek nakit ödeme belgesi ya da bir mal veya hizmet iadesi veya işlem iptal olmaksızın, olmuş gibi alacak belgesi düzenleyenler veya bu belgelerde ne surette olursa, olsun tahrifat yapanlar, 2 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis cezasına mahkum edilirler.

Otomatik Para Çekme Makinalarına Müdahale

MADDE 24.- Geçerli bir kart veya işlem olmaksızın her ne suretle olursa olsun otomatik para çekme makinelerine herhangi bir müdahalede bulunarak içindeki para veya diğer kıymetleri alanlar veya buna teşebbüs edenler, 1 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis cezasına mahkum edilir.

Kart Hamilinin Sözleşmesinin İptalinde Kartını Kullanması

MADDE 25.- Kart sözleşmesi iptal edilip de, bunu bildiği halde, kartını kullanmaya devam eden veya ödeme gücü bulunmadığını bildiği halde, üye işyerlerinden işyerine tanınan kullanım sınırları altında mal veya hizmet alımlarında bulunarak, karta tanınan kullanım sınırını bilerek aşıp, 6 ncı maddenin 4 üncü bendine göre kendisine bildirilen son ödeme tarihine kadar borcunun

tamamını ödemeyerek kredi kartı çıkaran kuruluş nezdinde borç bakiyesine sebebiyet veren kart hamiline bu kuruluşun şikayeti üzerine 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası verilir. Bu işlemlerden dolayı ortaya çıkan zarar ayrıca tahsil edilir.

Bilgilerin Saklanması Yükümlüğüne Aykırı Davranılması

MADDE 26.- Kart çıkaran kuruluşların kartların kullanılması için gereken kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin gizli kalmasını dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik veya emir ve kurallara aykırılık nedeniyle sağlamaması durumunda, işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları 2 milyar liradan 100 milyar liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilirler.

Üye İşyerlerinin Cezai Sorumlulukları

MADDE 27.- 8 inci maddenin 1 inci, 2 nci ve 5 inci bentlerine aykırı hareket eden üye işyerlerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları 10 milyar liradan 100 milyar liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilirler.

Diğer Hükümler

MADDE 28.-1. 20 nci maddede yazılı suçların üye işyeri, kart çıkaran veya üye işyeri anlaşması yapan kuruluş yetkilileri veya çalışanları tarafından işlenmesi halinde, bu bentlerde öngörülen cezalar bir misline kadar artırılarak uygulanır.

28-2. 23 üncü maddenin 1 inci ve 3 üncü bentlerinde yazılı suçların birden fazla kişiler tarafından birlikte işlenmesi halinde, bu bentlerde yazılı cezalar yarıdan iki misline kadar artırılarak uygulanır.

28-3. Bu Kanuna göre suç teşkil eden hareket ve fiiller başka kanunlara göre de cezayı gerektirdiği takdirde, en ağır cezayı gerektiren kanun maddesi uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yönetmelikler

MADDE 29.- Bu Kanunun uygulama esasları ile ilgili yönetmelik çıkarmaya Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu başkanlığında oluşturulacak, Banka Kartları ve Kredi Kartları Komisyonu Başkanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunda çıkarılması öngörülen yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konur.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bankalar hariç olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan ve faaliyetleri bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşlar, 4 üncü maddede öngörülen yönetmeliğin yayımı tarihinden başlayarak 6 ay içinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna başvurarak gerekli izinleri almak zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşlar tamamı 4 ay içerisinde bu kanunun 6.3. maddesinde ve 16. maddesinde belirtilen bilgi alışverişi ve/veya kartların kullanımından doğan borç ve alacakların takas ve mahsup işlemleri yapmak amacıyla bu şirketi 6 ay içinde kurmak zorundadırlar.

Bu alanda faaliyette bulunan şirketlerin, Kanunun yayımı tarihini izleyen üç ay içinde birleşmelerini gerçekleştirerek Kuruma bildirimde bulunmak şartıyla kurulmuş sayılırlar.

Yürürlük

MADDE 30.- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

Esas No: 1/1147

16/12/2005

Karar No: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Bakanlar Kurulunca hazırlanarak, 5/10/2005 tarihinde Başkanlığımıza sunulan, "Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Tasarısı", Başkanlığınızca, 1/12/2005 tarihinde, esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna; tali komisyon olarak da, Adalet Komisyonu ile Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuz, 15/12/2005 tarihli üçüncü toplantısında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Avrupa Birliği Genel Sekreterliği temsilcilerinin de katılımıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Tasarı ile hukuki ve kurumsal düzenlemelerde banka kartları ve kredi kartları ile ilgili işlemlerin denetlenmesine ve mevcut belirsizliklerin ortadan kaldırılmasına, banka kartları ve kredi kartları sisteminin etkin çalışmasının sağlanmasına, kartlı ödemeler sisteminin taraflar açısından etkin çalışmasını sağlamak amacıyla banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, bu kartların kullanımından doğan hak ve yükümlülüklerin takas ve mahsup edilmesi işlemlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Tasarı ile, BDDK'ın Avrupa Birliği Müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Ülkemiz Ulusal Programında yer alan Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Tasarısını hazırlayacağı yönündeki yükümlülüğü yerine getirilmektedir. Söz konusu taslak, kart hamiliyle kart çıkaran kuruluşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen 17/11/1988 tarihli ve 88/590/EEC sayılı Avrupa Birliği Komisyonu Tavsiyesiyle uyumlu olarak hazırlanacaktır.

AB Komisyonunun Tavsiyesi'nde yer alan hükümlere paralel olarak tasarı ile aşağıda belirtilen hükümler getirilmiştir.

- Kredi Kartı Sözleşmesinde yer alan unsurların açıkça belirlenmesi ve tüketicilerin korunmasına yönelik hükümlere yer verilmiştir.

- Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasında düzenlenecek sözleşmede yer alması gereken unsurlar detaylı olarak belirlenmiştir.

- Kart çıkaran kuruluşların kart hamillerinin şikayet ve itirazlarına ilişkin olarak yapacakları başvuruları etkin bir şekilde ve gerekçeli olarak cevaplandırmalarını sağlayacak sistemleri kurmaları zorunlu hale getirilmiştir.

- Kayıp ve çalıntı hallerine ilişkin sorumluluğun başlangıç anı, bu tür hallerde izlenecek prosedür ve buna ilişkin ispat usulleri belirlenmiştir.

- Kart çıkaran kuruluşların kartlara ait kodları, şifreleri ya da kart hamillerinin kimliklerini korumaları yönünde gerekli tedbirleri almaları ayrıca kartın kullanımı sonucunda oluşan bilgilerin gerekli şekilde saklanmasına yönelik sistemleri kurmaları zorunlu tutulmuştur.

- Faiz hesaplamaları açık ve belirli bir şekilde yapılarak tüketicilerin bilgilendirilmesi, faizdeki değişikliklerin kart hamillerine belirlenen süreler içinde bildirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Tasarının 50 maddesi ile geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Tasarının bütün maddeleri aynen kabul edildiğinden, ayrı bir metin düzenlenmesine gerek görülmemiştir. Ancak Komisyonumuz çeşitli maddeler üzerindeki açıklamalarla görüş ve önerilerini esas komisyona sunmayı uygun görmüştür. Üzerinde açıklama yapılan ya da görüş ve öneri geliştirilen madde ile bu açıklama, görüş ve öneriler şunlardır:

Madde : 9

Maddenin ikinci fıkrası ile, "kart çıkaran kuruluş tarafından bir gerçek kişiye ilk yıl için kredi kartının limitinin aylık ortalama gelirinin iki katını aşamayacağı", düzenlenmiştir. Böylece şahıslar; limitleri, gelirlerinin iki katını aşmamak koşuluyla başvurdukları kredi kartı veren kuruluş sayısı kadar, kart alabilecektir. Komisyonumuzda yapılan açıklamalarda; ülkemizde pek çok kişinin bilinçsiz ve geliriyle orantısız kredi kartı kullanımı nedeniyle ödeme sıkıntısı yaşadığı, borçların birikerek ödenememesi nedeniyle de toplumda intiharlar, cinayetler ve iş kayıpları gibi toplumsal psikolojik ve sosyolojik vakaların sayısında artış olduğunu ve bütün bunların gelecek nesiller üzerinde olumsuz etkiler yarattığı ifade edilmiştir.

Madde hükmünün bu şeklinin korunması halinde, yaşanan toplumsal sıkıntılar ve sorunlar engellenemeyecektir. Bu gerekçe ile Komisyonumuz, söz konusu cümlenin, "bir gerçek kişinin sahip olduğu tüm kredi kartlarının limitinin o kişinin aylık ortalama gelirinin iki katını aşamaz" şeklinde bir ibare ile değiştirilmesini tavsiye etmektedir. Böylece kişilere tanınacak kart limiti, sadece bir kart için değil kişinin sahip olduğu bütün kartları bağlayacaktır.

- Komisyonumuzda, tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında üyelerimiz; 2001 yılında yaşanan ağır ekonomik krizden sonra pek çok kişinin bu krizden etkilendiğini, bu krizin yarattığı yıkımın halen devam ettiğini, insanların borcu borçla döndürmeye çalışırken, en fazla bankaların sorumsuzca dağıttığı kredi kartlarını kullandıklarını, vatandaşların bilinçsizliğinin yanı sıra bankaların da uyguladıkları ağır faiz koşulları altında ezilen tüketicilerin, birer kart mağduru haline geldiklerini, Avrupa Birliği Üyeliği yolunda ilerleyen ülkemizde insan haklarını ve çıkarlarını gözetmenin ülke politikalarının temelini oluşturması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Bu gerekçelerle Komisyonumuz, geçmiş yıllarda, "kredi kartı borcunun temerrüdü nedeniyle ödenmeyerek icra takibi aşamasına gelen veya icra takibine konu edilen vatandaşlarımızın" bu mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla; "borcun temerrüde düşme tarihindeki ana parasına, kanunun yayım tarihinde belirlenecek enflasyon oranı kadar bir gecikme faizi uygulanıp, taksitler halinde geri ödeme imkanı" tanıyacak bir geçici maddenin, kanun tasarısına eklenmesini esas komisyonun takdir ve görüşlerine sunmayı uygun bulmuştur.

Raporumuz, Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
Yaşar Yakış	Ali Rıza Alaboyun	Nevin Gaye Erbatır
Düzce	Aksaray	Adana

(İmzada bulunamadı)

Üye
Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa
(İmzada bulunamadı)

Üye
Musa Sıvacioğlu
Kastamonu
(İmzada bulunamadı)

Üye
Afif Demirkıran
Batman

Üye
Necdet Budak
Edirne

Üye
Ömer İnan
Mersin

Üye
İnci Özdemir
İstanbul

Üye
Mehmet Ceylan
Karabük
(İmzada bulunamadı)

Üye
Aydın Dumanoglu
Trabzon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Fatma Şahin
Gaziantep

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No:1/1147, 2/170, 2/415
Karar No: 56

9/2/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 24/11/2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/12/2005 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/1147 esas sayılı "Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanun Tasarısı" ve Gümüşhane Milletvekili Sabri Varan'ın 2/415 sayılı "Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Kanun Teklifi" ile birlikte tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun 2/170 sayılı "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu tarafından hazırlanan 16/12/2005 tarih ve 2 Karar sayılı rapor, Komisyonumuzun 1/2/2006 tarihinde yapmış olduğu 38 sayılı birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullatif ŞENER ve beraberindeki Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Adalet Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin ve teklif sahibi milletvekillerinin katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Ülkemizde 1968 yılında kredilendirme niteliği olmayan ilk kredi kartı çıkarılmış ve 1987 yılında da banka kartlarının çıkarılmasına başlanmıştır. Banka kartları ve kredi kartlarının; kayıtdışı ekonominin kontrol altına alınmasını ve küçültülmesini sağlamalarının yanı sıra hamilini para taşıma zorunluluğundan kurtarmaları, çalınma ve kaybolma gibi olası tehlikelerden daha kolay bir biçimde korunabilmeleri ve ödemelerin hızlı, kolay ve güvenilir bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaları nedeniyle tüketiciler ve işyerleri tarafından kullanımları artmıştır.

Teknolojide sağlanan gelişmeler ve küreselleşmenin hız kazanması, banka kartları ve kredi kartlarının dünyadaki gelişimine paralel olarak ülkemizde de kullanımını yaygınlaştırmıştır. Ülkemizde 1990 yılında, banka kartları ve kredi kartı kullanımındaki artış nedeniyle, kartlı ödeme sistemlerinde yer alan bankalar tarafından takas, hesaplaşma, yetkilendirme ve yurtiçi kurallar geliştirme gibi fonksiyonları yerine getirmek üzere Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) kurulmuştur. BKM'nin verilerine göre; ülkemizde 2003 yılı sonunda toplam kredi kartı sayısı 19.863.167 ve banka kartı sayısı 39.563.457 iken Aralık'2005 itibariyle kredi kartı sayısı 29.978.243'e banka kartı sayısı ise 48.243.369'a yükselmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın Aralık'2005 itibariyle yayınladığı Negatif Nitelikli Ferdi Kredi ve Kredi Kartı Adetlerinin Dönemler İtibariyle Dökümüne göre; borcunu ödemeyen kredi kartları sayısı 2003 yılında 41.365 ve 2004 yılında 70.459 iken 2005 Aralık ayı itibariyle 261.829'a yükselmiştir. Yine aynı dökümde belirtildiği üzere, borcunu gecikmeli olarak ödeyen kredi kartları sayısı 2003 yılında 21.044 ve 2004 yılında 51.363 iken 2005 Aralık ayı itibariyle 55.797'ye yükselmiştir.

Banka kartları ve kredi kartlarını kullananların sayısındaki ve yapılan harcamalardaki artış nedeniyle bankalar arasındaki rekabetin artmasına rağmen piyasa aktörleri arasındaki ilişkiler halen Borçlar Kanunu, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Türkiye Bankalar Birliğinin ilgili tebliğleri uyarınca yürütülmektedir. Tarafların hak ve yükümlülüklerinin hukuki alt yapıdan yoksun olması ve kredi kartlarının kullanımından doğan sorunların giderilmesinde yetkili mercilerin açıklığa kavuşturulmamış olması, sistemin etkin ve rekabetçi bir şekilde işleyişini engellemektedir. Nitekim kredi kartlarının kullanımı ile ilgili olarak ortaya çıkan karmaşık hukuki ilişkiler ağı sayesinde kredi kartları; taksit yapan, kredi veren, yapılan harcamalar karşılığında kart hamillerine karşılıksız mal ve hizmet imkânı sağlayan, sigorta ve benzeri hizmetleri veren araçlar haline dönüşmüştür. Yasal alt yapıdan yoksunluk bazen adaletsiz uygulamaların ortaya çıkmasına da zemin hazırlamıştır.

Banka kartları ve kredi kartları alanında yasal zeminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar; ilk olarak 1993 yılında Türkiye Bankalar Birliğince başlatılmış, Bakanlar Kurulu tarafından 2000 Yılı Programı kapsamına alınmış ve Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında da öngörüldüğü üzere Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

• Genel itibariyle; terminolojinin tanımlanmasının, tarafların hak, yükümlülük ve sorumluluklarının belirlenmesinin, kartların kullanımına ilişkin genel işlem şartlarının hüküm altına alınmasının, sistemde yer alan kuruluşların denetiminin genel çerçevesinin çizilmesinin, Kanun kapsamındaki kuruluşların ve ilgili kamu kuruluşlarının kendi aralarındaki bilgi alışverişi esaslarının belirlenmesinin, banka kartı ve kredi kartı kullanan tüketicilerin haklarının güvence altına alınmasının, ispat yükünün açıklığa kavuşturulmasının ve ilgili suçların ve cezaların belirlenmesinin,

• Mağaza kartları dışında banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılması, kullanımı, takas ve mahsup işlemlerinin yanı sıra kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile birlikte üye işyerleri ve kart hamillerinin kanun kapsamına alınmasının,

• Piyasada faaliyet gösterecek firmaların mali ve kurumsal yapısının güçlendirilmesinin ve kart çıkaran kuruluşların, kartların düzenli ve güvenli kullanımı için gereken sistemi kurmaları ve kesintisiz hizmet vermelerinin yanı sıra kart sahiplerine talepleri halinde 30 gün içerisinde bilgi vermeleri ve kart kullanıcılarının şikayetlerini gerekçeli olarak 20 gün içerisinde cevaplamalarının zorunlu hale getirilmesinin,

• Kart çıkaran kuruluşların talepte bulunmayan veya sözleşmeyi imzalamayanlara kart verememesinin ve genel müdürlük ve şube dışında kredi kartı toplanabilecek yerlerin BDDK'nın uygun görüşü alınarak belirlenmesinin,

• Asgari tutarın son ödeme tarihinden sonraki üç ay içinde ödenmemesi halinde yapılacak olan bildirimle rağmen sonraki bir ay içerisinde ödeme yapılmadığı takdirde kartların iptal edilmesinin,

• Kredi kartı limitlerinin; objektif kriterler kullanılarak yapılan değerlendirme sonucunda belirlenmesinin ve ilk yıl için ilgilinin beyanı yanında ilgili kuruluşlardan teyit edilerek belirlenen ortalama gelirin 2 katını aşmamasının, kart hamillerinin limitin artırılmaması yönündeki taleplerinin bankalarca dikkate alınmasının,

• Kredi kartlarının ehil olmayanlar tarafından edinilmesini engellemek için reşit olmayan ek kart hamilleri adına düzenlenen kartların asıl kart sahibine teslim edilmesinin,

• Kart sahiplerinin hesap özetindeki bilgiler için son ödeme tarihinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edebilmesinin ve süresi içinde itiraz edilmeyen hesap özeti kesinleşmesinin,

• Kayıp ve çalıntı halinde bildirimden önceki 24 saat içerisinde yapılan harcamalardan 150 YTL için kart hamilinin sorumlu olması ve söz konusu 150 YTL için sigorta yaptırabilme imkanının sağlanması,

• Üye işyerlerinin; kartla yapılan ödemeleri kabul zorunluluğunun ve kart hamillerinden kartın kullanılması dolayısıyla herhangi bir ödeme talep edememelerinin,

• Kartla yapılan alışverişlerde gerekli ihtimamı göstermeyen üye işyerlerinin, doğacak zarardan sorumlu olmalarının,

• Asgari tutarın; dönem borcunun %10'undan aşağı olmamasının ve son ödeme tarihinde ödenmemesi halinde kart hamilinin sadece gecikme faizi ödemesinin ve nakit kullanımları hariç, hesap kesim tarihinden önceki bir tarih esas alınarak faiz yürütülmesinin yasaklanmasının,

• Sözleşmede öngörülme-yen komisyon, faiz ve benzeri hiçbir şeyin bankalarca kart sahibinden istenememesinin ve hesabından kesilememesinin,

• Kredi kartı kefilisi için bildirim yapılmaksızın temerrüdün gerçekleşmemesi ve limit artırımı ve benzeri yükümlülüğü artıran ilave şartlardan sorumlu olması için yazılı onayının alınmasının,

• Dönem borcunun bir kısmı ödenmesi halinde kalan bakiye üzerinden faizin hesaplanmasının, asgari tutar ve fazlası ödenmiş ise akdi faizin, asgari tutardan daha azı ödenmiş ise gecikme faizinin işlenmesinin,

• Gecikme faizinin akdi faizin %30'unu geçmemesinin ve son ödeme tarihi ile hesap kesim tarihi arasında 10 günden az süre olmamasının,

• Faiz oranlarındaki değişikliklerin kart sahiplerine 30 gün önceden bildirilmesi ve bildirimden itibaren 60 gün içerisinde borçların ödenmesi ve kartın kullanımının bırakılması halinde kart sahibinin faiz artışından etkilenmemesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

➤ Kredi kartının kayıt dışılığı önlemesi ve nakit taşıma gereksinimini azaltması nedeniyle tüketiciye ve bankalara büyük kolaylıklar sağladığı,

➤ Bir kişinin sahip olduğu bütün kredi kartlarının toplam bir limite sahip olması ve bireyin kullandığı bütün kredi kartları için tek bir limitin geçerli olması, bunun da kişinin geliri ile orantılı olarak sınırlandırılması gerektiği,

➤ Kredi kartının bir kredi aracı değil, bir ödeme aracı olarak görülmesi gerektiği, kredi kartları ile yapılan alışverişlerde yapılan vadeler, kredi kartlarının dağıtılacağı yerler ve kredi kartı reklamları konusunda kanuni bir düzenlemenin yapılması gerektiği,

➤ Bankaların uyguladığı tüketici kredisi faizleri yıllık en fazla %30 iken kredi kartına uygulanan yıllık faizin %130 dolaylarında olduğu,

➤ Kredi kartlarının dağıtımında kişilerin gelirlerinin dikkate alınmamasının ve objektif kriterlerin kullanılmamasının kullanma alışkanlıklarını etkilediği ve bu sayede bir çok kişinin borçlarını ödeyemez duruma düştüğü, intihar ve böbrek satışı gibi olayların yaşandığı ve bu nedenlerle kredi kartı borçları nedeniyle zorda olan vatandaşlarımız için yeniden yapılandırmanın yapılması gerektiği,

➤ Avrupa Birliğine üye ülkelerde akdi faiz konusunda kanuni düzenlemelerin yapıldığı ve faiz konusunda gerçekleştirilecek düzenlemelerde piyasada uygulanan faizlerin ortalamasının esas alınmasının, piyasadaki rekabet ortamının bozulmasını engelleyeceği,

➤ Bankalar açısından kredi kartının en karlı sektörlerden biri olmasına rağmen kredi kartlarının bir ödeme aracı değil de kredi aracı olarak değerlendirilmesinin hem bankalara hem de tüketiciye zarar vereceği,

► Toplumun değişik kesimlerinden temsilcilerin de yer aldığı banka kartları ve kredi kartları komisyonunun oluşturulabileceği ve bu komisyonun söz konusu piyasanın faiz ve benzeri temel unsurlarını belirleyebileceği,

► 1986 yılından beri kullanılmalarına rağmen banka kartları ve kredi kartları için yasal bir düzenleme bulunmaması nedeniyle bir çok toplumsal problemin ortaya çıktığı ve toplumun kredi kartları konusunda yasal bir düzenlemeye ihtiyacı bulunduğu,

► Kredi kartlarında hiç borcunu ödemeyenlerin yanı sıra, sadece asgari tutarları ödemek suretiyle bankalar arasında borç çevirmeye çalışan bir çok vatandaşımızın olduğu ve bu nedenle tüketiciyi disipline etmek için asgari ödeme oranının % 10'dan daha yüksek oranlara taşınması gerektiği,

► Kaybolan veya çalınan kredi kartları için kart hamilinin sorumluluğunun öngörülmesinin yanlış olduğu ve üye işyerleri tarafından yapılacak kimlik ve imza kontrolünün zorunlu hale getirilmesiyle sorunun çözümlenebileceği,

► Bankalar tarafından kurulan Kredi Kayıt Bürosu AŞ'nin bireysel kredi başvurularının değerlendirilmesinde yararlanılan bütün bireysel kredi ve kredi kartı bilgilerinin bulunduğu bir data bankası olmasına karşın Bankalararası Kart Merkezinin POS makineleri aracılığı ile yapılan işlemlerin kaydının tutulduğu bir merkez olduğu ve bu şirketlerin şahıslar için getirilecek limit sınırlaması konusunda işlevsel olabilecekleri,

ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasının ardından yapılan oylamada maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve Kanun Tasarısı ile Teklifler, birbirleriyle ilgili görülerek, İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi uyarınca birleştirilmiş ve görüşmeler sırasında Tasarının esas alınması kararlaştırılmıştır.

Tasarının;

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi kart hamilinin talebi olmaksızın kartın limitinin bankalar tarafından artırılmasını engellemek gayesiyle değiştirilmiş, ikinci fıkrasının birinci cümlesi ise kart yerine kişi için limit sınırlaması getirilerek bilinçsizce kredi kartı kullanımından doğabilecek sıkıntıları ve kişilerin gelir düzeylerinin çok üzerinde harcamalar yapmalarını önlemek gayesiyle değiştirilmiştir.

- 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- 24 üncü maddesinin; birinci fıkrasının birinci cümlesi 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunla paralellik sağlanarak kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasında düzenlenecek sözleşmelerin okunabilir ve anlaşılabilir olmaları sağlanmış, üçüncü fıkrasının birinci cümlesi tüketicilerin ödemeler konusunda daha fazla disipline edilmelerini sağlamak için değiştirilmiş ve son fıkrasına 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunla paralellik sağlanması ve kredi kartı kefillerinin mağdur edilmelerinin önüne geçilmesi için adi kefalet hükümlerine tabi olmalarını sağlayan bir hüküm eklenmiştir.

- 25 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

- 26 ncı maddesinin; üçüncü fıkrası, bankaların daha yüksek gecikme faizi uygulamak istemeleri sonucunda akdi faizin yüksek olmasına yol açan akdi faiz ile gecikme faizi arasındaki bağın kesilmesi, Avrupa Birliği uygulamaları ile paralellik sağlanması, bankaların mali yapısının ve rekabet ortamının bozulmaması için piyasada gerçekleşecek faizlerle ilişkilendirilerek faizlere sınır-

lama getirilmesi, gereken verilerin bankalarca hazırlanması zaman alacağından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na açıklanacak iki önceki aya ilişkin verilerin esas alınmasının sağlanması için değiştirilmiş ve maddeye 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunla ilgili olarak meydana gelebilecek belirsizlikleri gidermek gayesiyle bir fıkra eklenmiştir.

- 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ve 34 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- 35 inci maddesinin son fıkrası Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararıyla uygulanan idari para cezalarının Hazineye aktarılmasını temin ve tarafsızlığı tesis etmek gayesiyle metinden çıkarılmış, maddeye idari para cezalarının artırılmasındaki belirsizliğin giderilmesi ve geçen zaman içerisinde cezaların etkinliğinin ve yaptırım gücünün korunması için para cezalarının 5326 sayılı Kabahatler Kanununun ilgili hükümleri uyarınca artırılmasını sağlayan bir hüküm eklenmiştir.

- 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45 ve 46 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- 47 nci maddesi redaksiyona tabi tutulmuş ve Devlet İstatistik Enstitüsü ifadesi Türkiye İstatistik Kurumu şeklinde değiştirilmiştir.

- 48. geçici 1 ve geçici 2 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- Geçici 3 üncü maddesi; mevcut kredi kartı sözleşmelerinin değiştirilmesindeki zorluk dikkate alınarak sadece uygulamaların yasaya uygun hale getirilmesini sağlamak ve faize ilişkin hükümler için öngörülen sürenin uygulamalar için üç aya çıkartılmasını sağlamak gayesiyle değiştirilmiştir.

- Kredi kartı borcu nedeniyle hakkında yasal takip yapılan kişi sayısındaki artış ve bu konudaki şikayetler dikkate alınmak suretiyle, söz konusu kredi kartı borçlarının yeniden yapılandırılmasını temin etmek gayesiyle; 31/12/2005 tarihine kadar aleyhine icra takibine başlanılmış kişilerin, icra takip talebinde belirtilen toplam alacak tutarı için icra takibinin başlamasından borcun tamamı ödeninceye kadar %22 faiz üzerinden hesaplanacak tutarı oniki eşit taksit halinde ödemelerine imkan veren bir düzenleme Tasarıya geçici 4 üncü madde olarak eklenmiştir.

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 49 ve 50 nci maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun kabul ettiği değişiklikler nedeniyle redaksiyon ihtiyacı duyulmuş ve Başkanlığımıza verilen redaksiyon yetkisi çerçevesinde, Tasarı kanun yazım tekniğine uygun olarak düzenlenmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Soner Aksoy</i>	<i>Hasan Ali Çelik</i>	<i>Hasan Angı</i>
Kütahya	Sakarya	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Fatma Şahin</i>	<i>Atilla Başoğlu</i>	<i>Ahmet Rıza Acar</i>
Gaziantep	Adana	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güner</i>	<i>Fahri Çakır</i>	<i>Nejat Gençan</i>
Bolu	Düzce	Edirne

(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye <i>Ahmet Uzer</i> Gaziantep	Üye <i>Ahmet Büyükakkaşlar</i> Konya	Üye <i>Hasan Ören</i> Manisa (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Nuri Çilingir</i> Manisa (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Hüseyin Özcan</i> Mersin (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Şükrü Ünal</i> Osmaniye
Üye <i>Mustafa Öztürk</i> Sinop	Üye <i>Mehmet Özlek</i> Şanlıurfa (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Yekta Haydaroğlu</i> Van
	Üye <i>Fazlı Erdoğan</i> Zonguldak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI
KANUNU TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, takas ve mahsup işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek suretiyle kartlı ödemeler sisteminin etkin çalışmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2.- Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile üye işyerleri ve kart hamilleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Kendi işyerleri ile sınırlı olmak üzere, mal veya hizmetlerin vadeli satışı ile alıcının borç alacak durumunun izlenmesi amacıyla kart çıkaran veya sistem oluşturan veya herhangi bir kredilendirme işlemi yapılmaksızın veya hesaba bağlı olmaksızın önceden belirlenen bir tutarla sınırlı olmak üzere kart düzenleyen gerçek veya tüzel kişiler bu Kanun hükümlerine tâbi değildir.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- b) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- c) Banka: Mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,
- d) Banka kartı: Mevduat hesabı veya özel cari hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kartı,
- e) Kredi kartı: Nakit kullanımı gerektiksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını,

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI
KANUNU TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

f) Kartlı sistem kuruluşu: Banka kartı veya kredi kartı sistemi kuran ve bu sisteme göre kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma yetkisi veren kuruluşları,

g) Kart çıkaran kuruluş: Banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşları,

h) Üye işyeri anlaşması yapan kuruluş: Banka kartı veya kredi kartı kabulünü sağlamak amacıyla işyerleriyle anlaşma yapan bankalar ya da kuruluşları,

i) Üye işyeri: Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde kart hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişiyi,

j) Kart hamili: Banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişiyi,

k) Harcama belgesi: Banka kartı veya kredi kartı ile yapılan işlemler ile ilgili olarak üye işyeri tarafından düzenlenen, kart hamilinin işleminden doğan borcu ile diğer bilgileri gösteren ve kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belgeyi,

l) Nakit ödeme belgesi: Bankalarca veya yetkili üye işyerlerince banka kartı veya kredi kartı hamiline yapılan nakit ödemelerde düzenlenerek, kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belgeyi,

m) Son ödeme tarihi: Kart hamilinin, dönem borcunu veya ödemesi gereken asgari tutarını gecikmeye düşmeden ödeyebileceği son günü,

n) Dönem borcu: Hesap kesim tarihine kadar oluşan borç ve alacak kayıtlarının bakiyesi ile önceki hesap özeti bakiyesinin toplamını,

o) Asgari tutar: Dönem borcunun ödemesi gereken en az tutarını,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

p) Alacak belgesi: Banka kartı veya kredi kartı kullanılarak alınmış olan malın iadesi veya hizmetin alımından vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde kart hamilinin hesabına alacak kaydedilmek üzere üye işyeri tarafından düzenlenen belgeyi,

r) Bildirim, talep, şikayet ve itirazlar: Kart hamilinin yazılı olarak, elektronik ortamda veya telefon ile yapacağı bildirim, talep, şikayet ve itirazları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İzne Tabii İşlemler

Faaliyet izni

MADDE 4.- Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Kuruldan izin almaları şarttır.

Bu kuruluşların;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması,

b) Kurucularının gerekli malî güç ve itibara sahip bulunması, işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması ve banka ortaklarında aranan diğer nitelikleri haiz olması,

c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi,

d) Nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak ödenmiş olan sermayesinin altı milyon Yeni Türk Lirasından az olmaması,

e) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

f) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanıma sahip olması, şikayet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması,

g) (d) bendinde belirtilen sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi, şarttır.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kuruluşların bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunu sağlaması zorunludur.

Merkezi yurt dışında bulunan kartlı sistem kuruluşlarının Türkiye'de şube ya da kredi kartı sistemi kurmamak, kart çıkarmamak ve üye işyeri anlaşması yapmamak kaydıyla temsilcilik açmaları Kurulun iznine tâbidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Faaliyet izninin iptali

MADDE 5.- Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma kuruluşlarının, 4 üncü maddede belirtilen şartları kaybetmesi, izin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olduğunun tespit edilmesi, iznin alınmasından itibaren altı ay içinde faaliyete geçilmemesi veya bir yıl içinde kesintisiz altı ay süre ile faaliyette bulunulmamış olması hallerinden birinin gerçekleşmesi halinde Kurul, bu Kanun kapsamındaki işlemlere ilişkin faaliyet iznini iptal edebilir.

Faaliyet izni verilmesine ilişkin kararlar ile verilmiş olan izinlerin iptaline ilişkin gerekçeli kararlar Resmî Gazetede yayımlanır.

Ana sözleşme, pay edinim ve devirleri

MADDE 6.- Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma kuruluşlarının ana sözleşme ve değişiklikleri, pay edinim ve devirleri ve dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesine ilişkin hususlar Kurulca belirlenir.

İzin başvurularının değerlendirilmesi

MADDE 7.- Bu Kanun hükümleri uyarınca Kuruma yapılan izin başvuruları, denetimin etkin bir şekilde ifa edilmesine engel olabilecek nitelikte doğrudan veya dolaylı herhangi bir ilişkinin varlığı veya izne tâbi işlem için öngörülen koşulların,

MADDE 5.- Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6.- Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7.- Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

niteliklerin, yeterliliklerin izin başvurusu esnasında ya da değerlendirme sürecinde sağlanamaması veya kaybedilmesi halinde Kurulca reddedilir. Red kararları ilgililere gerekçeli olarak bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kart Çıkaran Kuruluşların Yükümlülükleri

Kart çıkarma ve buna ilişkin yükümlülükler

MADDE 8.- Kart çıkarıcı kuruluşlar, talepte bulunmayan veya sözleşme imzalamayan kişiler adına hiçbir şekilde kart veremezler. Bu kuruluşlarca genel müdürlük veya şube haricinde kredi kartı talebi toplanabilecek yerler Kurumun uygun görüşü alınarak Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından müştereken belirlenir.

Asgari tutarın son ödeme tarihini takip eden üç ay içinde ödenmemesi durumunda kart çıkarıcı kuruluşça kart hamiline yapılacak bildirimden itibaren bir aylık süre içerisinde bu tutarın ödenmemesi ya da banka kartı ile kredi kartı kullanımından dolayı adli cezaların uygulanması halinde, ilgili kart çıkarıcı kuruluşça kart hamiline verilen kredi kartları iptal edilir ve borcun tamamı ödeninceye kadar yeni kredi kartı düzenlenemez.

Kart çıkarıcı kuruluşlar, kartların düzenli ve güvenli kullanımı ile bildirim, talep, şikayet ve itirazlara ilişkin gerekli tedbirleri almaya yönelik sistemi kurmak ve kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür.

Kart çıkarıcı kuruluşlar, kartın verilmesi anında kart hamilini yeteri derecede bilgilendirmek ve talep edilmesi halinde, gerçekleştirilmiş işlemlere ait kayıtları otuz günü geçmemek üzere işlemin mahiyetine uygun bir süre zarfında sağlamakla yükümlüdür. Yurt dışı işlemlerinde bu süre altmış gün olarak uygulanır.

Kart çıkarıcı kuruluşlar, kartların kullanılmasında bir kod numarası, şifre ya da kimliği belir-

MADDE 8.- Tasarımın 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

leyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa, bu tür bilgilerin gizli kalması amacıyla gerekli önlemleri almak ve harcama ve alacak belgesinin müşteri nüshası üzerinde ve yazışmalarda kart numarasının açıkça yer almasını engellemekle yükümlüdür.

Kart çıkaran kuruluşlar, banka kartı ve kredi kartlarının asıl kart hamiline teslim edilmesini sağlayacak önlemleri almak, reşit olmayan ek kart hamilleri adına düzenlenen banka ve kredi kartlarının asıl kart hamillerine teslimini sağlamakla yükümlüdür.

Kredi kartı limiti

MADDE 9.- Kart çıkaran kuruluşlar, kredi kartı almak isteyen kişilerin yasaklılık veya engel durumu, ekonomik ve sosyal durumu, aylık veya yıllık ortalama geliri, diğer kart çıkaran kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kredi kartı limiti, bir model veya skorlama sistemi sonuçları, müşterini tanı ilkeleri ile 29 uncu madde çerçevesinde temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden kullanım limiti tespit etmek zorundadır. Kart çıkaran kuruluşlar kart limitlerini bu hüküm çerçevesinde güncelleyebilirler. Kart çıkaran kuruluşlar kart hamillerinin limitlerinin artırılmaması yönündeki taleplerini dikkate almak zorundadırlar.

Kart çıkaran kuruluş tarafından bir gerçek kişiye ilk yıl için tanınacak kredi kartları limiti aylık ortalama gelirinin iki katını aşamaz. Bu fıkra uygulamasında bin Yeni Türk Lirasına kadar limitler hariç olmak üzere, aylık veya yıllık ortalama gelir düzeyi kart hamili tarafından beyan edilen ve ilgili kuruluşlarca teyit edilen gelirler üzerinden tespit edilir.

Kart hamilinin talebi üzerine üçüncü kişiler adına asıl karta bağlı ve asıl kart limitini aşmamak kaydı ile ek kredi kartı düzenlenebilir.

Kredi kartı limiti

MADDE 9.- Kart çıkaran kuruluşlar, kredi kartı almak isteyen kişilerin yasaklılık veya engel durumu, ekonomik ve sosyal durumu, aylık veya yıllık ortalama geliri, diğer kart çıkaran kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kredi kartı limiti, bir model veya skorlama sistemi sonuçları, müşterini tanı ilkeleri ile 29 uncu madde çerçevesinde temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden kullanım limiti tespit etmek zorundadır. Kart çıkaran kuruluşlar kart limitlerini bu hüküm çerçevesinde güncelleyebilirler. Kart çıkaran kuruluşlar, kart hamilleri talep etmedikçe kart limitlerini artıramazlar.

Kart çıkaran kuruluş tarafından bir gerçek kişinin sahip olduğu tüm kredi kartları için tanınacak toplam kredi kartları limiti, ilk yıl için, ilgilinin aylık ortalama gelirinin iki katını aşamaz. Bu fıkra uygulamasında bin Yeni Türk Lirasına kadar limitler hariç olmak üzere, aylık veya yıllık ortalama gelir düzeyi kart hamili tarafından beyan edilen ve ilgili kuruluşlarca teyit edilen gelirler üzerinden tespit edilir.

Kart hamilinin talebi üzerine üçüncü kişiler adına asıl karta bağlı ve asıl kart limitini aşmamak kaydı ile ek kredi kartı düzenlenebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurul, ikinci fıkrada yer alan sınırlama da dahil olmak üzere, kart çıkaran kuruluşların genel ve bireysel risk sınır ve oranlarını belirlemeye yetkilidir.

Hesap özeti

MADDE 10.- Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, kredi kartı hesap özeti düzenlenmesi, yazılı veya kart hamilinin talebi üzerine elektronik ortam veya başka etkin yollarla bildirilmesi zorunludur.

Şikayet ve İtirazlar

MADDE 11.- Kart çıkaran kuruluşlar, kart ve ek kart hamillerinin kart kullanımıyla ilgili olarak yapacakları şikayet ve itiraz başvurularını, başvuru tarihinden itibaren yirmi gün içinde hamilin başvuru yöntemi kullanılarak ve gerekçeli bir şekilde cevaplandırmak zorundadır. Kuruluşlar, kart ve ek kart hamillerinin şikayet ve itirazlarının ilgili birimlerine kolaylıkla ulaşmasını sağlayacak tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kredi kartı ile yapılan işlemlere, son ödeme tarihinden itibaren on gün içinde, kart çıkaran kuruluşa başvurmak suretiyle itiraz edilebilir. Kredi kartı hamili, yapacağı başvuruda, hesap özeti hangi unsurlarına itiraz ettiğini gerekçesiyle belirtmek zorundadır. Süresi içerisinde itiraz edilmeyen hesap özeti kesinleşir. Hesap özeti kesinleşmesi genel hükümlere göre dava hakkını ortadan kaldırmaz.

Kartın haksız kullanımı ve sigortalanması

MADDE 12.- Kartın ya da 16 ncı maddede belirtilen bilgilerin kaybolması veya çalınması halinde kart hamili, yapacağı bildirimden önceki yirmidört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan yüz elli Yeni Türk Lirası ile sınırlı olmak üzere sorumludur. Hukuka aykırı kullanımın, hamilin ağır ihmaline veya kastına dayanması veya bildirim yapılması hallerinde bu sınır uygulanmaz.

Kurul, ikinci fıkrada yer alan sınırlama da dahil olmak üzere, kart çıkaran kuruluşların genel ve bireysel risk sınır ve oranlarını belirlemeye yetkilidir.

MADDE 10.- Tasarımın 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11.- Tasarımın 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12.- Tasarımın 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kart çıkaran kuruluş, yapılacak talep ve ilgili sigorta prim bedelinin ödenmesi koşulu ile kart hamilinin birinci fıkrada belirtilen yüz elli Yeni Türk Lirası tutarındaki sorumluluğunun sigortalanmasını sağlamakla yükümlüdür. Kartların sigortalanması ve sorumluluğun paylaşılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kurumsal yönetime ilişkin hükümler

MADDE 13.- Kart çıkarma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunan kuruluşların yönetim ve teşkilat yapısına, muhasebe ve raporlama sistemine ve kurumsal yönetime ilişkin usul ve esasları Kurulca belirlenir.

Kart çıkaran kuruluşlar, kredi kartlarına uyguladıkları faiz, gecikme faizi, yıllık ücret ve her türlü komisyon oranları ile istenilen diğer bilgileri kamuoyuna yayınlanmak üzere aylık olarak Kuruma iletir. Yayınlanacak bilgi ve belgelerin içeriği ve yayınlama usul ve esasları Kurulca belirlenir.

Koruyucu hükümler

MADDE 14.- Kurul, bu Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca faaliyet izni verilen kuruluşların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borç, yükümlülük ve taahhütleri, gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve maruz kalınan risklerin tespiti, tahlili, izlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla sermaye ve likidite yeterliliği de dahil sınırlamalar ve standart oranlar belirlemek suretiyle, gerekli düzenlemeleri yapmaya ve bunlar hakkında her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca faaliyet izni verilen kuruluşlar, yapılan düzenlemelere uymak, belirlenen sınırlamaları ve standart oranları hesaplamak, tutturmak ve idame ettirmek ve bunlara ilişkin olarak Kurul tarafından istenen tedbirleri belirlenen süreler içinde almak ve uygulamakla yükümlüdür.

MADDE 13.- Tasarımın 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14.- Tasarımın 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kart Hamillerinin Yükümlülükleri

Kart kullanımına ilişkin yükümlülükler

MADDE 15.- Kart kullanımından doğan sorumluluk, sözleşme imzalandığı ve kartın zilyetliğine geçtiği veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenildiği andan itibaren, kart hamiline aittir.

Kartın imza hanesinin kart hamili tarafından imzalanmış olması zorunludur. Üye işyerinin talep etmesi durumunda kart hamili, kartın kullanımı sırasında kimlik belgesi ibraz etmek zorundadır.

Bu Kanunun 20 nci maddesi uyarınca harcama belgesi düzenlenmeksizin çeşitli iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla yapılan mal ve hizmet alımlarındaki hukuka aykırı kullanımlardan kaynaklanan zararlardan kart hamili sorumlu tutulamaz.

Bildirim zorunluluğu

MADDE 16.- Kart hamili, kendisine tevdi edilen kartı ve kartın kullanılması bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa bu bilgileri güvenli bir şekilde korumak ve başkaları tarafından kullanılmasına engel olacak önlemleri almak, kartın kaybolması, çalınması veya iradesi dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemi öğrenmesi halinde kart çıkaran kuruluşu derhal haberdar etmek zorundadır.

Kart hamili adresinde meydana gelen değişiklikleri, değişiklik tarihinden itibaren onbeş gün içinde kart çıkaran kuruluşa bildirmekle yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üye İşyeri ve Üye İşyeri Anlaşması Yapan

Kuruluşlara İlişkin Yükümlülükler

Kartın kontrol ve kabulü

MADDE 17.- Üye işyerleri, kart hamillerinin yapmış oldukları mal ve hizmet alım-

MADDE 15.- Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16.- Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17.- Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ların bedelini banka kartı ya da kredi kartı ile ödeme taleplerini kabul etmek zorundadır. Bu zorunluluk indirim dönemlerinde de geçerlidir. Üye işyerleri, kart hamilinden kartın kullanılması dolayısıyla komisyon veya benzeri bir isim altında ilave bir ödemede bulunmasını isteyemez. Bu hükme aykırı davranılması halinde, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar tarafından üye işyeri sözleşmesi fesh edilir ve bir yıl süreyle yeni bir sözleşme yapılamaz.

Üye işyerleri, mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı veya kredi kartı ile ödemek isteyen kişilerin imza gerektiren işlemlerde imza kontrolünü yapmak, kartın tahrifata uğrayıp uğramadığını kontrol etmek ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmekle yükümlü olup, gerekli durumlarda kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak üzere geçerli bir kimlik belgesi ibrazını talep etmek ve harcama belgesi üzerindeki bilgilerle kredi kartı üzerindeki bilgileri karşılaştırarak kontrol etmekle yükümlüdür. Bu kontrollerin yapılmamasından doğan zararlardan üye işyerleri sorumludur.

Bilgilendirme ve sistemin güvenliğinin sağlanması

MADDE 18.- Üye işyerleri, banka ve kredi kartı ile işlem yapıldığını gösteren işaretleri, işyerinin girişinde ve kart hamilleri tarafından kolayca görülebilecek bir yere koymak, üye işyeri sözleşmeleri herhangi bir nedenle sona erdiği takdirde de, bu işaretleri kaldırmakla yükümlüdür. Üye işyerleri, teknik bir nedene geçici bir süreyle işlem yapılamadığı hallerde kart hamillerini uyarmakla yükümlüdür.

Üye işyerleri, 20 nci madde uyarınca harcama belgesi düzenlenmeksizin çeşitli iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla

MADDE 18.- Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

işlem yapılmasına olanak sağlamak üzere kuracakları sistemlerin güvenli bir şekilde çalışmasını temin etmekle yükümlüdür.

Harcama ve alacak belgesi

MADDE 19.- Üye işyerleri, mal ve hizmet bedellerinin banka kartı ya da kredi kartı ile ödenmesi veya nakit talep edilmesi halinde, 20 nci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, elektronik ya da mekanik cihazları kullanarak harcama belgesi veya nakit ödeme belgesi düzenlemek ve aslım sözleşmede belirtilen süre içinde muhafaza etmek ve bir nüshayı da kart hamiline vermek zorundadır. Bu hükme aykırılık halinde satılan hizmet veya mal bedeli üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan talep edilemez.

Üye işyerleri kart kullanılarak satın alınmış bir malın iadesi veya hizmetin alınmından vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde, alacak belgesi düzenleyerek bir nüshasını kart hamiline verdikten sonra diğer bir nüshayı da muhafaza etmekle yükümlüdür.

İmza gerektirmeyen işlemler

MADDE 20.- İşlemin niteliği nedeniyle harcama ve alacak belgesi düzenleme imkânı olmayan hallerde kartlar, hamil tarafından çeşitli iletişim araçları ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle işlem yapılmak suretiyle de kullanılabilir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar

MADDE 21.- Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, kartın kabulü hususunda kart çıkaran kuruluştan onay alınmasını sağlayacak alt yapıyı oluşturmakla yükümlüdür. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar sözleşme yaptıkları işyerleri için işlem limiti tespit edebilir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, sözleşme yaptıkları üye işyerlerine kart hamillerinin gerçekleştirdikleri işlem bedellerini sözleşme hükümlerine uygun olarak ödemek zorundadır.

MADDE 19.- Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20.- Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21.- Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Anlaşma yapılacak üye işyerlerinin kapsamını ve işlem türlerini sınırlandırmaya Kurul yetkilidir.

İşlem limiti

MADDE 22.- Üye işyerleri, tek bir kredi kartı ile yapılacak harcama tutarının belirlenen işlem limitini aşması halinde kart çıkaran kuruluştan kartın kabulü için yetki almakla yükümlü tutulmuş ise, harcamanın tamamı için yetki almak zorundadır. Aynı kart ile aynı ödeme işlemi için birden fazla harcama belgesi düzenlenemez. Bu hükme aykırı davranılması halinde üye işyerleri satılan hizmet veya mal bedelini üye işyeri anlaşması yapan kuruluştan talep edemez.

Bilgilerin saklanması

MADDE 23.- Üye işyerleri, kartın kullanımını sonucunda kart ve kart hamili ile ilgili edindikleri bilgileri, kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar hariç olmak üzere kart hamilinin yazılı rızasını almadan başkasına açıklayamaz, saklayamaz ve kopyalayamaz. Üye işyerleri, kart bilgilerini üye işyeri anlaşması yaptığı kuruluş dışındaki şahıs veya kuruluşlarla paylaşamaz, satamaz, satın alamaz ve takas edemez. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, bu fıkranın uygulanmasını gözetmekle yükümlüdür.

Kart çıkaran kuruluşlar, edindikleri kişisel bilgileri gizli tutmak, kendi hizmetlerinin pazarlanması dışında başka amaçlarla kullanmamak ve kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar dışında kalanların bu bilgilere ulaşmasını engellemek amacıyla gereken önlemleri almakla yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Sözleşme Şekli ve Genel İşlem Şartları

Sözleşme şartları

MADDE 24.- Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkiler, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yazılı sözleş-

MADDE 22.- Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23.- Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sözleşme şartları

MADDE 24.- Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkiler, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde en az on iki

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

me ile düzenlenir. Sözleşmenin bir örneği, kart hamiline ve varsa kefile verilir. Sözleşme hükümleri ve kartın kullanımı hakkında kart hamiline ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur.

Kart çıkaran kuruluşların kart hamilleri ile akdedeceği sözleşmelerin şekil ve içeriğinde yer alması gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir.

Sözleşmede belirtilen asgari tutar, dönem borcunun yüzde onundan aşağı olamaz. Hesap özetinde yer alan asgari ödeme tutarı son ödeme tarihinde ödenmediği takdirde kart hamili ödenmeyen tutar için sözleşmede öngörülen gecikme faizi dışında bir yükümlülük altına sokulamaz.

Kart hamilinin yaptığı işlemler nedeniyle, sözleşmede yer almayan faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekil ve surette ödeme talep edilemez ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamaz. Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez.

Kart hamilinin borcu kefile bildirilmedikçe, kefil için temerrüt durumunun oluşmayacağı sözleşmede gösterilir. Sözleşme hükümlerinde kefilin sorumluluğunu artırıcı nitelikteki değişikliklere ve kartın kullanım limitinin yükseltilmesine ilişkin olarak kefilin ilave şartlara dair sorumluluğunun başlaması için kefilin yazılı onayının alınması şarttır.

Sözleşme değişiklikleri

MADDE 25.- Sözleşmede yapılacak değişiklikler kart hamiline bildirilir. Bu değişik-

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

punto ve koyu siyah harflerle hazırlanacak yazılı sözleşme ile düzenlenir. Sözleşmenin bir örneği, kart hamiline ve varsa kefile verilir. Sözleşme hükümleri ve kartın kullanımı hakkında kart hamiline ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur.

Kart çıkaran kuruluşların kart hamilleri ile akdedeceği sözleşmelerin şekil ve içeriğinde yer alması gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir.

Sözleşmede belirtilen asgari tutar, dönem borcunun yüzde yirmisinden aşağı olamaz. Hesap özetinde yer alan asgari ödeme tutarı son ödeme tarihinde ödenmediği takdirde kart hamili ödenmeyen tutar için sözleşmede öngörülen gecikme faizi dışında bir yükümlülük altına sokulamaz.

Kart hamilinin yaptığı işlemler nedeniyle, sözleşmede yer almayan faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekil ve surette ödeme talep edilemez ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamaz. Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez.

Kart hamilinin borcu kefile bildirilmedikçe, kefil için temerrüt durumunun oluşmayacağı sözleşmede gösterilir. Sözleşme hükümlerinde kefilin sorumluluğunu artırıcı nitelikteki değişikliklere ve kartın kullanım limitinin yükseltilmesine ilişkin olarak kefilin ilave şartlara dair sorumluluğunun başlaması için kefilin yazılı onayının alınması şarttır. Kredi kartı kullanımlarındaki kefalet, Borçlar Kanununda belirtilen adı kefalet hükümlerine tabidir. Asıl borçluya başvurulup borcun tahsili için tüm yollar denenmeden kefilin borcun ifası istenemez.

MADDE 25.- Tasarrufların 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

likler bildirim yapıldığı döneme ilişkin son ödeme tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Bildirimin ait olduğu döneme ilişkin son ödeme tarihinden sonra kartın kullanılmaya devam olunması halinde, sözleşmede meydana gelen değişikliklerin kabul edildiği addolunur. Faiz oranının artırılması durumunda ise bu değişikliğin hüküm ifade edebilmesi için otuz gün önceden kart hamiline bildirilmesi zorunludur. Kart hamili faiz artırımına ilişkin bildirim tarihinden itibaren en geç altmış gün içinde tüm borcunu ödeyip kredi kartını kullanmaya son verdiği takdirde faiz artışından etkilenmez.

Kart hamili talep etmek suretiyle kartı iptal ettirmek ve sözleşmeyi feshetmek hakkına sahiptir.

Faiz hesaplaması

MADDE 26.- Bir hesap dönemine ilişkin toplam borç tutarı veya hesap bakiyesi üzerinden, o döneme ilişkin hesap özeti düzenlendiği hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla faiz yürütülebileceğine ilişkin kayıtlar hükümsüzdür. Nakit kullanımına ilişkin borçlar hakkında işlem tarihi esas alınabilir. Nakit kullanımı kapsamında değerlendirilecek işlemler Kurulca belirlenir.

Dönem borcunun bir kısmının ödenmesi halinde kalan hesap bakiyesi üzerinden faiz hesaplanır. Kalan hesap bakiyesine, asgari tutar ve üzerinde ödeme yapılması durumunda akdi faiz, asgari tutarın altında ödeme yapılması durumunda ise gecikme faizi uygulanır. Temerrüt hali de dahil olmak üzere, kart uygulamasından doğan borçlarda bileşik faiz uygulanmaz.

Gecikme faiz oranı akdi faiz oranının yüzde otuz fazlasını geçemez.

Hesap kesim tarihi ile son ödeme tarihi arasında on günden az bir süre olamaz.

Katılım bankaları açısından bu Kanun uygulamasında yer alan faiz kâr payı, gecikme faizi ise gecikme cezası olarak uygulanır.

Faiz hesaplaması

MADDE 26.- Bir hesap dönemine ilişkin toplam borç tutarı veya hesap bakiyesi üzerinden, o döneme ilişkin hesap özeti düzenlendiği hesap kesim tarihinden önceki bir tarih itibarıyla faiz yürütülebileceğine ilişkin kayıtlar hükümsüzdür. Nakit kullanımına ilişkin borçlar hakkında işlem tarihi esas alınabilir. Nakit kullanımı kapsamında değerlendirilecek işlemler Kurulca belirlenir.

Dönem borcunun bir kısmının ödenmesi halinde kalan hesap bakiyesi üzerinden faiz hesaplanır. Kalan hesap bakiyesine, asgari tutar ve üzerinde ödeme yapılması durumunda akdi faiz, asgari tutarın altında ödeme yapılması durumunda ise gecikme faizi uygulanır. Temerrüt hali de dahil olmak üzere, kart uygulamasından doğan borçlarda bileşik faiz uygulanmaz.

Akdi faiz oranı, bankacılık sektörünün kredi kartları için iki önceki ayda uyguladığı ağırlıklı ortalama faiz oranının % 25 fazlasını geçemez. Gecikme faiz oranı bankacılık sektörünün iki önceki ayda kredi kartları için uyguladığı ortalama gecikme faiz oranının % 25

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

fazlasının geçemez. İki önceki ayda kredi kartlarına uygulanan söz konusu faiz oranları her ay Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının açıklanır.

Hesap kesim tarihi ile son ödeme tarihi arasında on günden az bir süre olamaz.

Katılım bankaları açısından bu Kanun uygulamasında yer alan faiz kâr payı, gecikme faizi ise gecikme cezası olarak uygulanır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi kredi kartları için uygulanmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Alınacak Önlemler

Denetim

MADDE 27.- Bu Kanunun 4 üncü maddesine istinaden faaliyet izni verilen kuruluşların, bu Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerin denetim ve gözetimi Kurum tarafından sağlanır. Bu kuruluşlar, öncelikle iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemleri, muhasebe ve finansal raporlama birimi kurmak, finansal tablolara ilişkin bilgi ve belgeler başta olmak üzere her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmek zorundadırlar.

Kanun kapsamında yer alan kişi ve kuruluşlar, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gizli dahi olsa bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi talep üzerine Kuruma tevdi etmekle yükümlüdür.

Denetim ve gözetime ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Alınacak önlemler

MADDE 28.- Yapılan denetimler sonucunda, 14 üncü madde çerçevesinde tespit edilen hususlar ile ilgili tedbirleri almayan, bu Kanunun 4 üncü maddesine istinaden faaliyet

MADDE 27.- Tasarının 27 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28.- Tasarının 28 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

izni verilen kuruluşların faaliyet iznini kaldırmaya en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla Kurul yetkilidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kuruluşlar ve Kurumlar Arası İşbirliği

Bilgi alışverişi, takas ve mahsup işlemleri

MADDE 29.- Kart hamillerinin risk durumlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve müşteri hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla yapılacak bilgi ve belge alışverişi veya kartların kullanımından doğan borç ve alacakların takas ve mahsup işlemleri kart çıkaran kuruluşların aralarında akdedecekleri yazılı sözleşmeler çerçevesinde kendi aralarında veya en az beş kart çıkaran kuruluş tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla gerçekleştirilir. Bilgi alışverişine ilişkin olarak kurulacak sistemlerden, ilgili gerçek ve tüzel kişiler ücret karşılığında faydalanır. Bu hakkın kullanımına veya alınan bilgi ve belgelere ilişkin uyumsuzluklarda bu Kanunun 44 üncü maddesi hükümleri uygulanır. Bu hüküm gereğince yapılacak bilgi ve belge alışverişi 31 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü dışındadır.

Birinci fıkraya istinaden kurulacak şirketler, Kurumca istenilen tüm bilgi ve belgeleri belirlenen usul ve esaslara uygun olarak vermekle yükümlüdür. Kurum, alınacak bilgi ve belgeleri gözetim ve denetim sisteminde ve yapılacak kanuni işlemlerde kullanmaya yetkilidir.

Bu şirketlerin faaliyet usul ve esasları, üyelik şartları ile gözetim ve denetimine ilişkin hususlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir. Kurulca gerek görülmesi halinde bu şirketlerin gözetim ve denetimine ilişkin yetki Kurum tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile birlikte kullanılabilir.

MADDE 29.- Tasarının 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurumlar arası işbirliği

MADDE 30.- Bu Kanunun uygulanması ve kredi kartları politikalarının yürütülmesiyle ilgili konularda; Kurum, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Rekabet Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Kurulca belirlenecek diğer kurumlarla karşılıklı mütalâa veya bilgi teatisinde bulunurlar.

Kurum ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla veri tabanlarında yer alan ve birlikte üzerinde uzlaşılan bilgileri gizlilik hükümleri çerçevesinde paylaşırlar.

Bilgi paylaşımına ve diğer hususlara dair yapılacak işbirliğine ilişkin usul ve esaslar ilgili tarafların görüşü alınmak suretiyle Kurulca belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kanunî Yükümlülükler

Sırların saklanması

MADDE 31.- Kurul üyeleri ile Kurum personeli, görevleri sırasında öğrendikleri bu Kanun kapsamındaki kuruluşlara, kart hamillerine ve kefillere ait sırları kanunen açıkça yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendi yararlarına kullanamazlar.

Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, 29 uncu maddede yer alan kuruluşlar ile üye işyerleri, bunların ortakları, yönetim kurulu üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri sırları kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Kart çıkaran kuruluşların destek hizmeti aldığı kuruluş ve çalışanları hakkında da bu hüküm uygulanır.

İspat yükü

MADDE 32.- Kart numarası bildirilmek suretiyle üye işyerinden telefon, elektronik ortam, sipariş formu veya diğer iletişim araçları

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30.- Tasarının 30 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31.- Tasarının 31 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32.- Tasarının 32 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yoluyla yapılan işlemlerden doğacak anlaşmazlıklarda ispat yükü üye işyerine aittir.

Kart çıkaran kuruluş ile kart hamili arasında oluşabilecek herhangi bir uyumsuzluk halinde, işlemin hatasız bir şekilde kaydedildiği, hesaba intikal ettirildiği ve herhangi bir teknik yetersizlik veya arıza halinin bulunmadığını ispat etme yükümlülüğü kart çıkaran kuruluşa aittir.

Bu Kanun kapsamında telefonla yapılan bildirimlerin, konuşmaların kaydedildiği çağrı merkezlerine veya ilgili yerlerde sağlanan kayıt cihazları aracılığıyla yapılması zorunludur. Kart çıkaran kuruluşların ilân ettikleri ve duyurdukları çağrı merkezlerine iletilen telefonla yapılan bildirimlere ilişkin ses kayıtları, bildirim tarihinden itibaren bir yıl süreyle saklanır. Bunlardan ihtilaflı olanların bu süre ile sınırlı olmaksızın ihtilaf sonuçlanıncaya kadar muhafazası zorunludur.

Mikrofilmlerden veya mikrofişlerden alınan kopyalar ya da elektronik veya manyetik ortamlardan çıkarılan bilgileri içeren belgeler, bu kopya ve belgelerin birbirlerini teyit etmeleri kaydıyla asıllarına gerek kalmaksızın 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılır.

Özen yükümlülüğü

MADDE 33.- Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ve üye işyerleri bu Kanun ve ilgili düzenlemeler ile getirilen yükümlülüklerin yerine getirilmesinde gerekli basiret ve özeni göstermekle yükümlüdür.

Mesleki faaliyetin korunması

MADDE 34.- Bu Kanuna göre kartlı sistem kurma, kart çıkarma veya üye işyerleri ile anlaşma yapma yetkisi olanlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzel kişi aslen veya fer'an meslek edinerek kartlı sistem kuramaz, kart çıkaramaz veya üye işyerleri ile anlaşma yapamaz, ticaret unvanları ve her türlü belgeleri ile ilân ve reklâmlarında bu işlemlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak hiçbir kelime veya tâbiri kullanamazlar.

MADDE 33.- Tasarının 33 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34.- Tasarının 34 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ONUNCU BÖLÜM İdari ve Adli Cezalar

İdari para cezaları

MADDE 35.- Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle bu Kanun kapsamındaki kuruluşlara, bu Kanunun;

a) 8 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

b) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar, ikinci fıkrasına aykırılık halinde beş bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, aykırılık oluşturan tutarın yüzde biri tutarına kadar,

c) 10 uncu maddesi ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

d) 14 üncü maddesi hükümlerine aykırılık halinde on bin Yeni Türk Lirasından elli bin Yeni Türk Lirasına kadar,

e) 18 inci maddenin ikinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

f) 24 üncü ve 25 inci maddelerine aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

g) 27 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde on bin Yeni Türk Lirasından elli bin Yeni Türk Lirasına kadar,

h) İlgili maddelerine göre, Kurul tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar veya aykırılık teşkil eden tutarın yüzde biri oranına kadar,

idari para cezası uygulanır.

İdari para cezaları Kuruma gelir olarak kaydedilmek üzere ilgili kuruluşa tebliğ edilir.

İdari para cezaları

MADDE 35.- Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle bu Kanun kapsamındaki kuruluşlara, bu Kanunun;

a) 8 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

b) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar, ikinci fıkrasına aykırılık halinde beş bin Yeni Türk Lirasından az olmamak üzere, aykırılık oluşturan tutarın yüzde biri tutarına kadar,

c) 10 uncu maddesi ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

d) 14 üncü maddesi hükümlerine aykırılık halinde on bin Yeni Türk Lirasından elli bin Yeni Türk Lirasına kadar,

e) 18 inci maddenin ikinci fıkrasına aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

f) 24 üncü ve 25 inci maddelerine aykırılık halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar,

g) 27 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırılık halinde on bin Yeni Türk Lirasından elli bin Yeni Türk Lirasına kadar,

h) İlgili maddelerine göre, Kurul tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde iki bin Yeni Türk Lirasından on bin Yeni Türk Lirasına kadar veya aykırılık teşkil eden tutarın yüzde biri oranına kadar,

idari para cezası uygulanır.

Bu kanunda belirtilen para cezaları her yıl başında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca artırılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sahte belge düzenlenmesi

MADDE 36.- Gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi, nakit ödeme belgesi ya da alacak belgesi düzenlemek veya bu belgelerde ne surette olursa olsun tahrifat yapmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayanlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Gerçeğe aykırı beyan, sözleşme ve eki belgelerde sahtecilik

MADDE 37.- Banka kartı veya kredi kartını kaybettiği ya da çaldırıldığı yolunda gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartı bizzat kullanan veya başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilirler.

İzinsiz kart çıkarma

MADDE 38.- Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen izinleri almaksızın kartlı sistem kuran, kredi kartı çıkaran veya üye işyeri anlaşması yapan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilân ve reklâmları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu işlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkraya aykırılık halinde, Kurumun ilgili Cumhuriyet Başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hâkimince, dava açılması halinde davaya bakan mahkemece işyerlerinin faaliyetleri ve reklamları geçici olarak durdurulur, ilânları toplatılır. Bu tedbirler, hâkim kararı ile kaldırılncaya kadar devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.

MADDE 36.- Tasarının 36 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37.- Tasarının 37 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38.- Tasarının 38 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması

MADDE 39.- Bu Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrası ve 23 üncü maddesi hükümlerine kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevlileri ve işlemi yapan kişiler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kartların kullanılması için zorunlu olup gizli kalması gereken kod numarası, kart numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik veya emir ve kurallara aykırılık nedeniyle açığa çıkmasına neden olan kart çıkaran kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu Kanunun 31 inci maddesine aykırı davrananlar hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası uygulanır.

Üye işyerlerinin cezal sorumluluğu

MADDE 40.- Bu Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasına, 18 inci maddesindeki banka ve kredi kartı ile işlem yaptığını gösteren işaretleri kaldırma yükümlülüğüne ve 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket eden üye işyerlerinin işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Denetimde istenilen bilgi ve belgeleri vermemek

MADDE 41.- Bu Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri vermeyenler ile bu bilgi ve belgeleri gerçeğe aykırı olarak verenler, üç aydan bir yıla kadar hapis ve binbeşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 39.- Tasarının 39 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40.- Tasarının 40 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41.- Tasarının 41 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kovuşturma usulü

MADDE 42.- Bu Kanunun 38 inci, 39 uncu ve 41 inci maddelerinde belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması, Kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Bu fıkra uyarınca yapılan soruşturmalar neticesinde açılan kamu davalarında, başvuruda bulunması halinde Kurum, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır.

Birinci fıkra hükümlerine göre başlatılan soruşturmalar neticesinde Cumhuriyet savcıları kovuşturmaya yer olmadığına karar verilerse, bu karar Kuruma tebliğ edilir. Kurum, kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraza yetkilidir. Kamu davası açılması halinde, iddianamenin bir örneği Kuruma tebliğ edilir.

Bu Kanunun 39 uncu maddesinde belirtilen suçtan dolayı ilgililerin Cumhuriyet Başsavcılığına başvuru hakkı saklıdır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Kurumsal kredi kartları

MADDE 43.- Bu Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 9 uncu, 12 nci, 24 üncü, 25 inci, 26 ncı ve 44 üncü maddesi hükümleri tacirlere verilen kurumsal kredi kartları hakkında uygulanmaz.

Yetkili mahkeme ve merciler

MADDE 44.- Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili uyumsuzluklarda kart hamilinin tüketici olması halinde, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 22 nci ve 23 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Kart çıkaran kuruluşlar tarafından kart hamilleri aleyhine açılacak davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun görev ve yetkiye ilişkin hükümleri uygulanır.

MADDE 42.- Tasarının 42 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43.- Tasarının 43 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44.- Tasarının 44 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Tebliğat

MADDE 45.- Bu Kanun uyarınca kart hamiline ve kefillerine yapılacak ihtarlar 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sözleşmedeki veya başvuru formundaki adresine, kart hamilinin bu adresini değiştirdiğini bildirmiş olması halinde ise bildirilen son adresine yapılır.

Katılma payı

MADDE 46.- Bankalar hariç olmak üzere, bu Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca faaliyet izni verilen kuruluşlar bir önceki yıl sonu bilanço toplamının on binde üçünü geçmemek üzere Kurulca belirlenecek oranda katılma payını Kuruma öderler.

Belirlenen süre içerisinde ödenmeyen katılma payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu kuruluşlarca Kuruma ödenen katılım payı tutarları kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

Parasal tutarlar

MADDE 47.- Para cezalarına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her biri, her yıl, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan üretici fiyatları endeksindeki artış oranının gerektirdiği miktari geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir.

Yönetmelikler

MADDE 48.- Bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelikler bir yıl içerisinde hazırlanarak Kurumca yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanun hükümleri kapsamına giren kuruluşlar durumlarını bir yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bankalar hariç olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 4 üncü maddede belirtilen faaliyetlerde

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 45.- Tasarının 45 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46.- Tasarının 46 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Parasal tutarlar

MADDE 47.- Para cezalarına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her biri, her yıl, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan üretici fiyatları endeksindeki artış oranının gerektirdiği miktari geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir.

MADDE 48.- Tasarının 48 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Tasarının geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bulunan kuruluşlar, anılan maddede öngörülen yönetmeliğin yayımı tarihinden başlayarak üç ay içinde Kuruma başvurarak gerekli izinleri almak zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanunun kapsamında kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasında akdedilmiş sözleşmelerdeki faiz hesaplamasına ilişkin hükümler bir ay, diğer hükümler ise bir yıl içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirilmek zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanunun kapsamındaki kart çıkaran kuruluşlar faiz hesaplamasına ilişkin uygulamalarını üç ay, diğer uygulamalarını ise bir yıl içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 4.- 31.12.2005 tarihi itibarıyla, haklarında icra takibi başlatılmış olan kredi kartı borçluları, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içerisinde ilgili kredi kartı veren kuruluşa veya avukatına yazılı olarak, güncel tebligat adresi de belirtmek suretiyle müracaat ederek, borçlarını taksitle ödemek istediklerini beyan etmeleri halinde, düzenlenecek ödeme planını imzalamaları ve ilk taksiti de peşin ödemeleri şartı ile icra takip tarihinden itibaren anapara borcu tamamen tahsil edilinceye kadar % 22 faiz oranı üzerinden hesaplanacak borç tutarını; takip, dava masraf ve harçları, vekalet ücreti ile birlikte 12 eşit taksitte ödeme hakkına sahip olurlar.

Anapara, icra takip talebinde belirtilen toplam alacak tutarıdır.

Kredi kartı borçlusunun bu maddenin birinci fıkrasına uygun olarak alacaklıya müracaat etmesi ve yapılan ödeme planı doğrultusunda taksit tutarlarını ödemesi şartıyla, halihazırda yapılmış işlemler baki kalmak kaydıyla icra işlemleri durur, İcra ve İflas Kanunu'nda belirtilen süreler işlemez.

Kredi kartı borçlusu bu ödeme planına karşı ancak plan doğrultusunda ödeme yapmak ve ödemelere devam etmek koşulu ile itiraz yoluna başvurabilir.

İşbu geçici madde kapsamında yeniden yapılandırılan borçlarda, borçlunun yapılandırma

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

öncesi dönemde borca vaki itirazları ortadan kal-
kar. Ödeme planı uyarınca son taksitin de
vadesinde ödenmesi üzerine icra takibi sona erer.

Taksitlerden herhangi birinin vadesinde
ödenmemesi halinde bu madde ile sağlanan
haklar ortadan kalkar ve bu Kanunun 26 ncı
maddesinde belirtilen gecikme faizi üzerinden
mevcut icra takip işlemlerine devam edilir.

İşbu geçici madde Kanunun yürürlüğe
giriş tarihinden önce yapılmış ödemeleri geri
isteme hakkı vermez.

Yürürlük

MADDE 49.- Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 50.- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 49.- Tasarının 49 uncu maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50.- Tasarının 50 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç